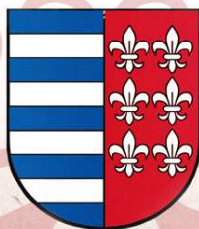
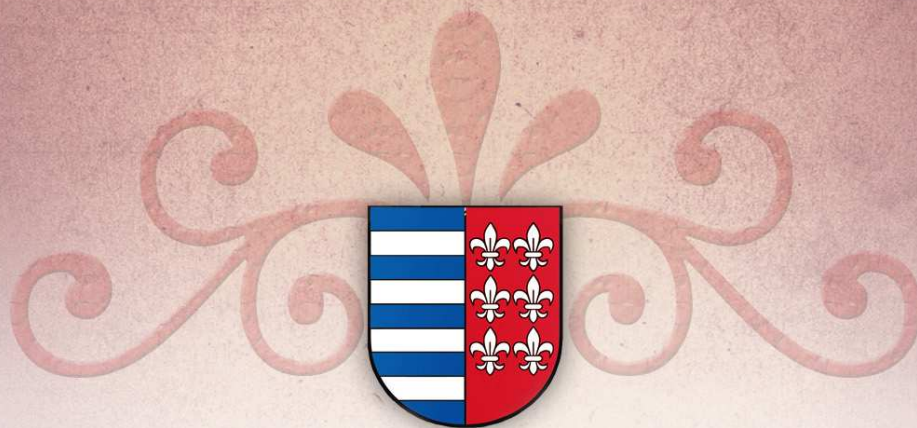

Kronika

mesta Brezna

2012

*Zápis do mestskej kroniky za rok 2012 bol prerokovaný
na zasadnutí mestského zastupiteľstva dňa 24. júna 2013
a schválený uznesením číslo 136/2013*

*Ing. Jaroslav Demian
primátor mesta Brezna*

*Kronikárka:
PhDr. Anna Šulrajterová*

OBSAH ROK 2012

VEREJNÝ A POLITICKÝ ŽIVOT

Významné udalosti a návštevy 7

BIATLONISTI Z CELÉHO SVETA V BREZNE
PREDČASNÉ PARLAMENTNÉ VOEBY

Oslavy a mestské sviatky 9

OSLAVY OSLOBODENIA MESTA
OCENENIE OSOBNOSTÍ
DNI MESTA BREZNA
MÁJOVÉ OSLAVY
VATRA ZVRCHOVANOSTI
OSLAVY SNP
DEŇ ÚSTAVY

Mimoriadne udalosti 15

MESTO A JEHO ORGÁNY A ORGANIZÁCIE

Mestské zastupiteľstvo 16

Z ROKOVANÍ MESTSKÉHO ZASTUPITEĽSTVA

Hospodárenie mesta 24

ROZPOČET
HOSPODÁRENIE

Medzinárodné partnerské vzťahy 40

V POĽSKOM CIECHANÓWE

HOSPODÁRSKY ŽIVOT

Výstavba a rozvoj mesta

41

NOVÉ NÁMESTIE
OPRAVA HOTELA ĎUMBIER
REKONŠTRUKCIA A MODERNIZÁCIA NEMOCNICE
VODOVOD, KANALIZÁCIA A ČISTIČKA PODKOREŇOVÁ
OPRAVA MEŠTIANSKEHO DOMU
NOVÉ UMÝVACIE CENTRUM
ČERPACIA STANICA

Najväčší zamestnávateľia

46

OBYVATEĽSTVO

Demografický vývoj

47

NAJSTARŠÍ OBČANIA
NAJOBĽÚBENEJŠIE MENO
NÁRODNOSŤ BREZŇANOV
ZBOR PRE OBČIANSKE ZÁLEŽITOSTI
POHREBY V MESTE
ČESTNÍ OBČANIA MESTA BREZNA

Cirkevný život

55

NÁBOŽENSKÉ VYZNANIE BREZŇANOV
RÍMSKOKATOLÍCKA FARNOSŤ
GRÉCKOKATOLÍCKA FARNOSŤ
EVANJELICKÁ CIRKEV
JEHOVOVI SVEDKOVIA

ŠKOLSTVO

Materské školy 58

Základné školy 59

ŠTRAJK UČITEĽOV V BREZNE
ZÁKLADNÁ UMELECKÁ ŠKOLA

Stredné školy 61

SPOJENÁ ŠKOLA
GYMNAZISTOV ÚSPECH V AMERIKE
MINISTER ŠKOLSTVA V HOTELOVEJ AKADÉMII
SÚKROMNÁ PEDAGOGICKÁ A SOCIÁLNA AKADÉMIA

SOCIÁLNO-EKONOMICKÁ SITUÁCIA

NEZAMESTNANOSŤ 64
CENTRUM PRE RODINU
POUKÁŽKY SENIOROM
POCHOD ZA PRÁVA SLUŠNÝCH ĽUDÍ
NEMOCNICA – NAJVÄČŠÍ ZAMESTNÁVATEĽ

KULTÚRNY A SPOLOČENSKÝ ŽIVOT

Podujatia a udalosti 67

KONCERT VONDRÁČKOVEJ
SADENIE EKOSTROMU V PARKU
VEĽKONOČNÝ KONCERT
VEĽKONOČNÝ BENEFIČNÝ KONCERT
HABERA V ARÉNE
ALEXANDROVCI V ARÉNE
FESTIVAL HORSKÉHO FILMU
DETSKÉ CHALUPKOVO BREZNO
OCENENÁ BREZŇANKA
VÝSTAVA V SYNAGÓGE
DYCHOVÁ HUDBA
LETNÁ SPOLOČENSKÁ ATMOSFÉRA
DÍVADELNÁ CHALUPKA
BOMBUROVA ŠABLĽA
HOVORCA ROKA Z BREZNA

KAMENE V DLAŽBE
BENEFIČNÝ KONCERT PRE DETSKÉ ODDELENIE
PODAJME SI RUKY
HOREHRONSKÉ JAZZOVÉ DNI
BOMBURA KLUB DVASAŤROČNÝ
REGIONÁLNY DEŇ TVORIVÝCH ČINNOSTÍ
PETZVALOV MAPOVÝ OKRUH
ONDREJSKÝ JARMOK
VIANOČNÝ STROM PO NOVOM
MIKULÁŠ NA NÁMESTÍ
VIANOČNÝ BENEFIČNÝ KONCERT

ŠPORT

81

XXV. ROČNÍK PRECHODU PO STOPÁCH SNP
KRNOHY
VYHLÁSENIE NAJLEPŠIEHO ŠPORTOVCA
NOVÉ VEDENIE HOKEJOVÉHO KLUBU
STROM PAMÄTNÉHO DŇA
POSOLSTVO K OH 2012
42. ROČNÍK VÝSTUPU NA ĎUMBIER
MÍĽA PRE MAMU
CESTA ROZPRÁVKOVÝM LESOM
OPRAVA PLAVÁRNE
CYKLOMARATÓN PO STOPÁCH MARTINA RÁZUSA
ZRAZ MOTOCYKLOV
STREETBALL CHALLENGE
NOVÁ SEZÓNA HOKEJA
KYSLÍKOVÁ DRÁHA
ROZLÚČKA S LETOM
CYKLOMARATÓN JAKI KELLYS BIKE TOUR
MESTSKÁ FUTBALOVÁ LIGA
MAJSTROVSTVÁ SLOVENSKA V CEZPOĽNOM BEHU
MIKULÁŠSKY VEČIEROK
PODUJATIA MESTSKÉHO ŠPORTOVÉHO KLUBU

POČASIE

90

ZIMA LÁMALA REKORDY
HORÚČAVY UŽ ZAČIATKOM MÁJA
VLNY HORÚČAV V LETE
ZRÁŽKY
PESTRÝ ROK

VEREJNÝ A POLITICKÝ ŽIVOT

Významné udalosti a návštevy

BIATLONISTI Z CELÉHO SVETA V BREZNE

Na konci januára na breznianskom námestí slávnostne otvorili Majstrovstvá Európy v biatlone. Privítali sme športovcov z 34 krajín a keďže išlo o otvorené majstrovstvá, zúčastnili sa na nich aj výpravy z Kórey, Austrálie, Kanady, USA a z krajín Ázie. Na podujatí sme v rámci propagácie nášho mesta a regiónu dali zelenú najmä miestnym kolektívom. Na otváracom ceremoniáli sa predstavil Dychový orchester mesta Brezna s novým moderným repertoárom a na recepcii pre vedúcich výprav vystúpila country skupina Vodopád. Obedňajšiu prestávku počas sobotných súťaží spríjemnil folklórny súbor *Malá Kýčera* z Čierneho Balogu a v nedeľu zase speváci zo *Šumiačana*. V ten istý deň na vyhlásení výsledkov na breznianskom námestí vystúpila Brežňanka – speváčka MUDr. **Eva Wolframová**. Počas medailového ceremoniálu zatancovali členovia detského folklórneho súboru *Šťastné detstvo*. Štyri priame prenosy mohli sledovať fanúšikovia z celého Slovenska prostredníctvom Eurosportu, ruskej či ukrajinskej televízie. Šampionát videlo 10 100 návštevníkov, pričom najsilnejšiu divácku kulisu mali nedeľné súťaže, kedy výkony pretekárov sledovalo asi štvrtisícové publikum. Podľa predsedu organizačného výboru **Ivora Lehof'ana**, podujatie splnilo očakávania.

Sprievodná dokumentácia:

Fotografie v elektronickej podobe, CD priečinkov č.1

Plagát v elektronickej podobe č. 1

PREDČASNÉ PARLAMENTNÉ VOĽBY

Voľby do Národnej rady Slovenskej republiky v roku 2012 sa konali 10. marca . Priebeh volieb v Brezne bol pokojný a bezproblémový. Počas celého dňa nedošlo k žiadnym incidentom. Účasť celkovo na Slovensku bola pomerne vysoká, keď k volebným urnám pristúpilo 59,11 % občanov. V 69 volebných okrskoch Brezna bolo v zozname voličov zapísaných 51 493 občanov, pričom na hlasovaní sa ich zúčastnilo 29 463 (57,21 %) a možnosť voliť z cudziny ich využilo 69. Platné hlasy odovzdalo 28 916 voličov.

V parlamentných voľbách, ktoré sú od samostatnosti Slovenska v poradí šieste, sa do NR SR dostalo šesť politických strán. Jasným víťazom sa stala strana Smer - SD, ktorá

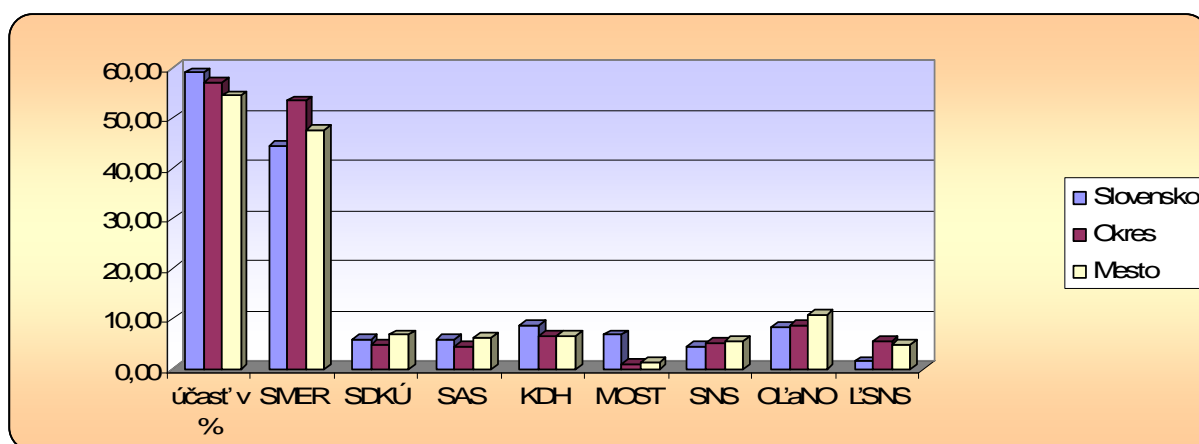
získala 44,41 % hlasov. V parlamente obsadila 83 kresiel, pričom k ústavnej väčšine jej chýba iba sedem kresiel. Na druhom mieste skončilo KDH s 8,82 %, na treťom Obyčajní ľudia a nezávislé osobnosti s 8,55 % (obe strany po 16 kresiel), na štvrtom Most – Híd so 6,89 % a s 13 poslancami, na piatom SDKÚ s 6,09 % a SaS s 5,88 % (po 11 poslanceckých mandátov). SNS a SMK sa do parlamente nedostali.

V okrese Brezno Stranu Smer – SD podporilo 15 476 občanov, čo je 53,52 %. Až 2525 Horehroncov (8,73 %) sa rozhodlo podporiť stranu Obyčajní ľudia a nezávislé osobnosti. Na treťom mieste skončilo KDH, ktoré volilo 1934 ľudí (6,68 %), ĽS Naše Slovensko získalo 1663 hlasov (5,75 %), SNS by uvítalo v parlamente 1555 priaznivcov (5,37 %). Na šiestom mieste skončilo SDKÚ – DS, ktorú volilo 1420 občanov (4,91 %) a na siedmom SaS s 1325 hlasmi (4,58 %).

Tabuľka: ÚČASŤ NA VOĽBÁCH A ODOVZDANÉ HLASY PRE JEDNOTLIVÉ STRANY

ÚZEMIE	ÚČASŤ v %	SMER	SDKÚ	SAS	KDH	MOST	SNS	OLaNO	ĽSNS
Slovensko	59,11	44,48	6,10	5,88	8,83	6,90	4,56	8,56	1,58
Okres	57,22	53,52	4,91	4,58	6,68	1,16	5,38	8,73	5,75
Mesto	54,54	47,79	6,86	6,32	6,69	1,50	5,67	10,96	4,82

Graf: ÚČASŤ NA VOĽBÁCH A ODOVZDANÉ HLASY

V samotnom meste Brezne bola účasť na voľbách nižšia v porovnaní so Slovenskom aj okresom, keď zo 17 287 zapísaných voličov prišlo k volebným urnám len 9 430, čo je 54,54 percent. Ako vidieť z tabuľky, rozdielne sme si pri voľbách vyberali aj strany. Nízke percento hlasov pre stranu MOST je v tomto regióne pochopiteľná. Brežňania by však do parlamentu poslali aj Slovenskú národnú stranu, ktorá v meste získala 5,67 percent. Táto má v meste aj okrese dobrú členskú základňu. Viac ako v okrese a na Slovensku sme odovzdali hlasy strane Obyčajní ľudia a nezávislé osobnosti. Brežňanov zrejme zaujal aj program Ľudovej strany Naše Slovensko, ktorú vedie kontroverzný **Marián Kotleba**. Voliči okresu by ju dokonca posunuli až do parlamentu.

Zo všetkých kandidátov z celého okresu bol zvolený do parlamentu len primátor mesta Brezna **Ing. Jaroslav Demian**, kandidát strany SMER SD. Na kandidátnej listine mal poradové číslo 70, v rámci Slovenska získal 5 026 hlasov, v okrese Brezno ho pritom zakrúžkovalo 2 376 občanov.

Z Brezna kandidoval v týchto voľbách aj doterajší poslanec NR SR **Ing. Dušan Švantner**. Na kandidátnej listine Slovenskej národnej strany mal poradové číslo 18. Ďalší Brežňan, 48 – ročný podnikateľ **Ing. Milan Petrľa** mal na kandidátnej listine tejto strany poradové číslo 36. Strana však vo voľbách neprekročila päť percent odovzdaných hlasov, a tak sa do parlamentu nedostala.

Oslavy a mestské sviatky

OSLAVY OSLOBODENIA MESTA

Položením vencov k pomníku padlých v druhej svetovej vojny v utorok 31. januára si predstavitelia mesta, členovia Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov a občania uctili pamiatku vojakov, ktorí položili životy za našu slobodu. „*Je nevyhnutné pripomínať si hrdinstvo tých, ktorí túto hrôzu prežili, ako sa hovorí, na vlastnej koži a nezabúdali na to, že sloboda nie je v žiadnej dobe samozrejmosťou, že za slovom mier sa skrýva obrovské ľudské úsilie... Vďaka patrí všetkým, ktorí aj dnes nasadzujú svoje životy pri obrane demokracie, slobody a mieru kdekoľvek na svete...*“ prihovril sa primátor Brezna **Jaroslav Demian**. Pietny akt kladenia vencov pri príležitosti 67. výročia oslobodenia mesta ukončil slovami vďaky všetkým, ktorí priniesli najväčšiu obeť, svoj vlastný život, aj predseda ZO SZPB č. 1 **Ján Longauer**.

OCENENIE OSOBNOSTÍ

Ocenenie osobností mesta Brezna sa stalo už tradíciou. Táto slávnosť sa koná vždy na začiatku roka a je spojená s oslavami oslobodenia Brezna vojakmi, ktorí položili životy za našu slobodu. Po vzdaní úcty padlým na slávnostnom mestskom zastupiteľstve v sále bývalého hotela Ďumbier ocenili osobnosti mesta Brezna za vynikajúce tvorivé výsledky, rozvoj a zveľadenie mesta, či šírenie jeho dobrého mena doma i v zahraničí. Spevom a hudbou spestrili program Spevácky zbor mesta Brezna, učitelia a žiaci zo základnej umeleckej školy, hlasový pedagóg v súkromnom konzervatóriu vo Zvolene a členovia Divadelného súboru Jána Chalupku.

Cenu primátora mesta Brezna získali:

Peter Horváth – študent štvrtého ročníka Gymnázia Jána Chalupku v Brezne, za úspešnú reprezentáciu Brezna na Slovensku aj v zahraničí, kde sa môže pochváliť poprednými umiestneniami. Vynikajúce výsledky dosahuje v súťažiach z chémie, na olympiáde v newyorskej štátnej univerzite v Oswego získal zlatú medailu a špeciálnu cenu za najlepšie vedomosti v konkurencii žiakov zo 43 krajín sveta.

Danka Jarabová – riaditeľka Základnej školy s materskou školou Karola Rapoša na Pionierskej 4 v Brezne, za záslužnú činnosť v prospech občanov pri príležitosti životného jubilea. Za štyri roky vedenia zriadila multimediálnu učebňu chémie a fyziky, mobilnú učebňu výpočtovej techniky, do tried zabezpečila bezprašné tabule a novú digitálnu techniku. Všetky pozitívne zmeny priniesla na základe projektov, ktoré vypracovala a zrealizovala s pomocou pedagógov.

Ján Porteleky – zvonár, za záslužnú činnosť v prospech občanov pri príležitosti životného jubilea. Hlavným podnetom k návrhu bola jeho celoživotná pracovná a spoločenská aktivita. Tridsaťtri rokov sa staral o hodiny a zvony v evanjelickom, katolíckom kostole a v mestskej veži. Roky zastupoval aj funkciu správcu starého mestského cintorína.

Peter Medved' – športovec, za úspešnú reprezentáciu mesta v naturálnej kulturistike doma i v zahraničí pri príležitosti životného jubilea. Tomuto športu sa venuje od 18 rokov. Medzi najčerstvejšie jeho úspechy patria dve zlaté a jedna strieborná medaila zo súťaže v Maďarsku. Vynikajúci kulturista sa momentálne pripravuje na majstrovstvá sveta.

Cenu mesta Brezna udelili:

Alžbete Vagadayovej - členke Divadelného súboru Jána Chalupku, za vynikajúce výsledky v oblasti ochotníckeho divadla a za propagáciu mesta doma i v zahraničí pri príležitosti životného jubilea. Patrí medzi najvýraznejšie herecké osobnosti ochotníckeho divadla v Brezne. Je držiteľkou mnohých ocenení za svoje herecké umenie, ale aj za angažovaný prístup k spoločensko-kultúrnemu rozvoju.

Jozefovi Makušovi – trénerovi futbalistov, za rozvoj športu v Brezne a za reprezentáciu mesta pri príležitosti životného jubilea. Podnetom k návrhu je jeho celoživotná pracovná, športová a celospoločenská aktivita. Z radov mládeže vychoval množstvo talentov, ktoré sa postupne dostávali aj do reprezentácie Československa. Dosiahnuté výsledky svedčia o tom, že patrí k najúspešnejším trénerom v štatistikách breznianskeho futbalu.

Marcele Škultétyovej – psychologičke, za dlhoročné pôsobenie vo verejnom živote, prácu v sociálnej oblasti a jej rozvoj, za činnosť v prospech mesta a jeho občanov pri príležitosti životného jubilea. Skúsenosti má s duševnými ochoreniami, s prácou so závislými od alkoholu alebo drog. Celé roky šíri psychologickú osvetu v regionálnych novinách, pracovala v psychologických poradniach.

Alžbete Prepletanej – dlhoročnej pracovníčke mestskej knižnice a členke Zboru pre občianske záležitosti, za záslužnú činnosť v prospech občanov mesta pri príležitosti životného jubilea. Pracovala dlhé roky v knižnici. Zaujíma sa o osobnosti regiónu, zo získaných prameňov spracúvala články a uverejňovala ich v regionálnych novinách. Je kronikárkou miestneho odboru Matice slovenskej, prednáša o literárnych osobnostiach.

Drahomíre Oravcovej – stredoškolskej učiteľke, za úspešnú a záslužnú činnosť v prospech mesta a za dlhoročné aktivity v miestnom spolku *Slovenského Červeného kríža* pri príležitosti životného jubilea. V Hotelovej a Obchodnej akadémii v Brezne vyučuje telesnú výchovu, ekológiu a náuku o výžive. Propaguje zdravý životný štýl, organizuje bezplatné darcovstvo krvi medzi študentmi, vychováva ich k úcte k životu, k zdraviu a k sebe samému. Je trénerkou gymnastiky, kde sa pretekárky umiestňujú na popredných miestach.

Jozefovi Cesnakovi – akademickému maliarovi, za celoživotnú ilustračnú tvorbu a šírenie dobrého mena mesta doma i v zahraničí. Rodák z Bacúcha, ktorý sa venuje grafike, knižnej a časopiseckej ilustrácii, kresbe a maľbe, patrí k popredným slovenským ilustrátorom. Za päť desaťročí ilustroval už 150 kníh a je nositeľom Ceny Ľudovíta Fullu za rok 2010.

Titul *Čestný občan mesta Brezna* patrí:

Milanovi Pazúrikovi - univerzitnému profesorovi, za zásluhy na rozvoji zborového spevu v Brezne a regióne Horehronia, za úspešnú reprezentáciu a šírenie dobrého mena mesta doma i v zahraničí. Popredný reprezentant zborového hnutia na Slovensku významne prispel k jeho rozvoju, v tejto oblasti sa zameriava na umeleckú, organizačnú a publikačnú činnosť. Za svoj celoživotný prínos dostal niekoľko ocenení mesta Brezna.

Sprievodná dokumentácia:

Fotografie v elektronickej podobe, CD priečinnok č.2

DNI MESTA BREZNA

Celé to vypuklo už vo štvrtok 30 mája. V rámci športovej časti Dní mesta, keď sa na futbalovom štadióne uskutočnila Olympiáda materských škôl, na ZŠ Pionierskej 2 vybíjaná, na Pionierskej 4 malý futbal, na ZŠ Mazorníkovo floorball a v Spojenej škole zasa preteký vo veslovaní na trenažéroch. Pri príležitosti sviatku MDD na Námestí gen. M. R. Štefánika vystúpil **Richard Čanaky** a **Mária Podhradská** v programe s názvom *Spievankovo*.

V piatok breznianske námestie patrilo mladým. Pripravené bolo súťažno-zábavné dopoludnie pre žiakov základných a stredných škôl v Brezne. Program moderoval Peter „Pindó“ Lengyel. Škoda, že v tento deň nám neprialo počasie, ale mládež sa zabávala aj „pomedzi kvapky dažďa“. Popoludní dostali priestor všetky etablované miestne telesá, ale aj novovznikajúce skupiny. Programová ponuka bola pestrá. Večer sa uskutočnil pokus o zápis do Guinnessovej knihy rekordov v štafetovom pití fľaškového piva. Na mestské oslavy zavítala aj speváčka Katka Knechtová, po nej bol ohňostroj a zábava na námestí.

Sobotný program na námestí spestril letný jarmok; predaj tovaru v stánkoch na Ulici Němcovej a ukážky prác remeselníkov na námestí. Druhá časť bola venovaná výtvarnému umeniu a literatúre. Dvor múzea zaplnili deti zo Základnej umeleckej školy z Brezna. Pred mestskou radnicou sa predstavili učiteľky materských škôl. Priestor na realizáciu v tejto oblasti dostali aj seniori z denného centra Prameň. V rámci časti historických a bojových umení si v parku rozložili svoj stredoveký tábor šermiari z Berezunu so svojimi hosťami. Na otvorení letnej turistickej sezóny sa zúčastnili organizácie cestovného ruchu z regiónu, aby predstavili svoje nové produkty, ale aj zabávali verejnosť rôznymi hrami a súťažami. Popoludní sa v breznianskej synagóge uskutočnilo slávnostné

vyhodnotenie súťaže kresleného humoru *O Bomburovu šabl'u*. Do súťaže prišlo vyše 700 prác od viac ako 200 autorov z celého sveta, z 23 . krajín, čo je v doterajšej histórii rekordom. Tohtoročná súťaž bola vyhlásená na tému: Máme radi zvieratá? Aby si naozaj prišli všetci na svoje. Bolo pripravené aj tradičné opekanie býka. Po vlaňajšej úspešnej Kaviarni pod mestskou vežou opäť zavítal do Brezna aj **Otto Weiter** a **Andrea Fischer**, ktorí boli spolu so špičkovými tanečníkmi z Fáber Dance School bonbónikom sobotného večera na námestí..

V rámci sprievodných podujatí sa v nedeľu uskutočnila *Cesta rozprávkovým lesom* a v Mestskom dome kultúry sa predstavilo *Divadlo na cestách* s rozprávkou *Zabudnutý čert*.

Sprievodná dokumentácia:

Fotografie v elektronickej podobe, CD priečinkov č.3

Plagát v elektronickej podobe č.2

MÁJOVÉ OSLAVY

V Brezne už tradične postavili pri veži máj. Príjemnú atmosféru na námestí vytvoril spev a tanec folklórnych súborov. *„Máj je najkrajší mesiac v roku. Máj, je lásky čas. Obdobie, kedy si pripomíname aj sviatok práce, ktorý sa dlhé roky oslavuje nielen v Brezne, ale aj vo svete. Pripomína to najdôležitejšie, čo človek potrebuje, aby slušne existoval – teda prácu. Verím, že spolu urobíme všetko pre to, aby tento región mal dostatok pracovných príležitostí...“* prihovril sa poslanec NR SR a primátor Brezna **Jaroslav Demian**. Občanov pozdravili podpredsedníčka parlamentu **Jana Laššáková** a predseda okresnej organizácie strany Smer, viceprimátor Brezna **Ján Račák**. Poďakovali za bohatú účasť na Stavaní mája, ktoré každoročne usporadúva mesto Brezno, okresná organizácia strany Smer, Lesy mesta Brezno a mestské kultúrne stredisko. Krásne slnečné počasie prilákalo na námestie množstvo divákov a veru, bolo sa na čo pozerieť. Folkloristi zo *Šťastného detstva* a z *Mostáru* spievali, tancovali, predviedli ukážky z ich bohatého repertoáru. Dievčatá pripravili máj, ozdobili ho farebnými stuhami, mládenci s primátorom a viceprimátorom ho odniesli ku zvonici a postavili. K stavaniu mája neodmysliteľne patrí príroda, les a k tomu tí najpovolanejší, ktorí ho práve v tomto období vysádzajú. Počas celého odpoľudnia sa na námestí prezentovali lesní pedagógovia z Lesného závodu Beňuš.

Sprievodná dokumentácia:

Fotografie v elektronickej podobe, CD priečinok č.4

Plagát v elektronickej podobe č.3

VATRA ZVRCHOVANOSTI

Na sobotu 14. júla pozvala Slovenská národná strana svojich priaznivcov na tradičné miesto – na Jamy na podujatie – Vatra zvrchovanosti. Nemala až taký rozmer, ako v minulosti ak porovnáme program aj účasť, ale veselý spev a hudba na harmonike sa ozývali z kopca nad mestom do neskorých večerných hodín.

OSLAVY SNP

V mene Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov v príhovore pri príležitosti osláv 68. výročia SNP v Brezne vyslovil poďakovanie, ale zároveň prejavil aj smútok **Jozef Schultz**. „Brezňania sme hrdí na to, že Brezno a Horehronie zohralo v SNP kľúčovú úlohu. Sme hrdí na to, že naše deti, naša mládež berie vymoženosti slobody a demokracie ako samozrejmu vec, ale smutno je nám z toho, že si neuvedomuje, že za ňu bolo treba zaplatiť krvou a vojnovými útrapami. Medzi nami sa nájdu ľudia, ktorí neprejavia úctu ani pred pamätníkmi obetí vojnových konfliktov.“ Všetkým priamym účastníkom a organizátorom SNP, ľudom zdatným a odvážnym na záver osláv poďakoval aj primátor Brezna **Jaroslav Demian**.

DEŇ ÚSTAVY

Štátnym sviatkom sme si v sobotu 1. septembra pripomenuli 20. výročie vzniku najdôležitejšieho zákona suverénneho nezávislého štátu – Ústavy Slovenskej republiky. V Brezne sa už stalo tradíciou, že matičiari v tento deň organizujú malú slávnosť s programom v mestskom parku pri Lipke slovenskej štátnosti. Prítomných privítala predsedníčka MO Matice Slovenskej **Ivana Kružliaková**. O význame Dňa ústavy pohovoril člen Klubu Maroško **Jozef Prepletaný**, V slávnostných príhovoroch vystúpili za mesto viceprimátor **Ján Račák** a za štátnu správu riaditeľ okresného hasičského a záchranného zboru **Ivan Švantner**. Hudobne a spevom slávnosť doprevádzali fujarista **Ladislav Libica** a spevácky zbor *Senior z Denného centra Prameň*. Medzi prítomnými bolo viac osôb, ktorí sa zúčastnili pri sadení Lipky štátnosti pred 20 rokmi. K nim patrí i bývalý primátor **Vladimír**

Strmeň. Symbolicky Lipku polial vodou, ktorú priniesli do Brezna účastníci tradičného výstupu na Klenovský Vepor pri príležitosti SNP. Drahocenná tekutina je zo studničky *Jánošíkova slza*, podľa rovnomennej povesti Ladislava Ťažkého. Takto si uctili aj pamiatku spisovateľa a vlastenca, ktorý osobne Lipku v Brezne zasadil.

Mimoriadne udalosti

TRAGICKÉ NEHODY

V prvú marcovú sobotu sa na lyžiarskych svahoch a vo voľnom horskom teréne v Nízkyh Tatráh stali tri smrteľné prípady. Prvý prípad sa stal krátko po otvorení lyžiarskeho strediska na južnej strane Chopku. Lyžiar narazil do dievčiny, ktorá išla na vleku. Mladú Češku po náraze vyhodilo z vleku a spadla na zem. Napriek snahe horských záchranárov, ktorí privolali na pomoc aj leteckých záchranárov, sa dievčinu nepodarilo oživiť a lekár mohol konštatovať už len smrť V druhom prípade záchranári zasahovali na hrebeni Nízkyh Tatier.

V ten deň panovalo krásne slnečné počasie a mnohí sa preto vybrali na lyže. Nebolo to inak ani v prípade **Jaroslava Gonosa** z Valaskej, ktorý sa spolu s kamarátom Milanom Faškom vybral do Nízkyh Tatier. Chceli prejsť z Trangošky na Ďumbier a Chopok. Jaroslav Gonos išiel na špeciálnych bežkách s hranami a **Milan Faško** na klasických skialpoch. Terén bol čisté sklo. Spravili si fotku pri kríži na Ďumbieri a začali traverz dolu, keď sa jeden zrazu šmykol. Keď sa Milan Faško obzrel, zbadal ako sa jeho kamarát rútil žľabom plným kameňov asi jeden kilometer! Milan sa ho snažil nájsť. Keď zbadal krvavú stopu, vedel, že je zle. Neďaleko od bezvládneho tela kamaráta ležal ďalší mŕtvy skialpinista, 32 – ročný programátor **Peter Balún** z Brezna. Vybral sa na hory sám. Peter bol jediné dieťa našich obyvateľov – breznianskeho rodáka Petra a jeho manželky Bronislavy. Aj on bol skúsený športovec, pochodil hory po celom svete a nikde sa mu nič nestalo. Osudnou sa mu stala Krupová dolina, ktorú poznal ako vlastnú dľaň. Záchranári zasahovali aj pri ďalšom vážnom úraze v Nízkyh Tatráh. Skialpinistka, ktorá sa pohybovala v blízkosti Štefánikovej chaty pri páde utrpela veľmi vážne zranenia. Na mieste ju oživovali horskí a leteckí záchranári. Ženu vo vážnom stave previezol vrtuľník na ďalšie ošetrovanie do nemocnice v Banskej Bystrici.

POVODEŇ V ROHOZNEJ

Lokalitu medzi Michalovou a Breznom zasiahla 4. augusta extrémne silná búrka s krupobitím. Miestna časť mesta Rohozná – sa ocitla pod vodou. Miestni obyvatelia sa nedokázali dostať späť do svojich domovov. Voda zaliala veľmi široký úsek. Dokonca ani vlak nemohol pokračovať v ceste pre silný prúd vody a hlíny. Voda z prirodzeného koryta rieky Rohoznej sa vybrežila do dolného konca obce až po ústie Hrona. Povodeň ohrozila michalovskú pílu, tri rodinné domy s hospodárskymi budovami a poškodená bola aj cesta. Za dvadsať minút bolo po všetkom. Mesto Brezno bezodkladne poskytlo technické vybavenie na odstránenie naplavenín a majitelia zaplavených domov získali od anonymného darcu finančný dar.

MESTO A JEHO ORGÁNY A ORGANIZÁCIE

Mestské zastupiteľstvo

Z ROKOVANÍ MESTSKÉHO ZASTUPITEĽSTVA

Počas roka zasadalo doterajšie mestské zastupiteľstvo celkom osemkrát, 1-krát sa konalo slávnostné zasadnutie.

Zasadnutia mestského zastupiteľstva sa uskutočnili v dňoch:

○ <i>slávnostné zasadnutie</i>	<i>31. januára</i>
○ <i>1. riadne zasadnutie</i>	<i>15. marca</i>
○ <i>2. riadne zasadnutie</i>	<i>15. mája</i>
○ <i>mimoriadne zasadnutie</i>	<i>23. mája</i>
○ <i>3. riadne zasadnutie</i>	<i>8. júna</i>
○ <i>4. riadne zasadnutie</i>	<i>20. júla</i>
○ <i>5. riadne zasadnutie</i>	<i>17. septembra</i>
○ <i>pokračovanie zasadnutia</i>	<i>24. septembra</i>
○ <i>6. riadne zasadnutie</i>	<i>10. decembra</i>

Prvé riadne rokovanie mestského zastupiteľstva – 15. marca

Po procedurálnych otázkach prednostka mestského úradu predložila správu o plnení uznesení. Poslanci potom schválili návrh VZN mesta Brezna o podmienkach predaja

výrobkov a poskytovania služieb na trhovách miestach v meste Brezno, návrh VZN mesta Brezna o výške príspevku na čiastočnú úhradu nákladov v školách a školských zariadeniach zriadených mestom Brezno a po rozsiahlej rozprave a niekoľkých pozmeňujúcich návrhoch schválili aj návrh VZN mesta Brezna o verejnom poriadku na území mesta Brezno.

V majetkových záležitostiach poslanci prerokovali 40 bodov. Vyhlásili výsledky obchodných verejných súťaží na uzavretie kúpnej zmluvy na predaj nehnuteľného majetku mesta Brezna. Mesto predalo pozemok na Nám. gen. M. R. Štefánika a objekt na Nálepčkovej ul. č. 9. Poslanci opätovne schválili aj súťažné podmienky obchodnej verejnej súťaže o najvhodnejší návrh na prenájom stavby – ubytovne Barma na Sekurisovej ulici 1 a príslušného pozemku a predaj objektu na ČSA 52/4“ – tzv. Bugárov dom. Ešte v minulom roku bola vyhlásená obchodná verejná súťaž o najvhodnejší návrh na uzavretie nájomnej zmluvy na budovu bývalého Hotela Ďumbier. Prihlásil sa iba jeden žiadateľ, a tak uložili Mestskému úradu ďalej rokovať s týmto o podmienkach prenájmu. Ďalej nasledovali žiadosti fyzických a právnických osôb o zriadení vecných bremien, odkúpenie a prenájom nehnuteľného majetku mesta Brezna, zámenu pozemkov, o predĺženie nájomných zmlúv a o zníženie nájomného. V doplňujúcom bode o vysporiadanie vlastníckych vzťahov pre vybudovanie chodníkového prepojenia medzi ulicami Dolná a Potočná v časti Mazorníkovo poslanci uložili prednostke úradu vykonať do najbližšieho riadneho termínu zasadnutia prípravu podkladov na prevod nehnuteľného majetku do vlastníctva Mesta Brezno, a to odkúpením pozemku a zámenou pozemku.

Na rokovanie predložil náčelník Mestskej polície v Brezne **Ing. Peter Pančík** správu o činnosti Mestskej polície Brezno za rok 2011, hlavná kontrolórka mesta predložila správu o kontrolnej činnosti za rok 2011 a správu o plnení opatrení na odstránenie nedostatkov zistených pri následných finančných kontrolách v roku 2011.

V bode rôzne poslanci schválili návrh na schválenie dotácie pre Záujmové združenie obcí EKOLÓG na spolufinancovanie projektu s názvom „Efektívnejšia separácia a zber odpadov v obciach združenia EKOLÓG Brezno“, v sume 28 268,50 eur. Predsedovia komisií podali ústnu informáciu o činnosti jednotlivých komisií. Poslanci schválili návrh zásad odmeňovania poslancov a členov komisií mestského zastupiteľstva s účinnosťou od 1. 4. 2012.

Druhé riadne rokovanie mestského zastupiteľstva - 15. mája

Po procedurálnych otázkach prednostka mestského úradu predložila správu o plnení prijatých uznesení. V majetkových záležitostiach poslanci prerokovali 24 bodov. Vyhlásili výsledky obchodno verejných súťaží, vyhodnotili cenové ponuky na nájom nebytových priestorov. Bývalý Hotel Ďumbier vyhlásili za prebytočný a schválili nájom tejto budovy pre nájomcu FUNNY s.r.o. z Brezna na dobu určitú, od 1. júla 2012 do 30. júna 2022. Ďalej nasledovali žiadosti fyzických a právnických osôb o zriadení vecných bremien, odkúpenie a prenájom nehnuteľného majetku mesta Brezna, zámenu pozemkov, o predĺženie nájomných zmlúv.

Správy o činnosti príspevkových organizácií zriadených Mestom Brezno za rok 2011 prešli takmer bez rozpravy. Hlavná kontrolórka mesta predložila mestskému zastupiteľstvu odborné stanovisko k záverečnému účtu Mesta Brezna za rok 2011. Aj tento materiál bol zobrať na vedomie bez rozpravy. Po diskusii poslanci v ďalšom hlasovaní schválili celoročné hospodárenie.

Súčasťou rokovania bol aj rozpočet mesta Brezna na rok 2012 – návrh na I. zmenu rozpočtu. Tento návrh poslanci schválili s tým, že uznesenie rozšírili o ďalší bod a to, že mestskému úradu uložili v spolupráci s komisiou finančnou spracovať návrh na zmenu rozpočtu tak, aby presunom alebo povoleným prekročením finančných prostriedkov vyčlenili z ďalších položiek rozpočtu sumu 50 000 eur na dotácie pre športové a kultúrne organizácie mesta v termíne do 30. júna 2012.

O slovo požiadali občania z miestnej časti Podkoreňová a z ulice Potočnej a vyjadrili sa k stavu ciest v týchto lokalitách, kritizovali ich súčasný stav a žiadali vypracovať projekty na vybudovanie ciest.

Na rokovanie mestského zastupiteľstva bolo predložených 7 návrhov všeobecne záväzných nariadení (VZN). Poslanci niektoré pripomienkovali, po úprave schválili nasledovné:

- o hospodárení s bytmi I. kategórie a obytnými miestnosťami v zariadeniach určených k trvalému bývaniu, vo vlastníctve
- o ochrane verejnej zelene na území Mesta Brezna.
- o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi a likvidácii nelegálnych skládok odpadu na území mesta Brezno

- o o zásadách činností stavebných úprav a činností v urbanistických okrskoch, umiestňovania reklamných, informačných a propagačných zariadení, umiestňovania sezónnych vonkajších obslužných zariadení na území Mesta Brezna pre výkon dokumentácie UPN Mesta Brezna.

Neschválili o :

- o odťahovaní motorových vozidiel, odstraňovaní starých vozidiel a vyhradenom parkovaní na území mesta poslanci
- o podmienkach poskytovania sociálnych služieb v zariadeniach v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Brezna a ďalších sociálnych služieb.

Hlavná kontrolórka na druhé pracovné rokovanie zastupiteľstva predložila štyri správy z vykonaných následných finančných kontrol a návrh plánu kontrolnej činnosti na 2. polrok 2012.

Mimoriadne rokovanie mestského zastupiteľstva –23. mája

Rokovanie bolo pokračovaním z 15. mája. Poslanci po rozsiahlej rozprave a niektorých pozmeňujúcich návrhoch schválili návrh VZN o podmienkach poskytovania sociálnych služieb v zariadeniach v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Brezna a ďalších sociálnych služieb. Zmeny sa dotýkajú najmä financovania sociálnych služieb. Ďalej poslanci po mnohých pozmeňujúcich návrhoch schválili návrh VZN Mesta Brezna o odťahovaní motorových vozidiel, odstraňovaní starých vozidiel a vyhradenom parkovaní na území mesta. Návrh nariadenia upravuje práva a povinnosti osôb a subjektov pri užívaní verejného priestranstva z hľadiska statickej dopravy, upravuje cenu parkovného z parkovacích automatov, cenu parkovacej karty za parkovanie na spoplatnených parkoviskách, taktiež upravuje pôsobenie služby TAXI ako aj upravuje práva a povinnosti subjektov pri situácii odťahovania starých motorových vozidiel. Najdôležitejším bodom tohto nariadenia je zakázané státie a parkovanie všetkým zvláštnym motorovým vozidlám, nákladným motorovým vozidlám, autobusom, obytným vozidlám a dodávkovým vozidlám prevyšujúcim hmotnosť 3500 kilogramov v meste a mestských častiach. Držitelia a vlastníci takýchto vozidiel sú povinní zabezpečiť si odstavenie vozidiel v objektoch a priestoroch, kde majú vytvorenú technickú základňu alebo vo vlastných objektoch.

V ďalšom bode programu rokovania otvorili poslanci otázku rómskej problematiky. Po viac ako hodinovej diskusii zobrali na vedomie správu o rómskej komunite v meste Brezne. V

rozprave vystúpili viacerí občania z miestnych častí Predné a Zadné Halny a vyjadrili názor o zhoršujúcich sa až neúnosných životných podmienkach s rómskou komunitou v tejto lokalite. Občania rázne žiadali poslancov, aby tento problém začali akútne riešiť. V rámci tohto istého bodu rokovania poslanci schválili zámer založiť obchodnú spoločnosť s názvom „Mestský podnik služieb Brezno s.r.o.“, so 100 % majetkovou účasťou Mesta Brezno ako jediného spoločníka s výškou vkladu 5.000 €. Hlavným predmetom činnosti bude o. i. napr. poskytovanie služieb v poľnohospodárstve a záhradníctve, v lesníctve a poľovníctve, opracovanie drevnej hmoty a výroba komponentov z dreva, výroba jednoduchých drevárskych výrobkov, výroba jednoduchých výrobkov z kovu a podobne. Poslanci takisto schválili plán činnosti Komunitného centra Plamienok. V tomto bode neschválili predloženie žiadosti o nenávratný príspevok za účelom realizácie projektu “Rekonštrukcia komunitného centra“. V súvislosti s rómskou problematikou uložili poslanci mestskému úradu a riaditeľom škôl niekoľko úloh

Poslanci ďalej schválili návrh na zmenu výšky úhrady za poskytovanie stravovania prostredníctvom donášky jedla do domácnosti fyzickej osobe za úhradu z 0,26 eura/deň na 0,30 eura/deň. Táto služba sa poskytuje občanom denne podľa ich požiadaviek. Donášku vykonávajú pracovníci opatrovateľskej služby. Poslanci zvolili poslanca Milana Palovčíka za člena komisie školstva.

Mimoriadne rokovanie mestského zastupiteľstva - 8. júna

Na rokovanie Mestského zastupiteľstva boli pôvodne predložené len dva body, a to: Rekonštrukcia objektu Komunitného centra, Zadné Halny 11, Brezno a zmena časti trasy cestného obchvatu mesta Brezno I/66 Brezno - obchvat, I. etapa - I. a II. úsek. Úvodom poslanci doplnili program rokovania o návrh poradovníka žiadateľov o pridelenie bytu vo vlastníctve Mesta Brezno, o prerokovanie uznesení, ktorých výkon bol pozastavený primátorom mesta a o spracovanie zoznamu všetkého nehnuteľného majetku mesta Brezna.

Poslanci po rozsiahlej rozprave neschválili predloženie žiadosti o nenávratný finančný príspevok za účelom realizácie projektu “Rekonštrukcia objektu Komunitného centra, Zadné Halny 11, Brezno“. Financovanie projektu bolo plánované s celkovými nákladmi na projekt vo výške 337.003,78 eur a vyžiadali by si spolufinancovanie zo strany mesta Brezna spolu (neoprávnené náklady + 5% z oprávnených nákladov) vo výške

142.373,99 eur. Poslanci konštatovali, že náklady na rekonštrukciu sú privysoké a pre účel komunitného centra postačuje aj súčasný objekt bývalej materskej školy.

V druhom bode poslanci schválili zmenu časti trasy cestného obchvatu štátnej cesty I/66

mesta Brezno v novom koridore trasy medzi železničnú trať a areál bývalej Mostárne Brezno ako súčasť preriešenia trasy od križovatky navrhovaného obchvatu so štátnou cestou I/66 po križovatku so štátnou cestou II/529. Predložené riešenie I. etapy cestného obchvatu je v rámci celkového riešenia dopravnej situácie mesta Brezno najdôležitejšou investičnou akciou vplývajúcou priamo na kvalitu života jeho obyvateľov a návštevníkov.

V bode rôzne poslanci schválili poradovník žiadateľov o pridelenie nájomných bytov a obytných miestností v zariadeniach určených k trvalému bývaniu vo vlastníctve mesta. Ďalej poslanci potvrdili 4 uznesenia zo dňa 15. mája, ktorých výkon bol pozastavený, nakoľko primátor využil sistačné právo a nepodpísal ich.

Štvrté riadne rokovanie mestského zastupiteľstva 20. júla

V majetkových záležitostiach poslanci prerokovali 22 bodov. Vyhodnotili výsledky obchodných verejných súťaží o najvhodnejší návrh na dlhodobý prenájom nehnuteľného majetku v objekte bývalého vojenského areálu v Brezne, časť Rohozná. Bývalý vojenský areál schválili poslanci spoločnosti *X-ADVENTURE*, s.r.o., za účelom vybudovania multifunkčného areálu technických športov. Poslanci schválili prenájom časti objektu - nebytové priestory v budove bývalej ZŠ – Martina Benku, pre účel nájmu výroba nábytku. Vyhodnotili výsledky súťaží na predaj - stavba a pozemky, nachádzajúce sa na Brezenskej ul. a Mazorníkovo – bývalá pošta a opätovne vyhlásili súťaž na predaj tohto nehnuteľného majetku mesta Brezna. Zobrali na vedomie výsledky súťaže o najvhodnejší návrh na predaj - „Objekt na ČSA“- Bugárov. Poslanci schválili zrušenie obchodnej spoločnosti *GASTRO Ďumbier s.r.o.* likvidáciou. Ďalej nasledovali žiadosti fyzických a právnických osôb o odkúpenie a prenájom nehnuteľného majetku mesta Brezna a zámenu pozemkov.

Poslanci schválili návrh na II. a III. zmenu rozpočtu Mesta Brezna na rok 2012 realizovanú rozpočtovým opatrením povoleným prekročením výdavkov pri dosiahnutí vyšších príjmov. V III. zmene rozpočtu schválili poslanci z rozpočtu mesta Brezna na rok 2012 po rozsiahlej rozprave dotáciu pre Hokejový klub Brezno vo výške 15.000 eur, účelovo určenú na činnosť, vzdelávanie, výchovu a rozvoj žiackej a dorasteneckej kategórie

v hokejovom športe v Brezne. Primátor mesta predložil informatívne správy o výsledkoch hospodárenia obchodnej spoločnosti *LESY MESTA BREZNO* s.r.o. za rok 2011. Hlavná kontrolórka mesta predložila správu z vykonanej následnej finančnej kontroly hospodárenia *Gastra Ďumbier s.r.o.* a primátor mesta predložil informatívnu správu o výsledkoch hospodárenia obchodnej spoločnosti *Gastro Ďumbier s.r.o.*

V bode rôzne „Realizácia cesty v miestnej časti Podkoreňová“ vystúpili v rozprave poslanci zastupiteľstva a občania z tejto lokality a žiadali informácie o tom, v akom štádiu je príprava, resp. realizácia samotného projektu tejto cesty. Odhad pravdepodobných finančných nákladov na realizáciu cestného telesa a jeho podložia, chodníka minimálne po jednej strane a verejného osvetlenia je cca 1,9 milióna eur. Toľko mesto tohto roku z rozpočtu nemôže uvoľniť, takže poslanci uložili mestskému úradu pripraviť podmienky, ktoré umožnia čo najrýchlejšiu realizáciu rekonštrukcie miestnej komunikácie Podkoreňová a komisii pre rozvoj mesta a mestskej infraštruktúry pri MsZ mesta Brezna informovať priebežne občanov o postupe prác .

V bode rôzne poslanci prerokovali plat primátora Mesta Brezna, schválili ceny za dodávku pitnej vody verejným vodovom v mestskej časti Podkoreňová a Rohozná a za odvedenie a čistenie odpadových vôd verejnou kanalizáciou ČOV Hlavina a Pálenica. Ďalej schválili návrh zápisov do Kroniky Mesta Brezna za rok 2011.

Poslanci neschválili žiadosť o poskytnutie účelovej dotácie na pokrytie záväzkov Hokejového klubu Brezno voči Mestskému športovému klubu Brezno za rok 2011. Nasledovala ústna informácia predsedu komisie pre ochranu verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov.

Piate riadne rokovanie mestského zastupiteľstva - 17. septembra

Prednostka mestského úradu predložila správu o plnení uznesení. Potom schválili Návrh Všeobecno-záväzného nariadenia mesta Brezna (ďalej len VZN) o podmienkach poskytovania sociálnych služieb v zariadeniach v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Brezna a ďalších sociálnych služieb. Nová legislatíva ruší povinnosť stanoviť poskytovateľom sociálnych služieb úhradu za poskytovanie sociálnych služieb vo výške minimálne 50% ekonomicky oprávnených nákladov. Prax ukázala, že poskytovanie tejto služby sa pre mnohých klientov stalo finančne nedostupnou. Z uvedeného dôvodu bola navrhnutá úprava ceny za poskytovanie opatrovateľskej služby. Návrh VZN obsahuje aj ukončenie

poskytovania sociálnej služby v práčovni – nakoľko záujem o poskytovanie tohto druhu služby značne poklesol zo strany dôchodcov. Nasledovali správy o činnosti mestskej polície a správy príspevkových organizácií mesta za prvý polrok 2012. Všetky správy poslanci zobrali na vedomie. Potom bola zastupiteľstvu predložená správa o plnení rozpočtu za obdobie prvého polroka 2012. Poslanci ju po rozsiahlej diskusii zobrali na vedomie. Ďalej boli predložené informatívne správy o výsledkoch hospodárenia obchodných spoločností a to Stredoslovenskej vodárenskej spoločnosti a.s. Banská Bystrica a spoločnosti Fantázia Brezno za rok 2011. Obidve správy zobrali poslanci na vedomie, pričom požiadali primátora pozvať na najbližšie zasadnutie mestského zastupiteľstva konateľku spoločnosti *FANTÁZIA BREZNO s.r.o.*, a vypracovať právnu analýzu vedúcu k návrhu na likvidáciu spoločnosti zo strany mesta ako spoločníka. Hlavná kontrolórka mesta predložila na rokovanie štyri správy. V bode rôzne poslanci prerokovali návrh na poverenie poslanca Mestského zastupiteľstva mesta Brezna na výkon sobášiaceho. Týmto poverili Ing. **Martinu Daxnerovú**. Počas rokovania poslanci v rámci bodu rôzne zaradili na podnet nespokojných občanov z mestskej časti Podkoreňovej - vyjadrenie občanov k rekonštrukcii miestnej komunikácie. Občania žiadali okamžité riešenie opravy miestnej prístupovej komunikácie. Po rozsiahlej diskusii občanov a poslancov poslanci uložili mestskému úradu zabezpečiť cez dodávateľa kropenie proti prašnosti a počas realizácie stavby usmernenie dopravy svetelnou signalizáciou a pripraviť podmienky, ktoré umožnia čo najrýchlejšiu realizáciu rekonštrukcie miestnej komunikácie Podkoreňová. Ako ďalší bod v rámci bodu rôzne bola predložená na rokovanie mestského zastupiteľstva žiadosť Ing. Jána Králik, predsedu klubu nezávislých poslancov a to zrušenie Mestského kultúrneho strediska v Brezne ku dňu 31. decembra 2012. Ako základné dôvody uviedli vysoké náklady na personálne obsadenie, havarijný stav budovy v správe. S ohľadom na dlhodobé kultúrne tradície navrhli presun nevyhnutných činností na zriaďovateľa. Po siahodlnej diskusii poslanci tento návrh neodsúhlasili.

V rámci majetkových záležitostí poslanci prerokovali z celkového počtu 35 majetkových bodov na tomto zastupiteľstve 5 bodov.

Pokračovanie mestského zastupiteľstva 24. septembra

Nakoľko neboli prerokované všetky majetkové záležitosti a IV. zmena rozpočtu na rok 2012, zastupiteľstvo zo 17. septembra pokračovalo.

Hospodárenie mesta

ROZPOČET

Finančné hospodárenie mesta sa riadilo rozpočtom, ktorý bol schválený mestským zastupiteľstvom dňa 29. decembra 2011; bol zostavený ako vyrovnaný. Bežný rozpočet bol zostavený ako prebytkový, prebytok bežného rozpočtu bol naplánovaný vo výške 705 369 €. Kapitálový rozpočet bol zostavený ako schodkový, schodok kapitálového rozpočtu bol naplánovaný vo výške 980 124 €.

Schválený rozpočet bol v priebehu rozpočtového roka 2012 zmenený 114 rozpočtovými opatreniami.

Porovnanie schváleného rozpočtu a rozpočtu po vykonaných rozpočtových opatreniach v €:

	Schválený rozpočet	Rozpočet po zmenách
<i>Bežný rozpočet</i>		
Príjmy	9 585 440	10 125 989
Výdavky	8 880 071	9 471 298
Prebytok bežného rozpočtu	705 369	645 691
<i>Kapitálový rozpočet</i>		
Príjmy	400 000	2 477 197
Výdavky	1 380 124	3 524 779
Schodok kapitálového rozpočtu	-980 124	-1 047 582
Prebytok/schodok rozpočtu	- 274 755	- 392 891

PRÍJMY

Vlastné príjmy bežného rozpočtu predstavovali daňové príjmy a nedaňové príjmy, kapitálového rozpočtu predstavovali najmä príjmy z predaja majetku. Cudzie príjmy bežného rozpočtu boli tvorené dotáciami na činnosť preneseného výkonu štátnej správy a príjmami od obcí na činnosť spoločnej úradovne, kapitálové príjmy boli tvorené dotáciami, ktoré mesto získalo cez projekty Európskej únie.

Mesto v roku 2012 plnilo rozpočet príjmov nasledovne:

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť	%
Bežné príjmy	9 585 440	10 125 989	10 057 835,14	99,33
Kapitálové príjmy	400 000	2 477 197	2 552 309,39	103,03

Mestu sa nepodarilo naplniť rozpočet bežných príjmov, ale rozpočet kapitálových výdavkov naplnilo na 103,03%.

Bežné príjmy

Zahŕňajú vlastné príjmy (daňové a nedaňové) a cudzie príjmy (granty a tranfery); ich plnenie bolo v roku 2012 nasledovné:

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Daňové príjmy	6 073 970	6 074 433	5 794 632
Nedaňové príjmy	1 236 727	1 369 835	1 475 806
Granty a transfery	2 274 743	2 681 721	2 787 397
Bežné príjmy	9 585 440	10 125 989	10 057 835

Daňové príjmy

Najväčší podiel na celkovom objeme daňových príjmov má výnos dane poukazovanej územnej samospráve zo štátu, tzv. podielová daň zo štátneho rozpočtu. Jej vývoj od roku 2009 dokumentuje nasledovná tabuľka:

Rok	Schválený rozpočet	Skutočnosť
2009	5 377 415 €	4 670 611 €
2010	4 437 153 €	3 760 753 €
2011	4 620 291 €	4 444 645 €
2012	4 707 100 €	4 469 255 €

Mestu Brezno boli zo strany štátu poukázané podielové dane zo štátneho rozpočtu vo výške 4 469 254,62 €, čo je o 242 185,38 € menej ako bola zverejnená výška podielových daní pre mestá a obce zo strany Ministerstva financií SR. Táto skutočnosť výrazne ovplyvnila plnenie daňových príjmov rozpočtu.

Vývoj dane z nehnuteľnosti v sledovanom období:

Rok	Schválený rozpočet	Skutočnosť
2009	815 869 €	815 869 €
2010	803 293 €	845 564 €
2011	845 366 €	821 993 €
2012	848 000 €	823 021 €

Mestu sa v roku 2012 nepodarilo naplniť plánovaný výnos dane z nehnuteľnosti. Najväčší podiel na dani z nehnuteľnosti má daň zo stavieb, jej plnenie je v roku 2012 vyššie ako v minulom roku, rast bol zaznamenaný aj u dani z bytov, k poklesu príjmov došlo u príjmov z dane z pozemkov.

Výnos z poplatku za komunálny odpad a drobný stavebný odpad je na vyššej úrovni ako v roku 2011, avšak nedosahuje úrovne predchádzajúcich rokov:

ROKY	Daň z pozemkov	Daň zo stavieb	Daň z bytov	Poplatok za odpad
2009	137 769 €	615 286 €	62 814 €	445 093 €
2010	143 176 €	639 536 €	62 851 €	440 469 €
2011	149 159 €	610 720 €	62 114 €	418 091 €
2012	138 009 €	621 523 €	63 488 €	427 169 €

Výber ostatných miestnych daní bol v roku 2012 v porovnaní s rokom 2011 vyšší, až na daň za nevýherné hracie automaty:

DRUH DANE	2009	2010	2011	2012
Daň za psa	14 827	16 021	15 092	16 969,44
Hracie automaty	3 825	2 272	2 189	1 887,60
Predajné automaty	421	464	363	427,35
Za ubytovanie	1442	neuložená	neuložená	3 941,60
Užívanie priestranstva	43 766	47 803	48 812	50 998,40

Nedaňové príjmy

Ide o príjmy z podnikania a vlastníctva majetku a príjmy z administratívnych a iných poplatkov. Plnenie nedaňových príjmov a to tak vlastných príjmov z podnikania a vlastníctva majetku ako aj poplatkov je za rok 2012 vyššie ako v roku 2011, úroveň predošlých rokov ale dosiahnutá nebola.

Plnenie nedaňových príjmov a porovnanie s minulými rokmi:

Rok	Nedaňové príjmy	Príjmy z podnikania a vlastníctva majetku	Poplatky
2009	1 473 025	935 702	414 007
2010	1 769 192	906 110	714 837
2011	1 309 125	698 835	458 726
2012	1 475 806	756 737	478 621

Príjmy z podnikania mesto dosiahlo vo výške 55 228 €, ide o vyplatené dividendy z majetkovej účasti mesta v obchodných spoločnostiach. Z prenajatých pozemkov mesto dosiahlo príjmy vo výške 489 097 €, z prenajatých budov, priestorov a objektov mesto dosiahlo príjmy vo výške 216 002 €. Z tohto nájmu suma 81 906 € predstavovala príjem z nájmu bytov vo vlastníctve mesta. Na začiatku roka malo mesto 157 nájomných bytov, v roku 2012 sa predali 3 byty a tak počet na konci roka klesol na 154 bytov. Na začiatku roka mesto Brezno evidovalo 51 nájomných zmlúv na nebytové priestory, v priebehu roka bolo uzatvorených 5 nových nájomných zmlúv, avšak 10 nájomných zmlúv bolo ukončených dohodou alebo výpoveďou. Na konci roka tak mesto Brezno eviduje 46 zmlúv o nájme nebytových priestorov. Mesto získava pomerne vysoký výnos aj z prenájmu strojov, prístrojov, zariadení, techniky a náradia; za rok 2012 to bolo vo výške 96 513 €. Ide o výnos z nájmu technologických zariadení tepelného hospodárstva DALKII Brezno a.s.. Tento výnos sa však mesto podľa nájomnej zmluvy zaviazalo investovať do tohto prenajatého technologického zariadenia a tak bežný príjem z prenájmu, mesto spätne investuje do prenajatého majetku, na ktorom podniká DALKIA Brezno a.s.. Administratívne a iné poplatky sú príjmy mesta zo správnych poplatkov, napr. za overovanie listín, za vydanie rybárskych lístkov, za vydanie povolenia na zmenu užívania, za zmenu licencie, za prevádzku výherných hracích prístrojov, za uloženie odpadu na území mesta Brezno. Rovnako sú to aj správne poplatky v zmysle stavebného zákona, správne poplatky matriky a iné správne poplatky. Celkove boli tieto príjmy v roku 2012 dosiahnuté vo výške 200 294 €. Zo sankcií za porušenie právnych predpisov bol mestom získaný výnos vo výške 20 525 €. Ďalšiu časť administratívnych poplatkov tvoria príjmy za poskytované služby, napr. za opatrovateľskú službu, za služby poskytované v zariadení núdzového bývania „Náruč“ a v útulku „Nádej“, za poskytovanie sociálnych služieb, za služby v mestskej knižnici, za predaj prebytočného hnutel'ného majetku a iné príjmy, ktoré v roku 2012 dosiahli výšku 118 879 €.

Granty a transfery

Ide o príjmy získané v rámci sektoru verejnej správy, sú to príjmy účelovo určené na financovanie preneseného výkonu štátnej správy, dotácie z Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR (MPSVaR), z Banskobystrického samosprávneho kraja, účelové dary od fyzických a právnických osôb a iné dotácie. Najväčší objem týchto finančných prostriedkov

je určený na financovanie základných škôl (ide o prostriedky zo ŠR na prenesený výkon štátnej správy v školstve). V roku 2012 boli mestu poskytnuté transfery vo výške 2 747 756 € a granty vo výške 30 029 €; z nich najvýznamnejšie (z hľadiska objemu) sú uvedené v nasledovnej tabuľke:

Poskytovateľ	Výška v €	Účel
Krajský školský úrad	2 181 525	Školstvo – prenesené kompetencie
Krajské úrady B. Bystrica	47 548	Ostatné prenesené kompetencie (napr. stavebný úrad)
Obvodný úrad Brezno	35 184	Ostatné prenesené kompetencie (napr. matrika)
Ministerstvo výstavby	13 623,23	ŠFRB - prenesené kompetencie
Úrad práce	8 582,20	Školské potreby pre deti v hmotnej núdzi
Úrad práce	43 034,42	Stravné pre deti v hmotnej núdzi
Úrad práce	14 257,68	Aktivačné práce
Úrad práce	21 612,86	Osobitný príjemca rodinných prídavkov
Úrad práce	28 159,14	Osobitný príjemca sociálnych dávok
Úrad práce	15 108,10	Chránená dielňa
Ministerstvo školstva	123 700,16	Projekt ZŠ s MŠ Pionierska 4
Ministerstvo školstva	42 668,00	Projekt: „MRK“
Ministerstvo práce	12 713,10	Terénna sociálna práca II. - projekt
Ministerstvo práce	18 566,64	NP – Terénna sociálna práca
Ministerstvo práce	33 864,19	Starostlivosť o dieťa a rodinu - projekt
Ministerstvo práce	31 680,00	Útulok „Nádej“
Ministerstvo práce	21 600,00	Zariadenie núdzového bývania „Náruč“
Obvodný úrad Brezno	19 052,86	Voľby
Úrad vlády	15 802,81	Projekt – „Revitalizácia krajiny“

Kapitálové príjmy

Po skúsenosti z roku 2011 bolo mesto pri rozpočtovaní kapitálových príjmov opatrné, a tak rozpočtovalo výnos z vlastných kapitálových príjmov pre rok 2012 len vo výške 400 tisíc €. Schválený rozpočet kapitálových príjmov sa v priebehu roka upravoval podľa získaných príjmov z predajov majetku mesta a to až na úroveň 2 477 197 €..

Vlastné príjmy

Z predaja kapitálových aktív - budov a bytov mesto získalo 257 993 €. Nepodarilo sa naplniť svoj rozpočet; predpokladalo príjmy z predaja budov, bytov vo výške 284 732 €. Predaj plánovaných nehnuteľností sa zrealizoval, ale za nižšiu cenu ako sa očakávalo. Mesto predalo tieto objekty:

Materská škola Podkoreňová 59, Brezno	15 778 €
Osobitná škola Záhradná 2, Brezno	57 794 €
Nálepková 9, Brezno	143 016 €

Dom“ ČSA 4

39 885 €

Z predaja pozemkov pod týmito objektmi mesto získalo 217 119 €. Z predaja ostatných pozemkov mesto získalo výnos vo výške 129 591 €.

Granty a transfery

Mesto pre rok 2012 nerozpočtovalo žiadne kapitálové granty a transfery. V skutočnosti získalo z dotácií - 2 077 196,88 €:

Poskytovateľ	Výška v €	Účel
Projekt EÚ (80%)	1 179 519,96	Voda, kanál, ČOV Podkoreňová
Projekt ŠR (15%)	138 767,07	Voda, kanál, ČOV Podkoreňová
Projekt EÚ (80%)	584 182,49	Rekonštrukcia námestia – III. etapa
Projekt ŠR (15%)	68 727,36	Rekonštrukcia námestia – III. etapa
Revitalizácia - ŠR	100 000,00	Rekonštrukcia mosta Mliekárenska
Dotácia ŠR	6 000,00	Kamerový systém

VÝDAVKY

Mesto v roku 2012 čerpalo výdavky nasledovne:

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť	%
Bežné výdavky	8 880 071	9 471 298	9 574 931,77	101,09
Kapitálové výdavky	1 380 124	3 524 779	3 134 182,63	88,92

Bežné výdavky

Schválený rozpočet bežných výdavkov vo výške 8 880 071 € bol zmenený rozpočtovými opatreniami na 9 471 298 €, čerpanie bežných výdavkov bolo 9 574 931,77 €.

Vývoj čerpania rozpočtu bežných výdavkov:

Rok	Rozpočet po zmenách	Skutočnosť
2009	9 571 601 €	9 548 917 €
2010	10 111 196 €	10 236 121 €
2011	9 405 352 €	9 499 690 €
2012	9 471 298 €	9 574 932 €

Vývoj čerpania rozpočtu bežných výdavkov, vybrané položky podľa ekonomickej klasifikácie:

Rok	Platy	Poistné odvody	Prevádzkové výdavky	Príspevky pre PO	Dotácie, transfery
2009	1 348 737 €	532 730 €	1 560 264 €	1 853 307 €	79 627 €
2010	1 299 332 €	514 407 €	2 479 435 €	1 548 581 €	240 485 €
2011	1 396 215 €	561 993 €	1 911 910 €	1 465 582 €	174 506 €
2012	1 362 634 €	548 669 €	1 924 146 €	1 372 236 €	162 886 €

K výraznému zníženiu čerpania bežných výdavkov došlo u príspevkov príspevkovým organizáciám a u výdavkov na dotácie a transfery. Aj výdavky na platy a odvody do poistných fondov sa znížili, avšak nešlo o významnú úsporu ako v prípade príspevkových organizácií. Zo všetkých výdavkov dlhodobu klesajú výdavky na prevádzku príspevkových organizácií (nedosiahli ani úroveň roku 2009, kým u mestského úradu výdavky na prevádzku úroveň roku 2009 prekročili). Významne zaťažujú rozpočet splátky banke za odkúpené pohľadávky z realizácie nových miestnych komunikácií – v roku 2012 vo výške 625 308 €. V roku 2012 mesto poskytlo zo svojho rozpočtu dotácie a transfery. Tieto finančné prostriedky sú prísne účelové, mesto ich poskytuje zo svojho rozpočtu na presne vymedzený.

Prehľad čerpania dotácií a transferov podľa jednotlivých príjemcov, akcií a určenia:

Prijímateľ	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť	% plnenia
Športové kluby	0	15 000	15 000,00	100,00
Kultúrne telesá	0	0	0	0
Členské príspevky	18 865	16 951	16 946,82	99,98
Nemocenské dávky	0	20 282	20 284,02	100,00
Odchodné a odstupné	2 000	826	826,00	100,00
Dotácie neziskovým organizáciám	28 270	28 270	28 268,50	99,99
Sociálny taxík	10 752	10 752	10 752,00	100,00
Na prevádzku súkromnej škôlky	42 042	42 042	42 042,00	100,00
Na dávku v hmotnej núdzi	300	27 767	27 767,17	100,00
Transfer jednotlivcom	0	999	999,00	100,00

Čerpanie rozpočtu bežných výdavkov podľa funkčnej rozpočtovej klasifikácie:

Názov	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť	%
Mestský úrad	1 309 766	1 336 579	1 285 664,62	96,19
Finančná a rozpočtová oblasť	9 000	9 045	9 025,31	99,78
Iné všeobecné služby	26 885	28 699	28 696,61	99,99
Všeobecné verejné služby	0	19 053	19 052,86	100,00
Transakcie verejného dlhu	148 600	182 930	182 346,92	99,68
Civilná ochrana	2 170	134	85,96	64,15
Policajné služby	350 047	375 207	378 192,37	100,80
Ochrana pred požiarmi	2 605	4 693	4 685,96	99,85
Cestná doprava	120 000	124 353	124 353	100,00
Správa a údržba ciest	933 526	964 470	964 470	100,00
Cestovný ruch	29 000	27 550	27 550	100,00
Nakladanie s komunál. odpadom	565 433	565 789	565 789,19	100,00
Nakladanie s odpad. vodami	4 548	12 582	12 582	100,00
Rozvoj bývania	13 705	13 632	13 571,14	99,55
Rozvoj obcí	241 050	335 699	376 472,20	112,15
Zásobovanie vodou	12 090	18 198	21 807,33	119,83
Verejné osvetlenie	152 926	121 772	125 203,27	102,82
Bývanie a občianska vybavenosť	28 014	77 723	86 778,06	111,65
Rekreačné a športové služby	374 072	370 368	370 368	100,00
Umelecké súbory	0	0	0	
Knižnice	74 966	80 038	76 331,26	95,37
Pamiatková starostlivosť	200	200	150,02	75,01
Ostatné kultúrne služby	135 231	135 518	135 720,57	100,15
Vysielacie a vyd. služby	2 500	2 500	2 500	100,00
Náboženské, spoločenské služby	18 500	16 525	16 521	99,98
Predškolská výchova	866 922	894 578	894 578,00	100,00
Základné vzdelanie	2 094 000	2 154 784,72	2 131 513,71	98,92
Zariadenie školského stravovania	255 185	255 218	255 218,20	100,00
Záujmové vzdelávanie – ŠKD	193 131	192 648	192 648,00	100,00
Záujmové vzdelávanie - ZUŠ	241 179	241 635	241 635	100,00
Záujmové vzdelávanie - CVČ	79 341	81 002	80 508,83	99,39
Celoživotné vzdelávanie	0	42 760	2 239,42	5,24
Choroba	10 752	11 152	11 152,00	100,00
Zariadenia soc. služieb - staroba	50 063	55 136	53 911,41	97,78
Opatrovateľská služba	347 607	343 168	326 537,02	95,15
Zariadenia soc. služieb – rodina	23 338	33 272	25 703,85	77,25
Dávky soc. zabezpečenia -rodina	0	21 614	21 644,31	100,14
Sociálna pomoc – hmotná núdza	0	51 617	51 616,62	100,00
Dávky sociálnej pomoci	300	155	155	100,00
Zariadenie soc. služieb - útulok	88 338	99 342	99 440,95	100,10
Ďalšie soc. služby	65 081	169 959	146 322,50	86,09

Z čerpania bežných výdavkov v roku 2012 vyplýva, že na niektorých odvetviach bol rozpočet výdavkov prečerpaný a na niektorých nebol vyčerpaný. V návrhu záverečného účtu je čerpanie bežných výdavkov podľa funkčnej rozpočtovej klasifikácie skomentované.

Vývoj čerpania rozpočtu bežných výdavkov, vybrané odvetvia podľa funkčnej klasifikácie:

Rok	Činnosť úradu	Matrika	Civilná a požiarna ochrana	Mestská polícia
2009	1 794 122 €	29 550 €	8 965 €	404 309 €
2010	1 808 206 €	27 355 €	18 386 €	361 180 €
2011	1 641 856 €	29 084 €	3 691 €	393 665 €
2012	1 285 664 €	19 052 €	4 772 €	378 192 €

Rok	Správa a údržba ciest	Nakladanie s komunálnym odpadom	Verejné osvetlenie	Rozvoj obcí	Správa bytov a nebytových priestorov
2009	636 174 €	599 064 €	135 370 €	266 820 €	41 690 €
2010	1 030 325 €	628 346 €	131 782 €	200 607 €	70 337 €
2011	959 137 €	608 591 €	122 659 €	183 872 €	67 945 €
2012	964 470 €	565 789 €	125 203 €	376 472 €	86 778 €

Rok	Šport	Kultúra	Soc. služby	Školstvo
2009	500 103 €	300 600 €	472 050 €	3 898 695 €
2010	432 823 €	272 989 €	529 418 €	3 976 294 €
2011	416 931 €	277 350 €	566 420 €	3 809 208 €
2012	370 368 €	258 773 €	736 484 €	010 530 €

Kapitálové výdavky

Schválený rozpočet kapitálových výdavkov vo výške 1 380 124 € bol zmenený rozpočtovými opatreniami na 3 524 779 €, čerpanie bolo vo výške 3 134 182,63 €

Čerpanie kapitálových výdavkov podľa funkčnej rozpočtovej klasifikácie:

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť	% plnenia
Obec	0	6 660	6 650,70	99,86
Policajné služby	0	11 524	10 047,30	87,19
Nakladanie s odpadovými vodami	302 361	1 674 543	1 673 057,73	99,91
Rozvoj obcí	1 077 763	1 827 574	1 430 058,31	78,25
Knižnice	0	778	777,60	100,00

Sociálne služby	0	3 700	3 601,99	97,35
Školstvo	0	0	9 989,00	0

Čerpanie kapitálových výdavkov podľa ekonomickej rozpočtovej klasifikácie:

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť	% plnenia
Nákup pozemkov	0	7 438	7 428,30	99,87
Nákup strojov a zariadení	0	11 524	20 036,30	173,87
Projektová dokumentácia	11 200	27 500	26 346,15	95,80
Realizácia stavieb	1 308 924	3 412 066	3 049 610,20	89,38
Ostatné kapitálové výdavky	0	7 419	7 418,90	100,00

V roku 2012 bola schválená realizácia 4 rozvojových programov, v priebehu roka zmenou rozpočtu došlo k realizácii 11 rozvojových programov.

Mesto čerpal kapitálové výdavky najmä na stavby a rekonštrukcie stavieb, konkrétne:

- *Voda, kanál a čistička odpadových vôd Brezno – Podkoreňová* – 1 318 287,03 € (dotácia) a 344 625,10 € (rozpočet mesta); realizácia investičnej akcie začala v apríli 2011 a bola ukončená v novembri 2012.
- *Rekonštrukcia námestia – III. etapa* – 652 909,85 € (dotácia) a 652 137,08 € (rozpočet mesta); realizácia investičnej akcie začala v apríli 2011 a stavebne bola ukončená v novembri 2012. Finančné zúčtovanie bude ukončené v roku 2013.
- *Splašková kanalizácia, vodovod ul. Potočná, Poľná, Hlboká, Cesta osloboditeľov* - v roku 2011 bolo riešené (finančne) majetkovoprávne vysporiadanie pozemkov pre vydanie územného rozhodnutia, stavebného povolenia a inžinierskej činnosti, vypracovanie projektovej dokumentácie pre vydanie stavebného povolenia. V roku 2012 bolo vydané stavebné povolenie. Mesto na investičnú akciu nemá v rozpočte vlastné zdroje a plánuje túto investičnú akciu realizovať v prípade poskytnutia dotácie z prostriedkov EÚ.

Modernizácia technologických zariadení - finančné prostriedky vo výške 25 010,87 € boli čerpané na realizáciu napojenia plynovej kotolne na ul. Švermova v Brezne na teplovodné rozvody ÚK a TÚV plynovej kotolne na ul. Clementisova.

Rekonštrukcia mosta Mliekárenska - investičná akcia bola zrealizovaná z dotácií („Druhý realizačný projekt Programu revitalizácie krajiny a integrovaného manažmentu povodí SR pre rok 2011 – Revitalizácia poškodených častí a ochrana intravilánov obcí.“), vyčerpaných bolo 100 tis. €.

Kamerový systém - zrealizované bolo rozšírenie kamerového systému na ul. ČSA o jednu exteriérovú kameru; financovanie bolo zabezpečené zo ŠR vo výške 6 000 € a z rozpočtu mesta vo výške 4 047,30 €.

Komunitné centrum - finančné prostriedky vo výške 3602 € boli vynaložené na prepracovanie projektovej dokumentácie v zmysle výzvy na predkladanie žiadostí o návratný finančný príspevok (NFP); predloženie žiadosti o NFP v rámci výzvy ROP-2.1b-2012/01 za účelom realizácie projektu “Rekonštrukcia objektu Komunitného centra, Zadné Halny 11, Brezno“, ktorého ciele sú v súlade s platným územným plánom mesta a platným Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta nebolo schválené zo strany MsZ.

Mesto použilo kapitálové zdroje aj na obstaranie softvérového zabezpečenia a nákup zariadenia do škôl.

Situáciu v plnení naplánovaných zámerov a cieľov cez rozvojové programy značne komplikuje skutočnosť, že mesto je zdrojovo vyčerpané – čerpanie fondov (najmä rezervného) v roku 2012 bolo výrazne nižšie ako v roku 2011 a kumulácia zdrojov je minimálna.

VÝSLEDOK HOSPODÁRENIA

Hospodárenie mesta v roku 2012 dokumentuje nasledovná tabuľka:

	Schválený rozpočet	Rozpočet po zmenách	Schválený rozpočet
<i>Bežný rozpočet</i>			
Príjmy	9 585 440	10 125 989	10 057 835,14
Výdavky	8 880 071	9 471 298	9 574 931,77
Prebytok bežného rozpočtu	705 369	654 691	482 903,37
<i>Kapitálový rozpočet</i>			
Príjmy	400 000	2 477 197	2 552 309,39
Výdavky	1 380 124	3 524 779	3 134 182,63
Schodok kapitálového rozpočtu	-980 124	-1 047 582	-581 873,24
Schodok rozpočtu	- 274 755	- 392 891	- 98 969,87

Mesto v roku 2012 hospodáril so schodkom rozpočtu vo výške - 98 969,87

Nasledujúca tabuľka poskytuje prehľad o vývoji výsledku hospodárenia obce v minulých rokoch:

Rok	2009	2010	2011	2012
Príjmy rozpočtu obce	12 360 816	11 746 983	11 557 812	12 610 144
- bežné príjmy	10 581 374	9 909 181	9 736 473	10 057 835
- kapitálové príjmy	1 779 442	1 837 802	1 821 339	2 552 309
Výdavky rozpočtu obce	14 855 292	12 150 013	11 744 196	12 709 114
- bežné výdavky	9 548 917	10 236 121	9 499 690	9 574 931
- kapitálové výdavky	5 306 374	1 913 892	2 244 506	3 134 183
Prebytok/ schodok bežného rozpočtu	1 032 457	-326 940	236 783	482 903
Schodok kapitálového rozpočtu	-3 526 933	- 76 090	-423 167	-581 873
Schodok rozpočtu	-2 494 475	- 403 030	- 186 384	- 98 970

Vývoj pohľadávok podľa ich splatnosti:

Rok	Pohľadávky v lehote splatnosti	Pohľadávky po lehote splatnosti
2009	346 381	660 034
2010	263 813	615 690
2011	345 916	746 204
2012	226 426	788 414

Mesto si nepriaznivú situáciu uvedomuje, problematike pohľadávok, analýze stavu a príčin ich vzniku, venuje mimoriadnu pozornosť. Napriek tejto skutočnosti a opatreniam, ktoré mesto realizuje (pristúpilo k rôznym formám riešenia a vymáhania pohľadávok) sa situáciu nepodarilo u pohľadávok po lehote splatnosti zatiaľ stabilizovať.

Bilancia záväzkov

Mesto eviduje záväzky v celkovej hodnote 8 464 314,01 € (v roku 2011 - 9 577 501 €, v roku 2010 - 8 750 953 €), celková výška záväzkov mesta dosiahla úroveň 87% skutočných bežných príjmov za uplynulý rozpočtový rok, čo je alarmujúce číslo. Najväčší podiel na celkových záväzkoch majú dlhodobé bankové úvery - 56 %, dlhodobé záväzky - 17 % a krátkodobé záväzky - 25%.

Prehľad vývoja záväzkov za roky 2001 – 2010:

Rok	Dlhodobé záväzky	Krátkodobé záväzky	Krátkodobé záväzky, v tom záväzky z obchodných vzťahov	Krátkodobé záväzky, v tom iné záväzky	Dlhodobý bankový úver
2009	2 985 592 €	659 813 €	77 531 €	25 000 €	4 657 367 €
2010	2 769 874 €	1 053 865 €	50 138 €	3 198 €	4 819 778 €
2011	2 120 028 €	2 824 020 €	1 770 270 €	24 148 €	4 519 151 €
2012	1 471 562 €	2 107 202 €	1 119 072 €	1 184 €	4 718 524 €

Mesto znižuje svoje dlhodobé záväzky, čo je pozitívne, avšak negatívne je, že splácanie týchto záväzkov výrazne zaťažuje rozpočet. Nepodarilo sa udržať ani úroveň úverového zaťaženia, na konci roka 2011 bol prijatý úver vo výške 500 tis. € na dokončenie investičnej akcie *Rekonštrukcia námestia – 3.etapa*. Išlo o kompromisné riešenie, vzhľadom k nevyhnutnosti dokončiť investičnú akciu, financovanú nielen z rozpočtu mesta ale aj zo zdrojov ŠR a rozpočtu EÚ, pričom vyhodnotenie hospodárnosti a efektívnosti využívania verejných zdrojov pri realizácii tejto investičnej akcie je už vecou orgánov mesta zodpovedných za jeho rozvoj.

Najvyššou položkou v rámci krátkodobých záväzkov sú záväzky voči dodávateľom (1 119 072 €); všetky z evidovaných záväzkov sú v lehote splatnosti. Tieto záväzky voči dodávateľom vznikli z uzatvorených zmlúv alebo potvrdených objednávok.

Stav a vývoj dlhu

Celková výška dlhodobých úverových záväzkov mesta dosahuje úroveň 48,46 % skutočných bežných príjmov za predchádzajúci rok; pre splnenie zákonných pravidiel prijatia návratných zdrojov financovania sa do celkovej sumy dlhu mesta nezapočítavajú záväzky z úverov poskytnutých zo ŠFRB a dlhodobé záväzky voči DEXIA Banke Slovensko, a.s. (splácanie odkúpených pohľadávok DEXIOU banka Slovensko a.s. od realizátorov opráv ciest a chodníkov v rokoch 2009-2010).

Vývoj dlhovej služby :

Rok	Počet obyvateľov	Dlhová služba (úver) v €	Dlhová služba (úver) na 1 obyvateľa	Dlhová služba (úver + dlhodobé záväzky) v €	Dlhová služba (úver + dlhodobé záväzky) na 1 obyvateľa
2009	21 663	5 431 874	250,74	7 980 597	368,40
2010	21 446	5 571 486	259,79	8 228 570	383,68
2011	21 288	5 247 597	246,50	7 279 372	341,95
2012	21 161	5 423 354	256,29	6 829 820	322,76

Vývoj splátok úverov a dlhodobých záväzkov:

Rok	Dlhová služba (úver) v €	Dlhová služba (úver + dlhodobé záväzky)	Splátky úverov a úrokov	Splátky úverov, dlhodobých záväzkov a úrokov
2009	5 431 874	7 980 597	349 387	841 257
2010	5 571 486	8 228 570	480 048	807 222
2011	5 247 597	7 279 372	492 846	1 118 154
2012	5 423 354	6 829 820	506 591	1 131 899

Hospodárenie príspevkových organizácií

Príspevkovým organizáciám mesto v roku 2012 poskytlo príspevok na prevádzku nasledovne:

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Technické služby	885 412	856 327	856 326,80
Mestský športový klub	374 072	355 368	355 368,00
Mestské kultúrne stredisko	168 332	160 541	160 541,00

Porovnávajúc výšku príspevku na prevádzku za uplynulé roky je evidentný jeho výrazný pokles. Technické služby

rok 2012	856 327
rok 2011	910 178
rok 2010	939 502
rok 2009	1 133 412

Mestské kultúrne stredisko

rok 2012	160 541
rok 2011	181 332
rok 2010	222 105
rok 2009	255 022

Mestský športový klub

Rok 2012	355 368
rok 2011	374 072
rok 2010	386 974
rok 2009	464 873

Dôvodom je nedostatok finančných prostriedkov u zriaďovateľa., Hospodárenie dvoch príspevkových organizácií je na hlavnej činnosti stratové, až na Mestské kultúrne stredisko, ktoré dosiahlo zisk zo svojho hospodárenia.

Hospodárenie príspevkových organizácií za hlavnú činnosť:

	Technické služby	Mestské kultúrne stredisko	Mestský športový klub
Náklady, v tom :	1 388 602	239 202	932 516
Spotreba materiálu	167 791	4 202	35 467
Spotreba energie	116 078	40 798	199 029
Opravy a udržiavanie	21 941	3 799	31 629
Ostatné služby	40 021	58 983	46 995
Mzdové náklady	431 015	79 496	136 604
Ostatné náklady	233 596	32 909	67 232
Odpisy	378 160	19 015	415 560
Výnosy, v tom :	1 376 623	239 525	922 308
Vlastné	48 771	23 131	19 533
Príspevok od zriaďovateľa	856 327	160 541	355 368
Dotácie	103 503	38 405	132 498
Výnosy z kap. transferu	368 022	17 448	414 909
Daň z príjmov	2	1	1
Výsledok hospodárenia (po zdanení)	-11 981	322	-10 209

Príspevkové organizácie vykonávali so súhlasom zriaďovateľa podnikateľskú činnosť nad rámec hlavnej činnosti, pre ktorú boli zriadené. Podnikateľská činnosť pomáha

príspevkovým organizáciám vykryť stratu z hospodárenia na hlavnej činnosti, všetky príspevkové organizácie hospodárili v roku 2012 na podnikateľskej činnosti so ziskom.

Hospodárenie príspevkových organizácií za podnikateľskú činnosť:

	Technické služby	Mestské kultúrne stredisko	Mestský športový klub
Náklady	98 735	60 487	116 760
Výnosy	103 019	65 534	117 852
Daň z príjmov	815	834	0
Výsledok hospodárenia (po zdanení)	3 469	4 213	1 092

Príspevkové organizácie v roku 2012 dosiahli nasledovný výsledok hospodárenia za hlavnú aj podnikateľskú činnosť :

	Technické služby	Mestské kultúrne stredisko	Mestský športový klub
Náklady celkom	1 487 338	299 689	1 049 276
Výnosy celkom	1 479 642	305 060	1 040 160
Daň z príjmov	817	836	1
Výsledok hospodárenia (po zdanení) z hlavnej činnosti	-11 981	322	-10 209
Výsledok hospodárenia (po zdanení) z podnikateľskej činnosti	3 469	4 213	1 092
Výsledok hospodárenia (po zdanení) celkom	-8 513	4 535	-9 117

Dve príspevkové organizácie mesta hospodárili v roku 2012 so stratou - Technické služby Brezno a Mestský športový klub Brezno; zisk z podnikateľskej činnosti v ich prípade nepokrýva stratu na hlavnej činnosti. Mestské kultúrne stredisko Brezno skončilo v roku 2012 svoje hospodárenie so ziskom a to tak v podnikateľskej ako aj v hlavnej činnosti.

Medzinárodné partnerské vzťahy

V POĽSKOM CIECHANÓWE

Partnerské mesto Brezna poľský Ciechanów každý rok organizuje stretnutie predstaviteľov partnerských miest so zameraním na rozvoj medzinárodnej spolupráce. Tentokrát bolo výnimočné, pretože udeľovali titul čestný občan. Významné ocenenie získal aj primátor Brezna **Jaroslav Demian**. V dňoch 29. júna až 1. júla v poľskom Ciechanówe usporiadali slávnosť, ktorá sa podobala Dňom mesta Brezna. Na návrh prezidenta Ciechanówa **Waldemara Wardzinskiho** na slávnostnom zasadnutí rady udelili titul čestný občan štyrom primátorom partnerských miest. Podľa jeho slov výnimočnú spoluprácu s partnermi zosilňujú priame kontakty, spoznávanie obyvateľov iných krajov, ich života, zvykov, rodiny. „Smelo môžem povedať, že nás zblížuje hlavne šport a kultúra. Hostili sme folklórne súbory z Brezna, spoznali umenie fotografa **Petra Berčíka**, navštívili výstavu Horehronie, ktorá ukázala krásu okolia Brezna,“ uviedol **Waldemar Wardzinski**. Za účasti tamojších významných predstaviteľov, zástupcov štátnej správy, poslancov a senátorov získal ocenenie primátor Brezna **Jaroslav Demian**, ako aj primátori francúzskeho Meudonu, nemeckého Haldenslevenu a ukrajinskej Chmielnice. „Brezno je najmladším partnerským mestom Ciechanówa, preto získanie titulu čestný občan je pre mňa veľkou poctou našej krátkej, ale intenzívnej spolupráce. Vo svojom príhovore som poďakoval za ocenenie a uznanie mojej práce. Doteraz mali len jednu čestnú občianku, a to významnú detskú lekárku, pediatričku, ktorá sa v Ciechanówe narodila. Bola veľmi rada, že sme k nej pribudli štyria primátori partnerských miest,“ povedal primátor Brezna **Jaroslav Demian**. Počas trojdňovej návštevy sa uskutočnilo aj neformálne pracovné stretnutie, na ktorom diskutovali o rozvoji ďalšej spolupráce. „Vyzdvihol ju aj prezident poľského Ciechanówa, ako aj zapájanie sa do projektov v oblasti kontaktov kultúrnych a športových klubov,“ informoval **Jaroslav Demian**. Význam medzinárodnej spolupráce vidí v tom, že v rámci Európskej únie je možnosť pripravovať projekty, ktoré prispievajú k vzájomnému sa spoznávaniu a obohateniu. Ako veľmi dobrý vyhodnotili projekt Deti Európy, kde v rámci neho pred dvoma rokmi žiaci základných škôl partnerských miest navštívili Brezno, spoznali náš kraj, Slovensko, nadviazali priateľstvá s našimi študentmi. „Bolo to zaujímavé stretnutie, na ktorom komunikačným jazykom bola angličtina. Aj naše partnerské mestá pripravujú podobné projekty a keďže je tento rok vyhlásený za rok aktívneho starnutia,

Brezno spracovalo a k 1. júnu podalo projekt zameraný na seniorov. Dúfam, že ho pracovníci Európskej komisie v Bruseli ocenia.

HOSPODÁRSKY ŽIVOT

Výstavba a rozvoj mesta

ROZVOJOVÉ PROGRAMY MESTA

Od roku 2007 sa zostavuje na úrovni mesta viacročný rozpočet a od roku 2009 sa pri tvorbe viacročného rozpočtu uplatňuje programové rozpočtovanie

Z rozvojových programov schválených v minulých rokoch mesto zabezpečilo projekty pre podanie žiadostí na poskytnutie prostriedkov EÚ a realizácie konaní pre stavebné povolenie:

- rekonštrukcia námestia – 3. etapa
- dom dôchodcov - - prestavba ZŠ na DD
- mosty Budovateľská, Vrbová
- voda, kanál a čistička odpadových vôd Brezno – Podkoreňová
- voda, kanál - ul. Potočná, Poľná, Hlboká, Cesta osloboditeľov Brezno
- rekonštrukcia miestnej komunikácie - Podkoreňová
- rekonštrukcia miestnej komunikácie – Štúrova, Černáková, Podkoreňová

Z týchto sa zrealizovali len akcia voda, kanál a čistička odpadových vôd Brezno – Podkoreňová a rekonštrukcia námestia. U ostatných projektov sa s realizáciou ani nezačalo.

V minulosti boli naplánované a v registri rozvojových programov mesta sú evidované nasledovné rozvojové programy:

- ✓ vybudovanie domu smútku
- ✓ rozšírenie starého cintorína
- ✓ vybudovanie domu seniorov
- ✓ vybudovanie priemyselného parku Rohozná
- ✓ vybudovanie nového kúpaliska na Mazorníku
- ✓ vybudovanie dopravného ihriska
- ✓ vybudovanie oddychovej mestskej zóny - Lesopark Lazná
- ✓ vybudovanie Hlaviny 2

- ✓ vybudovanie kompostárne – 1.etapa
- ✓ vybudovanie mostu Bujakovo
- ✓ vybudovanie bioplynovej stanice Podkoreňová
- ✓ vybudovanie otočky autobusov na Mazorníku pri SOU
- ✓ rekonštrukcia mostov Mliekarenská, Budovateľská a Vřbova
- ✓ rekonštrukcia radnice
- ✓ rekonštrukcia mestskej veže
- ✓ rekonštrukcia kotolní ČSA, ŠLN – drevné štiepky
- ✓ stavebné úpravy mestského domu kultúry
- ✓ rekonštrukcia strechy Synagóga
- ✓ rekonštrukcia hrobky Lehotských
- ✓ nadstavba materských škôl
- ✓ rekonštrukcia svahu na Baštovej ulici po zosuve

Na nasledujúce roky nie sú všetky rozvojové programy finančne zabezpečené.

NOVÉ NÁMESTIE

Mesto Brezno realizuje rekonštrukciu námestia už niekoľko rokov. Prvá projektová dokumentácia k rekonštrukcii námestia bola spracovaná v roku 2001. Nakoľko išlo o značne rozsiahly a finančne náročný projekt, realizácia bola rozdelená do niekoľkých etáp. Prvá a druhá sa realizovala v roku 2002 – 2003, III. etapa bola finančne najnáročnejšia. Mesto získalo na túto etapu rekonštrukcie nenávratný finančný príspevok z európskych fondov, ktorý má čiastočne pokryť náklady, časť nákladov musí mesto finančne zabezpečiť z vlastného rozpočtu. Termín ukončenia realizácie aktivít projektu bol naplánovaný na december 2011. Rekonštrukcia Námestia gen. M. R. Štefánika - III. etapa bola začatá aj zrealizovaná v roku 2011; po kolaudačných prácach však pokračovala aj v roku 2012. O jej financovaní, rozsahu, autoroch aj dodávateľoch prác sme písali v kronike v roku 2011.

OPRAVA HOTELA ĎUMBIER

V júli tohto roku bola zrušená spoločnosť *Gastro Ďumbier* so stopercentnou účasťou mesta, ktorá poskytovala stravovanie v mestskom objekte bývalého hotela Ďumbier. Ubytovanie už táto spoločnosť neposkytovala od roku 2009, no napriek tomu bola v strate.

Spoločnosť *FUNNY* na základe verejnej súťaže získala do nájmu objekt mestského hotela Ďumbier. Na základe aktuálneho stavu nehnuteľnosti, ako prvoradé považovala za potrebné zrekonštruovať vstupnú časť do hotela vrátane recepcie, kaviarne a sociálnych zariadení pre návštevníkov, nachádzajúce sa na prízemí, nakoľko tieto priestory boli už zastarané a v značnej miere aj v dezolátnom stave. Spoločnosť kompletne zmenila celkový

vzhľad a vybavenie uvedených zariadení. Prvá bola dokončená aj otvorená kaviareň. Biely nábytok na vyvýšenej časti kaviarne – na pódiu, osvetlenie, veľkoplošné obrazovky. Dominantným prvkom v interiéri je bar. Pôsobenie tvarov a farby dekóru umocňuje osvetlenie, inštalované v spodnej časti dosky barového pultu. Podobný motív sa objavuje aj na stenách kaviarne. Zaujímavé je umiestnenie sedenia vo veľkých oknách kaviarne, čo umožnilo krásny výhľad z kaviarne na námestie. Zrekonštruovaním a zmodernizovaním týchto častí sa už koncom roka v značnej miere oživila návštevnosť tohto zariadenia. Zmenila sa aj jedáleň. Tá však do konca roka nebola otvorená. Neukončili ani ubytovaciu časť. Všetky práce si vyžiadali omnoho viac finančných prostriedkov a času na rekonštrukciu, ako predpokladali.

REKONŠTRUKCIA A MODERNIZÁCIA NEMOCNICE

Takmer štyridsaťročný objekt zdravotníckeho zariadenia (výstavba objektu sa realizovala v rokoch 1964 – 1975) už potreboval opravy ako soľ. Nemocnica s poliklinikou Brezno, nezisková organizácia, ktorej zriaďovateľom je aj mesto Brezno, získala finančné prostriedky z Európskej únie na komplexnú rekonštrukciu a modernizáciu nemocnice. Projekt zahŕňa - zateplenie fasád, výmena výplní otvorov, nákup zdravotníckeho zariadenia. Po výmene striech, ktoré sa nachádzali v havarijnom stave, sa dostali na rad aj okná a fasády. Projekt komplexnej rekonštrukcie a modernizácie nemocnice začali realizovať v polovici minulého roka. Všetky stavebné úpravy prebiehali po etapách. Staré okná s kovovými rámami už na poliklinike nahradili plastové. Súbežne prebiehalo zateplovanie fasád všetkých budov v správe nemocnice. Podľa pôvodného harmonogramu mali byť úpravy zavŕšené v decembri 2013. Opravy nezasahovali do chodu nemocnice. Celý projekt rekonštrukcie je financovaný z prostriedkov EÚ v rámci operačného programu ministerstva zdravotníctva za viac ako tri a pol milióna eur a zahŕňa aj nákup modernej zdravotníckej techniky, čo zvýši kvalitu poskytovanej zdravotnej starostlivosti v horehronskej spádovej oblasti. Nevzťahuje sa však na obnovu vnútorných priestorov. Na tú chce nemocnica opäť získať peniaze z eurofondov, keďže aj interiéry, rozvody či výťahy majú svoj vek a potrebujú zmodernizovať.

VODOVOD, KANALIZÁCIA A ČISTIČKA PODKOREŇOVÁ

Nový verejný vodovod, kanalizáciu a čistiareň odpadových vôd v Brezne – časť Podkoreňová mesto začalo realizovať v apríli roku 2011. Stavebné práce na projekte s finančnou dotáciou z Kohézneho fondu a štátneho rozpočtu cez Operačný program životné prostredie boli v novembri tohto roku ukončené. Realizáciou projektu sa zabezpečilo vybudovanie verejnej kanalizačnej siete, vybudovanie nového a rekonštrukcia pôvodného verejného vodovodu a taktiež vybudovanie čistiarne odpadových vôd v Podkoreňovej. Zvýšil sa tak počet obyvateľov napojených na verejný vodovod, čím je zabezpečený prístup k pitnej vode v dostatočnej kvalite a v dostatočnom množstve. Vytvorila sa teda možnosť verejnosti pripojiť sa na novovybudovanú verejnú inžiniersku sieť, čím sa zvýšila obslužnosť územia vo vzťahu k dodávke pitnej vody z verejných zdrojov a k odvádzaniu a čisteniu komunálnych vôd. Ukončením stavebnej akcie sa súbežne podporil záujem o rozvoj individuálnej bytovej výstavby v tejto mestskej časti.

Obyvatelia breznianskej časti Podkoreňová, kde sa budovala kanalizácia, sa sťažovali viackrát na cestu, ktorá je v zlom stave. Ničia si na nej autá, upozorňujú na prašnosť, navyše cestu využívajú aj družstevné autá. S pripomienkami občania prišli niekoľkokrát aj na mestské zastupiteľstvo. To prijalo uznesenie v zmysle, že sa má hľadať riešenie. Primátor chápal nespokojnosť občanov, na druhej strane riešenie nie je podľa neho jednoduché. Obsiahnuté nie je ani v návrhu rozpočtu na tento rok. Mesto musí hľadať zdroje na to, aby problém so zničenou cestou vyriešilo.

OPRAVA MEŠTIANSKEHO DOMU

Meštiansky dom na Námestí generála M. R. Štefánika v Brezne je Národnou kultúrnou pamiatkou. Vzácný objekt zo 16. storočia zažíva v posledných rokoch prepotrebnú rekonštrukciu. Sídlo Horehronského múzea, ktorého zriaďovateľom je Banskobystrický samosprávny kraj, prešlo v roku 2010 prvou etapou obnovy. Hodnotnú renesančnú fasádu s výzdobou a fragmentmi latinského nápisu z 18. storočia reštaurovali v rámci programu Ministerstva kultúry SR, Obnovme si svoj dom. Nadácia SPP prispela sumou 20 tisíc eur a Banskobystrický samosprávny kraj pridal viac ako 6 tisíc eur. Záchrana Národnej kultúrnej pamiatky sa tým, našťastie, neskončila. Cieľom druhej etapy, ktorá začala v júli tohto roku, bolo pokračovať v obnove objektu reštaurovaním omietkových

povrchov, sanáciou suterénu a dvorových častí a tak predísť deštrukcii a znehodnoteniu už zreštaurovanej historickej renesančnej budovy. Na realizáciu projektu získalo Horehronské múzeum len časť potrebných finančných prostriedkov. Ministerstvo kultúry SR vyčlenilo 6 900 eur a BBSK prispel sumou 3 500 eur. Uvedené finančné prostriedky pokryli náklady na reštaurátorský výskum, sanáciu vlhkosti základov, suterénu a časti dvorovej fasády. V druhom polroku 2012 realizovali odborníci práce na sanácii vlhkosti muriva v podzemnej i nadzemnej časti dvorovej fasády, ktoré ukončili v decembri. Realizátorom prác bol akademický sochár a reštaurátor Ján Filo a odborným garantom riaditeľ Horehronského múzea Ján Weiss. V prípravnej fáze uskutočnili reštaurátorský výskum dvorových fasád a návrh na reštaurovanie, ktorý konzultovali s metodickým pracoviskom Krajského pamiatkového úradu v Banskej Bystrici. Na rok 2013 opäť adresovalo Horehronské múzeum žiadosť Ministerstvu kultúry SR so snahou získať finančné prostriedky na realizáciu tretej etapy rekonštrukčných prác Meštianskeho domu.

NOVÉ UMÝVACIE CENTRUM

Na Železničnej ulici otvorila súkromná spoločnosť v novembri nové umývacie centrum.

ČERPACIA STANICA

Súkromný podnikateľ rozšíril na Ceste osloboditeľov Stanicu technickej kontroly. Po pravej strane cesty smerom na Čierny Balog bola otvorená nová čerpacia stanica.

Najväčší zamestnávateľ

Aj pre Brežňanov je v súčasnosti najväčším zamestnávateľom v regióne *akciová spoločnosť Železiarne Podbrezová*, keď z celkového počtu 3 200 zamestnancov ku koncu roku 2012 takmer polovicu - až 1 144 zamestnancov tohto podniku sú obyvatelia Brezna. Aj v tejto spoločnosti sa už od roku 2008 postupne „prepúšťalo“ v dôsledku svetovej hospodárskej krízy. Tak tomu bolo aj tohto roku,

Najväčším zamestnávateľom so sídlom v samotnom meste Brezne je *Nemocnica s poliklinikou*, *nezisková organizácia*, ktorá má ku koncu roku 2012 532 zamestnancov. V *spotrebnom družstve COOP Jednota Brezno* je v službách, prevažne obchodných

prevádzkach a pohostinstvách v samotnom meste aj na Horehroní zamestnaných viac než 300 ľudí. **Súkromná podnikateľka Marcela Kureková** zamestnáva vo veľkosklade, administratíve, sedemástich obchodných prevádzkach a pohostinstvách v Brezne a na Horehroní viac než 200 ľudí; najviac ich je zamestnaných vo veľkoplošnej predajni CBA na Mazorníku. **Harmanec - Kuvert, spol. s r.o.** patrí zatiaľ s počtom zamestnancov okolo 120 tiež k väčším zamestnávateľom. Zaoberá sa výrobou poštových obálok a tašiek. Rozhodujúcimi akcionármi spoločnosti Harmanec - Kuvert, spol. s r. o. Brezno sú nadnárodné spoločnosti *ECO - INVEST*, a. s. so sídlom v Bratislave a Mayer - Kuvert network GmbH so sídlom v Heilbronne (Nemecko). Vytvorením Joint-Venture v roku 2003 sa v Harmanec - Kuvert, spol. s r. o. zmodernizovali a zefektívniť všetky procesy. Harmanec - Kuvert, spol. s r. o. je dnes úspešnou, zákaznícky orientovanou firmou., má sídlo na Bujakove, Padličkovo 3. Viac ako 100 zamestnancov má aj Základná škola s materskou školou Pionierska 2. Podľa počtu zamestnancov do tejto kategórie zamestnávateľov patrí aj Mesto Brezno.

K väčším zamestnávateľom – od 50 do 100 zamestnancov patrí v Brezne Hotelová akadémia, Technické služby, Domov dôchodcov a domov sociálnych služieb *LUNA*, najväčšia breznianska stavebná firma *HONSTAV 01, spol. s r.o.*, Okresný súd v Brezne, s.r.o., Základná škola s materskou školou MPČL., Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno, Spojená škola, Základná škola s materskou školou Karola Rapoša, Pionierska 4, Brezno

Kedysi priemyselné mesto zamerané na strojárstvo, je dnes už len administratívnym sídlom okresu. Ešte v deväťdesiatych rokoch patrila Mostáreň Brezno k veľkým firmám; bola známa výrobou stavebných žeriavov, mala takmer 4 tisíc zamestnancov. Dnes už po tejto firme nesie meno iba ulica jej pôvodného sídla, kde je v niekdajšom mostárenskom areáli umiestnených niekoľko menších výrobných prevádzok a firiem:

K najväčším z nich – k firmám s počtom od 50 do 100 zamestnancov patrí spoločnosť K - *SUPRA, s.r.o.* - strojárská výroba so sídlom na Ulici Mostárenskej 9/29. História vzniku firmy siaha do obdobia pôsobenia strojárkeho koncernu Mostáreň Brezno; pôsobí na slovenskom a medzinárodnom strojárskom trhu dlhšiu dobu. *PIPECO SLOVAKIA, s.r.o.* je výrobca predizolovaného potrubia . Brezno Industry, s.r.o., sa zaoberá

strojárenskou výrobou - výrobou zdvíhacích a manipulačných zariadení, oceľových konštrukcií. Sústruženie, brúsenie a povrchová úprava, zváranie.

OBYVATEĽSTVO

Demografický vývoj

Počet obyvateľov k 31.12.2012 podľa mestských častí

Mestská časť	Muži	Ženy	Chlapci	Dievčatá	Spolu
bez TP	295	184	57	40	576
Brezno	5 278	6117	779	784	12958
Mazorníkovo	2 534	2687	422	427	6070
Bujakovo	111	120	24	35	290
Predné Halny	252	213	116	101	682
Zadné Halny	245	222	57	61	585
SPOLU	8715	9543	1455	1448	21161

Pohyb obyvateľov v roku 2012

Stav k 31.12.2011	21291
Priťahovaní	187
Odstťahovaní	309
Prírastok sťahovaním	-122
Narodení	186
Zomrelí	194
Prirodzený prírastok	-8
Sobáše	129
Celkový prírastok	-130
Stav k 31.12.2012	21161

O vývoji počtu obyvateľov v Brezne, môžeme konštatovať:

- na konci minulého roka sme mali 21 291 obyvateľov, na konci tohto roku už len 21 161, čo znamená, že sa v porovnaní s rokom 2011 **znížil počet obyvateľov o 130**
- počet obyvateľov sa znížil v dôsledku záporného prírastku sťahovaním (-122); viac ľudí sa z mesta odsťahovalo, ako pristahovalo
- takto sa **počet obyvateľov mesta znižuje od roku 1997**, kedy sme dosiahli najvyšší

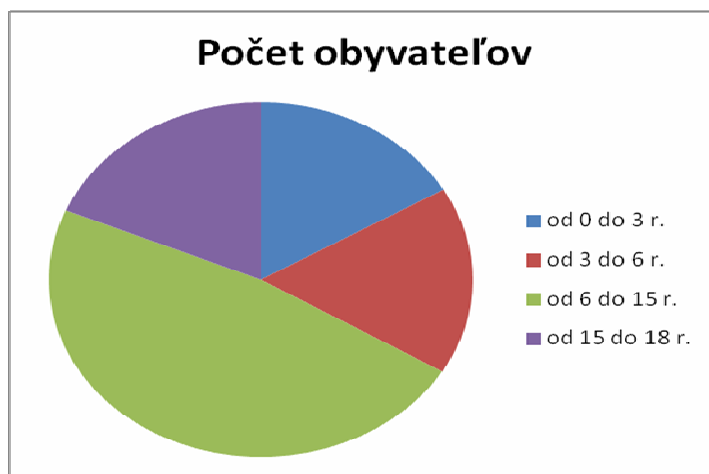
počet obyvateľov v histórii mesta; zaznamenali sme už 23 tisíc obyvateľov.

- o tohto roku je negatívny prirodzený prírastok; viac ľudí zomrelo ako sa narodilo
- o obyvateľstvo mesta starne; ak sme v roku 2002 evidovali v meste 2 942 obyvateľov starších ako 60 rokov, každoročne sa ich počet zvyšoval, v roku 2009 ich bolo už 3 637. Napriek tomu, že sa počet obyvateľov mesta od roku 1997 znižuje, v tomto roku evidujeme už 4 111 starších ako 60 rokov.
- o ako vidieť z nasledujúcej tabuľky, od roku 2009 ubudlo obyvateľov vo vekovej kategórii od 18 do 60 rokov, čiže v ekonomicky aktívnej kategórii o 683 obyvateľov
- o pozitívny jav nie je ani skutočnosť, že ubudlo 27 detí do troch rokov, 97 detí od 6 do 15 rokov a 179 mladých ľudí od 15 do 18 rokov.

Vekové zloženie obyvateľstva - porovnanie vývoja za 3 roky		
Vek obyvateľov	rok 2009	rok 2012
od 0 do 3 r.	616	589
od 3 do 6 r.	602	612
od 6 do 15 r.	1 799	1 702
od 15 do 18 r.	842	663
od 18 do 60 r.	14 167	13 484
nad 60 r.	3 637	4 111
Spolu	21 663	21 161

Veková štruktúra obyvateľov k 31.12.2012

Veková štruktúra	od 0 do 3 rokov	od 3 do 6 rokov	od 6 do 15 rokov	od 15 do 18 rokov	od 18 do 60 rokov	nad 60 rokov
Počet obyvateľov	589	612	1 702	663	13 487	4 111

NAJSTARŠÍ OBČANIA

Šiesteho novembra oslávila úctyhodných sto rokov Emília Birešová z nášho mesta. Okrúhle životné jubileum pani Emília oslávila vo svojom byte, na Ulici Dr. Clementisa 1214/6, kde býva sama. Zablahoželali jej nielen najbližší syn s manželkou, ale veľa zdravíčka jej popriali aj pracovníčky z odboru sociálnych vecí, lekárka, susedia, evanjelický farár a opatrovatelky, ktoré oslavu pripravili. Pomáhajú jej dve opatrovatelky Margita Repková a Anna Podobová, a to na zmenu päť hodín denne. Ako však jedna z nich prezradila, teta je sebestačná. Zdravie jej slúži, má len bežné choroby. Dokáže si ešte zohriať jedlo, umyť sa aj obliecť. Pani Emília je pre mnohých príkladom. Aj v tomto úctyhodnom a jedinečnom veku ovláda krasopis, podpísať sa dokáže bez okuliarov.

Z mužov je najstarším obyvateľom mesta deväťdesiatšesť ročný Ján Pampurík, ktorý sa narodil 24 marca 1916. Býva v rodinnom dome na Ulici Hviezdoslavova 1098/6 so synom a dcérou s rodinami. Väčšinu dňa však trávi vo svojej izbe.

NAJOBĽÚBENEJŠIE MENO

Podľa informácií z registra obyvateľov SR najčastejšie používaným krstným menom na Slovensku medzi deťmi narodenými v roku 2012 je meno Jakub. Prvé miesto obsadilo s jasným predstihom. Nielen viedlo pri zápisoch v matrikách viacerých krajov, ale zároveň sa aj najčastejšie objavovalo i v ich top päťke. Na druhom mieste sa umiestnil Lukáš a tretím menom je Samuel. Do top sedmičky sa ešte postupne dostali aj Michal, Šimon, Adam a uzavrel ju Martin.

Prvenstvo z dievčenských mien aj tohto roku obhájila Sofia, ktorá sa zároveň stala aj najpoužívanejším menom vôbec. Zvítazila na východe i západe Slovenska a obsadila najviac prvých miest. Na druhej pozícii sa ocitla Ema a tretia je Laura. Do top trojky sa tesne nedostali Nela, Michaela, Nina a Viktória, ktoré mali v jednotlivých krajoch pomerne rovnaké výsledky.

Do breznianskej matričnej knihy tohto roku najčastejšie zapisovali meno Matej. Nositeľom tohto mena sa stalo 8 novorodencov. Druhé miesto patrí Tomášovi. Narodilo sa ich iba o jedného menej. Šesť novorodencov dostalo meno Michal a Adam.

V kategórii dievčenských mien je na prvom mieste Nina. Pri narodení ho dostalo 9 detí. Narodili sa po 4 dievčatá, ktoré dostali meno Nela, Ema a Paulína. V dvanástich prípadoch využili rodičia možnosť dať svojmu dieťaťu **dve mená**. Teší nás, že sa znova začínajú udomáčať slovenské mená Ján, Jozef, Martin, Peter, Pavol, Štefan, Zuzana, ktorými svoje deti rodičia v tomto roku pomenovali.

NÁRODNOSŤ BREZŇANOV

Sčítanie obyvateľov, domov a bytov, ktoré sa uskutočnilo v roku 2011, ukázalo aj skutočnosť, aké národnosti v Brezne žijú. Podľa štatistiky je stav nasledovný:

<i>Národnosť:</i>	<i>Počet obyvateľov:</i>
Slovenská	18 219
Maďarská	35
Rómska	697
Rusínska	11
Ukrajinská	7
Česká	111
Nemecká	8
Poľská	7
Chorvátska	1
Srbská	1
Ruská	8
Židovská	1
Moravská	17
Ostatné	20
Nezistené	2 751

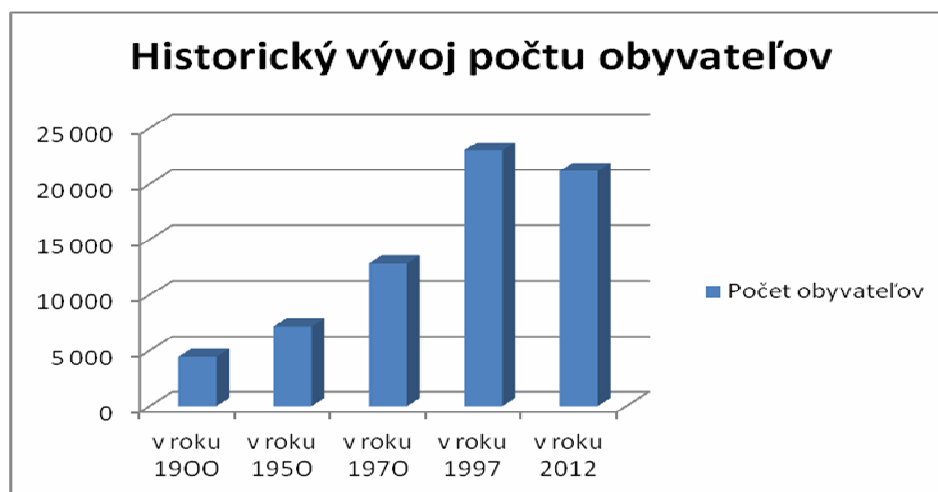
Aj štatistiky z minulosti naznačujú, že napriek jednoznačnej prevahe obyvateľov hlásiacich sa k Slovákom je Brezno národnostne heterogénne. Škoda, že sa ani vlani sčítaním nepodarilo zistiť národnosť až u 2 751 občanov. To, že Slovákov je v Brezne

najviac, je samozrejmosťou. Určite je druhou najpočetnejšou národnosťou v meste rómska, ale v každom prípade ich je viac ako 697. V demografických údajoch sa strácajú, keďže väčšina z nich sa národnostne deklaruje a cíti byť príslušníkmi slovenskej národnosti. Možno je to tak správne, ale keďže predsa sa toto etnikum väčšinou odlišuje kultúrne od ostatných, bolo by zaujímavé vedieť, akú časť nášho obyvateľstva tvoria. V roku 2009 sa rómskej problematike venovala väčšia pozornosť a pre sociálne účely ich pracovníci sčítali. Vtedy ich bolo 2 137; takmer desať percent z celkového počtu obyvateľstva. Tohto roku sa počet obyvateľov znížil, ale Rómov je určite viac, ako pred tromi rokmi. Aspoň to tak vyzeralo hlavne v letných mesiacoch. Súčasťou rekonštrukcie námestia bolo aj osadenie pekných nových lavičiek v historickom mestskom parku. Takmer všetky boli denne obsadené rómskymi obyvateľmi. Hlavne v dňoch vydávania sociálnych dávok prišli na námestie celé rodiny, posedávali v parku, často sa hlučne rozprávali, konzumovali nakúpené potraviny.

HISTORICKÝ VÝVOJ POČTU OBYVATELSTVA V BREZNE

ROK	1900	1950	1970	1997	2012
Počet obyvateľov	4 452	7 159	12 873	23 007	21 161

ZBOR PRE OBČIANSKE ZÁLEŽITOSTI

Činnosť zboru pre občianske záležitosti v roku 2012 zabezpečovalo 14 členov a 4 sobášiaci. Pozornosť venovali predovšetkým trom základným občianskym obradom - vítanie detí do života, uzavretia manželstva a rozlúčky so zomrelými spoluobčanmi. Zbor počas roka uskutočnil 108 obradov.

V roku 2012 sa v našom meste narodilo 493 detí, z toho bolo 192 breznianskych. Pre tieto deti zbor zorganizoval 5 individuálnych uvítaní a na 23 hromadných uvítaniach bolo prijatých za občanov mesta 125 detí. Počas roka 2012 bolo v našom meste uzavretých 92 manželstiev, na mestskom úrade sa sobášilo 54 snúbeneckých párov. V našom meste zomrelo počas roka 194 našich spoluobčanov. Zbor pre občianske záležitosti zabezpečil a vykonal 12 občianskych pohrebov. Na požiadanie rodiny sa členky zboru rozlúčili s 9 spoluobčanmi na cirkevných pohreboch. Okrem týchto akcií členovia zboru počas roka pripravili a uskutočnili :

- Prijatie najlepších športovcov roku 2011
- Prijatie učiteľov – jubilantov, pri príležitosti Dňa učiteľov
- Prijatie abiturientov Gymnázia v Brezne, pri príležitosti stretnutia po 45. rokoch
- Prijatie abiturientov Strednej školy spoločného stravovania v Brezne, pri príležitosti stretnutia po 45. rokoch.
- Regionálnu prehliadku zborov pre občianske záležitosti okresu Brezno

ZPOZ mesta Brezna postúpil na krajskú prehliadku, ktorá sa uskutočnila v Pohronskej Polhore. Tu bol vybraný ako najlepší kolektív a reprezentoval mesto Brezno na celoslovenskom festivale v Bratislave, ako jeden zo šiestich najlepších kolektívov zborov na Slovensku, s programom „Rozlúčka so základnou školou“

POHREBY V MESTE

Pohreby v meste majú rôznu podobu, keďže nemáme riadny dom smútku, ľudia si to riešia rôzne. U evanjelických pohrebov sa to veľmi nemení; pohreb je v kostole, pričom truhla so zomrelým je umiestnená v chodbe vo vchode kostola. Katolícke pohreby bývali doteraz väčšinou v kostole na Bráničke. Tu je asi hodinu pred začiatkom pohrebu umiestnená aj truhla so zosnulým. Príbuzní zomrelého sedia v kostole v predných laviciach napravo. Účastníci pohrebu im pred začiatkom pohrebnej rozlúčky vyjadrujú sústrasť. Pred

príchodom farára do kostola pracovník pohrebnej služby zatvorí truhlu a prečíta krátku rozlúčku. Potom už nasleduje cirkevný obrad. Druhá alternatíva – kombinácia cirkevného a občianskeho obradu – sa koná na novom cintoríne v provizórnom dome smútku. Zomrelý je v otvorenej truhle vystavený hodinu pred začiatkom pohrebu v malej miestnosti, okolo truhly stoja príbuzní, tým sa vyjadruje sústrasť. Potom sa truhla zatvorí, za zvukov hudby ju pracovníci vynesú na priestranstvo – prekrytú plochu pred domom smútku. Na začiatku sa môže konať občianska rozlúčka; tu môžu vystúpiť zástupcovia zamestnávateľa, funkcionári mesta, členovia Zboru pre občianske záležitosti. Až po tejto rozlúčke nasleduje cirkevný obrad. Počas tohto roku v našom meste zomrelo 183 spoluobčanov. Väčšina pohrebov v Brezne je cirkevných. Ak katolíci mali 100 obradov, evenjelici 11, jehovisti 6, občianskych obradov bolo iba 12. Tieto zabezpečil Zbor pre občianske záležitosti. Na požiadanie rodiny sa členky zboru rozlúčili s 9 spoluobčanmi na cirkevných pohreboch. V minulosti sa v priebehu roka vykonalo približne 40 až 50 občianskych pohrebov, ale pretože pohrebná služba Milana Halušku ponúka pozostalým rozlúčky v novovybudovanej rozlúčkovej sieni, občania si zvolia rozlúčku radšej v týchto priestoroch.

Tohto roku zomrelo 194 Brezňanov, z toho až osemdesiatim organizovali pohreb Pohrebné služby Milana Halušku v obradnej miestnosti na Chalupkovej ulici. Napriek tomu, že je to malá miestnosť pre maximálne 50 ľudí, pozostalí uprednostnili tieto priestory pred starým domom smútku v cintoríne. Pohreb tu mali katolíci, jehovisti aj zomrelí bez náboženského vyznania. Tohto roku upravili na sedenie aj priestory v podchode. Aj tu mali možnosť pozostalí a ostatní účastníci pohrebu sledovať obrad prostredníctvom veľkoplošnej obrazovky. Počas obradu sa v obradnej miestnosti aj v podchode premietali fotografie zo života zomrelého, hrala reprodukovaná hudba. Katolíkom na požiadanie prišiel farár a mali tak aj cirkevný obrad. Na mnohých obradoch, hlavne, keď zomrel mladší občan, boli priestory malé. Ľudia stáli na chodníku pred objektom, ba dokonca aj na náprotivnom chodníku za cestou.

ČESTNÍ OBČANIA MESTA BREZNA

Od roku 1997, keď bol schválený nový štatút mesta, sa každoročne udeľujú ocenenia, medzi nimi je aj ocenenie najvyššie – udelenie titulu *Čestný občan mesta Brezna*. Udeľuje sa na základe štatútu mesta osobám, ktoré sa obzvlášť významným spôsobom zaslúžili

o hospodársky, kultúrny a športový rozvoj mesta, ochranu jeho záujmov a šírenie dobrého mena doma i vo svete. Od roku 1997 sa stalo „Čestnými občanmi“ dvadsaťdva významných osobností, z nich traja - **Ladislav Ťažký Vladimír Valach Jaroslav Siman** - už dnes nežijú. V tomto roku k nim pribudol herec **Juraj Sarvaš**, ktorému ocenenie schválilo Mestské zastupiteľstvo dňa 10. decembra a získal ho za dlhoročné zásluhy a kultúrny rozvoj v oblasti hovoreného umeleckého slova, za propagáciu mesta a regiónu v oblasti kultúry.

Čestnými občanmi v roku 2012 sú títo:

1. **Ladislav Ťažký**, významný slovenský spisovateľ, esejista, dramatik a publicista.
Rok udelenia: 1997, zomrel 20. januára 2011
2. **Daniel Compagnon**, stredoškolský pedagóg z partnerského francúzskeho mesta Meudon.
Rok udelenia: 1998
3. **Ivan Bella**, prvý slovenský kozmonaut, ktorý sa narodil v Brezne.
Rok udelenia: 1999
4. **Hervé Marseille**, predstaviteľ partnerského mesta Meudon.
Rok udelenia: 1999
5. **Henry Wolf**, predstaviteľ partnerského mesta Meudon.
Rok udelenia: 1999
6. **Goerges Koch**, predstaviteľ partnerského mesta Meudon .
Rok udelenia: 1999
7. **Vladimír Valach** , bývalý veľvyslanec Slovenskej republiky vo Francúzsku, zakladateľ Francúzsko - slovenskej obchodnej komory, † 5.marca.2006
Rok udelenia: 2001
8. **Ľudovít Petránsky**, univerzitný profesor, rodák z Brezna, autor významných publikácií a výstav z oblasti dejín umenia a dizajnu.
Rok udelenia: 2003
9. **Jaroslav Siman**, prednosta Detskej fakultnej nemocnice v Bratislave, rodák z neďalekej Valaskej., zomrel 19.07.2008
Rok udelenia: 2003
10. **Zlatica Balažovjeh – Klincová**, maliarka, breznianska rodáčka
Rok udelenia: 2005, zomrela 5. februára 2006.
11. **Ladislav Bartko** , vysokoškolský učiteľ, bývalý profesor breznianskeho gymnázia.
Rok udelenia: 2005
12. **Pavol Datko**, kanadský občan, rodák z Čierneho Balogu.
Rok udelenia: 2006
13. **Joseph Nivet a Barbara Nivet, rod. Striešová** francúzski občania, učiteľia francúzštiny, bytom vo Francúzsku.
Rok udelenia: 2007
14. **Ladislav Chudík**, herec, rodák z neďalekého Hronca.
Rok udelenia: 2008
15. **Adriana Sklenaříková – Karembeau**, známa modelka, narodila sa v Brezne.
Rok udelenia: 2008
16. **Samuel Brečka**, novinár, brezniansky rodák.

- Rok udelenia: 2009
17. **Ján Grexa**, vysokoškolský pedagóg, brezniansky rodák.
Rok udelenia: 2009
18. **Pavel Louda**, starosta partnerského mesta Nový Bydžov.
Rok udelenia: 2009
19. **Waldemar Wardzinski**, primátor partnerského poľského mesta Ciechanow.
Rok udelenia: 2010
20. **Igor Gallo**, spisovateľ
Rok udelenia: 2010
21. **Milan Pazúrik**, dirigent Speváčkeho zboru mesta Brezna
Rok udelenia: 2011
22. **Juraj Sarvaš**, herec
Rok udelenia: 2012

Cirkevný život

NÁBOŽENSKÉ VYZNANIE BREZŇANOV

V roku 2011 sa uskutočnilo na celom území Slovenskej republiky sčítanie obyvateľov, domov a bytov. Po prvý raz sa uskutočnilo vo všetkých členských štátoch Európskej únie naraz pri využití rovnakých, respektíve porovnateľných definícií zisťovaných údajov. Jedným zo zisťovaných údajov bolo aj náboženské vyznanie obyvateľstva. A ako sú na tom Brezňania, ukazujú tieto štatistiky:

<i>Druh cirkvi:</i>	<i>Počet obyvateľov:</i>
Rímskokatolícka cirkev	12 189
Gréckokatolícka cirkev	185
Pravoslávna cirkev	39
Evanjelická cirkev	1 482
Reformovaná kresťanská cirkev	25
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	66
Evanjelická cirkev metodistická	58
Kresťanské zbory	40
Apoštolská cirkev	2
Bratská jednota baptistov	7
Cirkev adventistov siedmeho dňa	14
Ústredný zväz židovských náboženských obcí	3
Bez vyznania	3 999

RÍMSKOKATOLÍCKA FARNOSŤ

Dekanom rímskokatolíckej farnosti v Brezne: **Jozef Fričovský**, kaplánmi sú **Mgr. Tomáš Székely** a **Mgr. Marián Jurko**, vo farnosti na Mazorníkove je farárom **Ivan Hupka**.

ŠTATISTIKA FARNOSTI

<i>DRUH OBRADU</i>	<i>rok 2012</i>	<i>Rok 2011</i>
Krsty	40	87
dievčatá	19	37
chlapci	21	49
dospelí	0	1
Pohreby	100	90
ženy	45	39
muži	55	50
deti	0	1
Sobáše	30	23
katolíci navzájom	25	21
z toho s nekatolíkmi	5	2
Birmovaných	21	-
1. sv. prijímanie	52	75

GRÉCKOKATOLÍCKA FARNOSŤ

Gréckokatolícka farnosť Brezno bola zriadená v roku 2003 vyčlenením z farnosti Šumiac. Vo farnosti (jurisdikčné územia: okres Brezno okrem farností Šumiac a Telgárt) evidujú 302 gréckokatolíkov, pričom v samotnom Brezne sa k tejto cirkvi hlási 185 obyvateľov. Vo farnosti od roku 2003 do roku 2006 pôsobil kňaz Peter Sabol a v roku 2006 začal pôsobiť kňaz Ján Krupa. Od septembra 2007 je farárom farnosti Brezno o. **Ján Koval**.

EVANJELICKÁ CIRKEV

Aj v tomto roku pokračovala oprava kostola. Vymenili sa všetky okná. Na financovanie obnovy sa poskladali členovia breznianskeho cirkevného zboru. K evanjelickému náboženskému vyznaniu sa v Brezne hlási 1 482 obyvateľov; tak to ukazuje štatistika podľa sčítania obyvateľstva z roku 2011. Na základe cirkevnej dane, ktorá sa u evanjelikov platí, je evidovaných len 1032 členov. Na evanjelickom ausburského vyznania farskom úrade je zborovým farárom naďalej Mgr. **Vladimír Mako**, zborovým dozorcóm **Ján Brečka**, kantormi **Jana Sedliaková** a **Michal Čubaň**

ŠTATISTIKA FARNOSTI

DRUH OBRADU	rok 2012	rok 2011
Krsty	12	8
Pohreby	11	13
Konfirmácia	4	7
Sobáše	2	2

JEHOVOVI SVEDKOVIA

K náboženskej spoločnosti Jehovovi svedkovia sa v Brezne podľa štatistiky zo sčítania obyvateľstva, ktoré sa konalo v minulom roku, hlási 66 obyvateľov. Od roku 1994 sa stretávajú členovia tejto náboženskej skupiny každú nedeľu v *Sále Kráľovstva* na Tisovskej ulici č.17. Vtedy bol odovzdaný do užívania objekt, ktorý si svojpomocne v Brezne postavili.

Jehovovi svedkovia „míňajú" rámec činnosti sektárskych a cirkevných štruktúr, je to náboženská skupina, alebo komunita v rozpätí cirkvi a sekty. Tak ich tu vnímame aj my, v Brezne. Obyvatelia ich akceptujú a nepovažujú ich za členov škodlivej sekty ako v minulosti. Najdôležitejším obradom u svedkov je krst. Budúci svedok akoby symbolicky zomrel predchádzajúcemu spôsobu života a začína nový život v božej službe. Nový člen si však musí preukázateľne osvojiť svoju novú vieru. Z toho je zrejmé, že krst nie je určený pre malé deti. Čakateľ na krst je pred tým zapájaný do zvestovateľskej služby a navštevuje školu teokratickej služby. Svojím správaním musí dokázať, že zmenil svoj život. Až potom sa môže dať pokrstiť. Krsty obyčajne prebiehajú verejne na zjazdoch konaných pravidelne trikrát do roka. Súčasťou týchto zjazdov sú prednášky, predvedenia a na veľkých trojdňových aj inscenácie na Biblii. S takými bohoslužbami, aké má katolícka či pravoslávna cirkev, s omšami, liturgiami a púťami, sa u Jehovových svedkoch nestretáme. Na nedeľné stretnutia do *Sály Kráľovstva* chodia aj neokrstené deti. Tohto roku sa v Brezne konali 3 pohreby členov Jehovovi svedkovia, medzi nimi aj dlhoročnej členky – Terézii Giertlovej, ktorá zomrela vo veku 79 rokov. Pohrebný obrad bol v malej obradnej sieni „U Haluškov“ – pohrebníctvo na Chalupkovej ulici. S príhovormi tu vystúpili niekoľkí členovia, premietali sa fotografie zo života zomrelej. Vlastne sa veľmi nelíšil od ostatných pohrebov, ktoré sa tu konajú. Len obsah príhovorov bol trochu iný.

ŠKOLSTVO

Materské školy

Štruktúra materských škôl sa v Brezne nezmenila. O 22 detí sa znížil v porovnaní s minulým rokom počet detí umiestnených v týchto zariadeniach. Nepripisujeme tomu žiadnu dôležitosť z hľadiska demografického vývoja, tak sa to tohto roku vyvinulo. Prehľad umiestnenia detí v mestských materských školách, porovnanie s minulým školským rokom:

Materská škola	Počet detí	
	k 15.9.2011	k 15.9.2012
MŠ pri ZŠ K. Rapoša Pionierska 4 – Nálepková	113	101
MŠ pri ZŠ K. Rapoša Pionierska 4 – ŠDC 3	116	108
MŠ pri ZŠ Pionierska 2 – B. Němcovej	42	41
MŠ pri ZŠ Pionierska 2 – Hradby 9	100	99
MŠ pri ZŠ MPČĽ 35	120	120
Spolu	491	469

SÚKROMNÁ MATERSKÁ ŠKOLA EGB.

V tejto materskej škole bolo v minulom školskom roku 25 detí, tohto roku má škola 27 detí. Riaditeľkou je od jej vzniku v roku 2008 PhDr. **Gabriela Pavúková**.

Základné školy

Sieť škôl ani personálne obsadenie vo vedení škôl sa nezmenilo. Po dlhšej dobe došlo k celkovému zvýšeniu počtu žiakov. Je to potešiteľné, lebo už niekoľko rokov má počet žiakov v Brezne klesajúcu tendenciu. Prírastok bol zaznamenaný len na ZŠ Pionierska 2, kde pribudlo v porovnaní s minulým rokom 35 žiakov.

Prehľad základných škôl v Brezne k 15.9.2012 ; porovnanie s predchádzajúcim rokom:

Základná škola	Meno riaditeľa	Počet žiakov	
		Školský rok 2011/2012	Školský rok 2012/2013
ZŠ s MŠ Pionierska 4	PaedDr. Danka Jarabová	501	499
ZŠ s MŠ Pionierska 2	Mgr. Vladimír Kubín	790	825
ZŠ s MŠ MPČL 35	Mgr. Anna Kubínová	309	289
Spolu		1 600	1 613

ŠTRAJK UČITEĽOV V BREZNE

Na Slovensku sa 26. novembra tohto roku začal štrajk učiteľov. Dohnala ich k nemu nespokojnosť s platmi. Vláda ani po rokovaní nebola ochotná navýšiť platy učiteľov o viac ako päť percent, a tak tisíce učiteľov vstúpilo do ostrého štrajku. Do štrajku učiteľov sa zapojila väčšina škôl na Slovensku, medzi nimi aj breznianske stredné školy okrem Hotelovej akadémie. V zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Brezna sú tri základné školy s materskými školami, Základná umelecká škola a Centrum voľného času. Do štrajku učiteľov sa nezapojilo Centrum voľného času ani Základná umelecká škola a ich prevádzky boli poskytnuté deťom ako náhrada za vyučovanie. V troch základných školách s materskými školami štrajkovalo 173 z celkových 255 zamestnancov, z toho 160 pedagogických a 13 nepedagogických. Všetky zariadenia, okrem Materskej školy pri ZŠ Karola Rapoša vyhlásili, že budú štrajkovať neobmedzene. V Brezne štrajkovali učители iba 3 dni. Počas trojdňového štrajku školských zamestnancov v Brezne mali školopovinné deti možnosť zúčastniť sa kultúrnych či športových aktivít úplne zadarmo pod dozorom zodpovedných pracovníkov mestských organizácií.

Vedenie mesta zareagovalo na situáciu tak, že v spolupráci s mestskými organizáciami, CVČ a ZUŠ boli zabezpečené kontaktné body v centre mesta a na sídlisku Mazorníkovo, kde mohli príbuzní doviest' svoje deti a bol im poskytnutý náhradný program namiesto vyučovania. Školáci tak mohli využiť možnosť plávania, korčuľovania, premietania filmov v mestskej kinosále, návštevu knižnice či návštevu krúžkov v centrách

voľnočasových aktivít. Snaha mesta nebola zbytočná a počas troch dní sa zodpovední pracovníci venovali dokopy 146 deťom. Najväčší záujem bol o korčuľovanie a počas troch dní do mestskej arény zavítalo 96 detí, na plavárni sa stretlo dohromady 20 plavcov, Centrum voľného času hostilo 16 detí, filmy v kinosále videlo 8 záujemcov a čitateľov knižniciach bolo 6.

ZÁKLADNÁ UMELECKÁ ŠKOLA

V roku 2012 najväčší záujem o štúdium opäť zaznamenal hudobný a výtvarný odbor. Škola bola organizátorom 3 súťaží; I. ročníka okresnej súťaže žiakov ZUŠ v hre na keyboarde, VIII. ročníka celoslovenskej súťaže v hre na husliach a III. ročníka v hre na dvoch klavíroch. Detské spevácke zbory ZUŠ „Úsmev“ a „Slniečko“ v spolupráci s detským speváckym zborom „Radostný plecháček“ z Nového Bydžova pripravili dva koncerty zborového spevu; jeden koncert v koncertnej sále školy a druhý v Pohronskej Polhore. V júni sa v kinosále domu kultúry uskutočnila premiéra už 3. detskej hudobnej hry „Čarodejnice“- spoločný projekt žiakov všetkých odborov. Detský dychový orchester úspešne reprezentoval na prehliadke „Talenty pod Poľanou“ v Detve a na festivale dychových hudieb vo Valaskej. Žiaci sa predstavili i v medzinárodnom projekte. Ľudová hudba „Hronka“ sa v dňoch začiatkom októbra zúčastnila medzinárodného detského festivalu „Joy of Europe“ v Belehrade, na ktorú bola vyslaná ministerstvom školstva.

Školu navštevovalo 423 žiakov; 241 v hudobnom, 127 vo výtvarnom, 34 v literárno-dramatickom a 21 v tanečnom odbore; 1. septembra bola zriadená elokovaná trieda výtvarného odboru na Mazorníku a svoju históriu začala písať kapela populárnej hudby. V škole pôsobilo 23 pedagogických zamestnancov, z toho 19 v hudobnom, 2 vo výtvarnom a po jednom v literárno-dramatickom a tanečnom odbore i dvaja nepedagogickí zamestnanci.

Stredné školy

Vývoj počtu študentov na stredných školách v Brezne:

Stredná škola	Riaditeľ	Počet študentov		Počet študentov	
		Školský rok 2011/2012	Školský rok 2012/2013	Maturanti Rok 2012	Prijatí do 1. ročníkov
Gymnázium Jána Chalupku	PhDr. Miroslav Glembek	437	407	90	64
Hotelová akadémia a Obchodná akadémia	Mgr. Eva Dočekalová	590	537	165	110
Spojená škola	Ing. Karol Muller	SPŠ 76 SOŠP 161 SOŠ 258 495	445	121	140
Súkromná pedagogická a sociálna akadémia	PaedDr. Eva Hlaváčová	326	431	61	78
Spolu		1 848	1820	437	392

SPOJENÁ ŠKOLA

Od 1. septembra zriadila breznianska Spojená škola elokované pracovisko v Základnej škole s materskou školou v Pohorelej pre 2-ročný učebný odbor strojárka výroba. Cieľovou skupinou sú žiaci z obcí Pohorelá, Heľpa, Telgárt a Šumiac, ktorí ukončili 6. až 8. ročník základnej školy a ďalšie vzdelávanie im sťažuje dopravná nedostupnosť strednej školy v Brezne a sociálne znevýhodnené prostredie. V prevažnej miere ide o žiakov marginalizovaných skupín. Škola presadzuje názor, že ak im umožní ďalšie vzdelávanie v blízkosti ich trvalého bydliska, zvýši možnosť ich uplatnenia na trhu práce a zároveň im pomôže získať potrebné pracovné návyky.

Aj v tomto školskom roku malo možnosť 26 študentov školy zúčastniť sa v mesiacoch október a november odbornej stáže v írskom Londonderry a nemeckej Jene v rámci projektu Celoživotného vzdelávania, podprogramu Leonardo da Vinci. Jednotlivé aktivity projektu boli určené pre žiakov pripravujúcich sa na svoje budúce povolanie v študijných odboroch spoločné stravovanie, prevádzka obchodu, škola podnikania a v

učebných odboroch hostinský a stolár. Hlavným cieľom projektu bolo prácou v zahraničnej firme skvalitniť odbornú prípravu účastníkov, precvičiť si praktické zručnosti nadobudnuté počas štúdia, získať nové, spracovať ich, porovnať a vyhodnotiť. Zahraniční partneri školy sú nemecké vzdelávacie centrum Internationaler Bund Jena a severoírská akadémia North West Academy of English v Londonderry.

GYMNAZISTOV ÚSPECH V AMERIKE

Žiakovi Gymnázia Jána Chalupku v Brezne **Petrovi Horváthovi** sa podarilo navrhnúť a otestovať mimoriadne citlivú metódu na detekciu aj nízkych koncentrácií toxického kadmia. Zažiaril v USA na najväčšej svetovej súťaži mladých bádateľov - Intel ISEF (Intel International Science and Engineering Fair), kde obsadil tretie miesto a okrem uznania si spoza veľkej mláky doniesol aj finančnú odmenu tisíc dolárov .

Horvátha na Intel ISEF 2012 nominovali z celoštátnej súťažnej prehliadky bádateľských projektov žiakov stredných škôl Scientia Pro Futuro 2011 na základe bádateľského projektu s názvom Syntéza nových triazénových zlúčenín a ich aplikácia v spektrofotometrickom stanovovaní kadmia. Po viac ako ročnej náročnej práci v laboratóriu sa mu podarilo navrhnúť a otestovať finančne nenáročnú, ale mimoriadne citlivú metódu na detekciu aj nízkych koncentrácií toxického kadmia. O výnimočnosti a originalite svojej myšlienky presvedčil aj členov vedeckej hodnotiacej komisie v Spojených štátoch Amerických.

Súťaž Intel ISEF je najprestížnejšia a najväčšia medzinárodná súťaž vo vede a technike pre žiakov stredných škôl, ktorá sa každoročne koná v máji v USA. Tento rok tam súťažilo viac ako 1 500 žiakov stredných škôl, ktorí na toto medzinárodné finále postúpili zo 446 súťaží zo 70 štátov. Viac ako tisíc vedeckých pracovníkov z väčšiny amerických univerzít počas dvoch dní hodnotilo viac ako 1 200 mimoriadne kvalitných žiackych bádateľských projektov. Súťaž Intel ISEF každoročne vyhlasuje a organizuje nezisková organizácia Society for Science & the Public v 17 súťažných kategóriách. Finalisti súťažia o ocenenia a štipendiá v celkovej hodnote viac ako štyri milióny dolárov (3,14 mil. eur). Účasť na Intel ISEF je pre mladých bádateľov príležitosťou ako získať zaujímavé finančné ocenenie, stáž na poprednom svetovom výskumnom pracovisku, štipendium na štúdium na

niektorej z amerických univerzít či špeciálne ocenenie od vládnych, priemyselných a vzdelávacích organizácií.

MINISTER ŠKOLSTVA V HOTELOVEJ AKADÉMII

Slávnostný a jedinečný deň prežívali absolventi Hotelovej akadémie v Brezne. Po päťročnom štúdiu prišla vytúžená odmena v podobe maturitných vysvedčení, ktoré študentom odovzdali v sále hotela Ďumbier v utorok 29. mája. Osobne im zablahoželali hostia - minister školstva, vedy, výskumu a športu **Dušan Čaplovič**, poslanec NR SR, primátor mesta Jaroslav Demian, vedúci odboru vzdelávania a kultúry Úradu Banskobystrického samosprávneho kraja **Miroslav Martiš**. Tento deň bol pre nich určite nezabudnuteľným zážitkom. Mali tú česť, že pozvanie prijal minister školstva, ktorý nám zablahoželal a tiež odmenil najlepších študentov. Riaditeľka školy Eva Dočekalová si spoločne so študentmi zaspomínala na najkrajšie časy ich života, ktoré prežili pred katedrou či v školskej lavici. Absolventom poprialala do ďalšieho života veľa úspechov. Uzanlivými slovami sa prihovril minister školstva Dušan Čaplovič. *"Stojím pred vami s pokorou a spomienkami. Chcel by som byť mladý ako vy. Spomínam na časy, kedy som chcel vykročiť do života a dosahovať úspechy, radosť pre druhých, pomáhať iným. Maturitas homo matus. Človek zrelý, človek, ktorý je schopný konať. Vy ste to dosiahli počas svojho náročného štúdia. Dokázali ste svojim pedagógom, že ste zrelí. Týždňové prípravy na maturity istotne neboli ľahké, ale miestami boli radostné, pretože sa chýlil koniec jednej etapy vášho života... Vstupujete do života, ktorý vyžaduje rozhodnosť, odvážnosť, slobodu mysle. Na tejto ceste vám želim veľa úspechov. Pedagógom vašej školy ďakujem, že vychovali takých skvelých maturantov."* Na ceremoniáli ocenili študentov, ktorí reprezentovali školu doma aj v zahraničí, na rôznych gastronomických podujatiach, na celoslovenských a medzinárodných súťažiach. Ceny odovzdali **Martinovi Oravcovi, Jánovi Maruškinovi, Andrejovi Homolovi, Dominike Švantnerovej, Ivane Schrötterovej a Veronike Gubovej**. Slávnostnú chvíľu umocnil aj pestrý program žiakov Základnej umeleckej školy v Brezne pod vedením Miroslavy Potančokovej a Zuzany Borisovej.

SÚKROMNÁ PEDAGOGICKÁ A SOCIÁLNA AKADEMIA

Súkromná pedagogická a sociálna akadémia otvorila 1. septembra 2012 ďalšiu pobočku v Žiari nad Hronom. Škola aktívne spolupracuje v zahraničných projektoch, organizuje výmennú prax slovenských a nemeckých študentov v zariadeniach sociálnej starostlivosti a v materských školách v Brezne, Humennom a nemeckom Magdeburgu.

SOCIÁLNO-EKONOMICKÁ SITUÁCIA

NEZAMESTNANOSŤ

Na území okresu Brezno evidoval úrad práce na konci roku 2012 až 6 422 nezamestnaných. V okrese je **31 541** ekonomicky aktívnych obyvateľov, miera nezamestnanosti tak dosiahla výšku 19,15 percenta.

Na konci roka 2011 bolo v samotnom meste 1956 nezamestnaných, k 31.12.2012 bolo evidovaných za mesto Brezno 2 059 uchádzačov o zamestnanie, takže situácia sa v porovnaní s minulým rokom zhoršila.

Vzrastajúcu tendenciu má však nezamestnanosť v súvislosti s finančnou krízou v rámci celého Slovenska; začala stúpať v septembri roku 2008, zo 7,51 percenta bola na konci roka 2008 priemerná celoslovenská nezamestnanosť už 8,39 – percentná. Aj keď sme dúfali, že rok 2009 bude najhorší, na konci tohto roku miera nezamestnanosti dosiahla 12,5 percenta, keď úrady práce na celom Slovensku zaznamenali viac než 380 - tisíc ľudí bez práce. V roku 2010 už miera nezamestnanosti dosiahla 14,5 percenta, keď bolo evidovaných ku koncu roka 396 205 uchádzačov o zamestnanie. Aktuálna nezamestnanosť na Slovensku za december 2012 bola 14,44 percenta.

CENTRUM PRE RODINU

Nezisková organizácia *MISERICORDIA* otvorila od 1. októbra 2012 Centrum pre rodinu na Nálepkovej ulici č. 7, Brezno, kde poskytuje opatrovateľskú starostlivosť o deti vo veku od 1,5 do 3,5 roka a starostlivosť o deti mladšie ako 1,5 roka na základe individuálnej dohody. Centrum pre rodinu *MISERICORDIA* vzniklo na základe spoločenskej požiadavky, rodičov, starých rodičov a každej rodiny v regióne, ktorá potrebuje podporu, pomoc a kvalifikované profesionálne zabezpečené služby starostlivosti o dieťa. Centrum sa nachádza v príjemnom a tichom prostredí obklopené zeleňou so

záhradou priamo v areáli. Budova centra je uzatvorená a centrum je kompletne oplotené. Neoceniteľnou súčasťou centra je záhrada a detské ihriská. Lokalita plná zelene poskytuje možnosť na aktívny pohyb a pekné vychádzky. Centrum poskytuje aj služby pre rodinu – psychológa, špeciálneho pedagóga, mediátora, komplexné základné sociálne a právne poradenstvo pre rodinu. Súčasťou činnosti centra je odborná prednášková činnosť zameraná na výchovu, zdravotnú starostlivosť, sociálne poradenstvo a informovanosť rodičov o nových resp. alternatívnych formách výchovy a vzdelávania. V rámci krúžkovej činnosti je to hra na ľudové nástroje – drumbl'a, ústna harmonika, píšťalka a heligónka.

POUKÁŽKY SENIOROM

Jeden senior dostal od mesta na tento rok, tak ako v roku 2011 - sedem poukážok v hodnote 14 eur. Seniori ich minulý rok najviac využili pri doplatkoch za lieky, nasledovali služby kadernícke, pedikérske a masérske. Poukážku si dôchodca mohol uplatniť do 20. decembra v zariadeniach alebo určených prevádzkach. Projekt je hradený z rozpočtu mesta. Na získanie poukážky bolo treba splniť niekoľko podmienok. Občan s trvalým pobytom v meste Brezno musel dovŕšiť vek 65 rokov, nemôže mať pohľadávku či podlžnosť voči mestu. Mesto začalo vydávať poukážky v roku 2008. Tie nahradili služby, ktoré Brezno v rámci sociálnej politiky v minulosti poskytovalo v bývalom stredisku osobnej hygieny. Mesto Brezno nechcelo ukrátiť svojich občanov, zvlášť seniorov, ktorí sa o mnohé v ňom zaslúžili. A aby im vyšlo v ústrety, aby o tieto služby neprišli, tak zvolilo možnosť poskytnutia poukážok. Služby, ktoré boli poskytované v stredisku pred rokom 2008, v súčasnosti prešli do súkromných rúk, respektíve bývalé pracovníčky si založili živnosti. Služby poskytujú ďalej, mesto sa s nimi dohodlo, že bude ústretové k seniorom a poukážky budú využívané aj tam.

POCHOD ZA PRÁVA SLUŠNÝCH ĽUDÍ

Občianske združenia *Nové Horehronie* a *Naše Brezno* organizovali 7. novembra podujatie - pochod za práva slušných ľudí. Na pochod vyrazilo popoludní z námestia pred veže približne sto ľudí po uliciach Brezna. Odmietli spájanie ich aktivít s akoukoľvek politickou stranou, či rasovým podtónom. Usilovali sa len po vzore Partizánskeho poukázať na neudržateľnosť sociálneho systému. Pochod zorganizovali občianske združenia *Naše Brezno* a *Nové Horehronie*. Ľudí do ulíc Brezna pozvali prostredníctvom internetovej sociálnej siete. "*Týmto pokojným protestom chceme vyzvať poslancov Národnej rady*

Slovenskej republiky, aby sa bezodkladne začali zaoberať neudržateľným systémom sociálneho a dôchodkového zabezpečenia a prijali také opatrenia, ktoré zabezpečia dôchodky aj pre dnešnú mladú generáciu. Poslancov tiež vyzývame, aby prehodnotili množstvo a účelnosť vyplácaných sociálnych dávok a žiadame ich vyplácanie podmieniť prácou. Rovnako žiadame zaviesť možnosť exekúcie do výšky 50 percent z výšky sociálnych dávok," povedala jedna z organizátoriek Mária Majerčíková. Počas pochodu sa organizátori prihovárali zúčastneným aj prostredníctvom megafónu. Upozorňovali pritom na dodržiavanie stavebného zákona v oblasti nelegálnych stavieb. Vyzvali na posilnenie právomocí policajných zložiek v prípadoch páchania priestupkov na miestach s vyššou koncentráciou asociálne sa správajúcich občanov. Prešli z námestia cez Ulicu Boženy Němcovej, okolo štadióna a kasární cez ulicu Československej armády a vrátili sa späť na námestie. Po ceste ich sprevádzali členovia mestskej polície, aby zabezpečili verejný poriadok a pokojnú manifestáciu.

NEMOCNICA – NAJVÄČŠÍ ZAMESTNÁVATEĽ

Štátna príspevková organizácia Nemocnica s poliklinikou v Brezne sa v roku 2003 pretransformovala na neziskovú organizáciu. Zakladateľmi tejto neziskovej organizácie sú Ministerstvo zdravotníctva SR, Združenie zamestnancov NsP Brezno, Železiarne Podbrezová, a. s., Mesto Brezno a Petrochema a. s. Dubová. Správnu radu tvorí predseda Ing. Jaroslav Demian, členmi sú **Ing. Vladimír Soták, Ing. Ľudovít Ihring, Ing. Blanka Bosá, MUDr. Emília Bučková.** Riaditeľ nemocnice je od roku 1998 MUDr. **Anton Bučko.** Nemocnica má 7 oddelení -Interné, Detské Chirurgické, Gynekologicko-pôrodné, Neurologické, Oddelenie anesteziológie a intenzívnej medicíny, Liečebňa dlhodobo chorých Nemocnica vykazovala k 31.decembru 2012 celkom 210 lôžok, z ktorých 20 predstavujú lôžka Liečebne dlhodobo chorých – začleneného zdravotníckeho zariadenia. 15 lôžok na neurologickom oddelení je technicky blokovaných od 1.10.2010, takže v skutočnosti je v prevádzke 193 lôžok. Od 1.7.2011 bola spustená do prevádzky samostatná a zmodernizovaná JIS neurologického oddelenia s počtom lôžok 4. Obložnosť, ktorá v roku 2010 predstavuje 68,86 % sa v roku 2011 zvýšila na 71,46 %, k 31.12 2012 sa mierne znížila na 71, 32 %. Priemerná ošetrovacia doba sa v roku 2012 znížila zo 6,19 dní v roku 2010 na 5,72 dní, čo je pozitívny výsledok

Zamestnanci nemocnice – porovnanie rok 2005 a rok 2012

Kategória	31.12.2005	31.12.2012	Rozdiel
Lekári	66	62	-4
Odborní zdravotnícki pracovníci	2	2	0
Farmaceuti	1	1	0
Sestry a pôrodné asistentky	191	161	-30
Laboranti	31	22	-9
Asistenti	87	119	32
Technicko-hospodárski pracovníci	34	40	6
Robotníci	137	125	-12
Spolu	549	532	-17

KULTÚRNY A SPOLOČENSKÝ ŽIVOT

Podujatia a udalosti

KONCERT VONDÁČKOVEJ

Na historicky prvý koncert v našom meste určite nezabudne kráľovná českého a slovenského popu, nestarnúca Helena Vondráčková. Práve ním zahájila v sobotu 25. februára svoje turné po Slovensku. Brežňania počas koncertu speváčku nielenže prekvapili, ale aj dojali. Turné totiž nieslo názov Helena 65 a odvíjalo sa od jubilea, ktoré v tomto roku v júni speváčka oslávila. Breznianski usporiadatelia jej v predstihu zablahoželali a priamo na pódium doniesli veľkú narodeninovú tortu. Spolu s 2500 divákmi v breznianskej Aréne napokon zaspievali Happy birthday. Stalo sa to po prvý raz. Nielen Helena spievala fanúšikom, ale aj fanúšikovia zaspievali Helene. Aréna bola takmer zaplnená. Ale cena vstupeniek - 10 a 15 Eur nebola vysoká.

Sprievodná dokumentácia:

Plagát v elektronickej podobe č.4

SADENIE EKOSTROMU V PARKU

V tridsiatich okresných mestách na Slovensku prebieha informačno-komunikačný projekt s názvom Európskej únie záleží na tom, EKO sa na Slovensku žije. Dejiskom bolo tentokrát Brezno. Napriek nie príliš priaznivému počasiu sa počas nedeľného odopoludnia 15. marca námestie v Brezne zmenilo na ekocentrum diania. V rámci podujatia bol pripravený program pre deti, odborné prednášky, hry pre mladých nadšencov ekológie, projekcia filmu. Súčasťou projektu je i výsadba zelene, má však skôr symbolický efekt. Symbolické sadenie sa uskutočnilo aj v breznianskom mestskom parku. Nepriaznivé počasie EKODEň trochu skomplikovalo, ale v parku vedľa kostola pribudla ďalšia lipa malolistá.

VEĽKONOČNÝ KONCERT

Koncert konaný 12. apríla v spoločenskej sále hotela Ďumbier v Brezne prispel k Veľkonočnej atmosfére. Predstavil sa na ňom Spevácky zbor mesta Brezna pod vedením profesora M. Pazúrika a detské spevácke zbory Slniečko a Úsmev, pôsobiace pri ZUŠ Brezno pod vedením magisterky Z. Borisovej. Svojmu publiku pripravili venček piesní a skladieb s ambíciou umelecky obohatiť sviatky Veľkej noci a začať tradíciu mestských veľkonočných koncertov.

VEĽKONOČNÝ BENEFIČNÝ KONCERT

Poprední slovenskí umelci svetového formátu ako **Jaroslav Dvorský, Martin Babjak, Ivan Zvarík, Peter Michalica či Michal Červienka** sa 15. apríla predstavili na slávnostnom veľkonočnom benefičnom koncerte v kostole na Mazorníkove. Výťažok z dobrovoľného vstupného bol venovaný na podporu rodiny zdravotne ťažko postihnutého dieťaťa. Koncert pod názvom *Hospodin Boh je láska a milosrdenstvo*, ktorý organizovalo Občianske združenie Kresťan Brezno, Rímskokatolícky farský úrad Brezno a Miestny odbor Matice slovenskej Brezno, sa uskutočnil v Rímskokatolíckom kostole sv. Jána Bosca v Brezne Mazorníkove. V rámci programu vystúpili aj ďalší uznávaní umelci, pedagógovia, študenti a nádejní mladí umelci **Eva Cáhová, Júlia Grejtáková, Ivana Kurtulíková, Karol Kurtulík, Adam Stráňavský, Róbert Bošľa**, zborové telesá KRÉDO-VIRUJU slovenský kresťanský spevácky zbor a domáci Chrámový zbor apoštola Pavla z Brezna.

Sprievodná dokumentácia: Plagát v elektronickej podobe č.5

HABERA V ARÉNE

Česko-slovenská pop-rocková legenda, skupina Team a brezniansky rodák Pavol Habera sa v máji vydali po štyroch rokoch na svoje posledné spoločné turné. 12. mája zavítal Pavol Habera a Team v rámci svojho posledného spoločného turné aj do nášho mesta, kde vyrastal. Pódium s rozmermi 24 x 12 metrov poskytlo Teamu dostatočný priestor na poriadnu show. Koncert mohli fanúšikovia pohodlne sledovať aj z väčšej vzdialenosti, pretože sa premietal na veľkoplošnú obrazovku o veľkosti 100 metrov štvorcových. Zvuk vynikajúcej kvality bol zabezpečený systémom K1 od L-Acoustics, ktorý používajú najväčšie svetové hviezdy. Brežňania boli určite spokojní, aj keď aréna nebola celkom zaplnená. Vstupenka bola však na Brezno asi vysoká, jej cena sa vyšplhala na 19 až 40 Eur.

Sprievodná dokumentácia:

Plagát v elektronickej podobe č.6

ALEXANDROVCI

Do Brezna v máji zavítal svetoznámy ruský armádny zbor Alexandrovci. V rámci svojho turné po Slovensku nevynechal ani Slovensko a po vystúpení v Prešove to rovno namieril do breznianskej Arény. Diváci si odniesli bohatý umelecký zážitok, veď na scéne sa predstavilo množstvo účinkujúcich, spevákov, medzi nimi aj sólista Vadiv Annanov, známy ako majster Kalinka, či tanečná zložka s originálnymi choreografiami. Práve v deň účinkovania v Brezne oslávil okrúhle jubileum - sedemdesiatpäťku umelecký vedúci a hlavný dirigent Igor Rajeckij. Alexandrovci hrali, spievali a tancovali dokonale. Vstupenka bola vysoká, jej cena sa vyšplhala na 24 až 45 Eur, napriek tomu bol o koncert veľký záujem.

Sprievodná dokumentácia:

Plagát v elektronickej podobe č. 7

FESTIVAL HORSKÉHO FILMU

Dvojdňový festival kvôli financiám okresali na jeden deň, latka však zostala vysoko. 17. marca sa konal obľúbený Ďumbierfest. Okrúhly, v poradí už desiaty ročník multimedialného festivalu spod Ďumbiera si opäť po roku zaslúži významné miesto v kalendári zaujímavých podujatí. Festivalovú polievočku tradične navaril skúsený horolezec a horský vodca Jaroslav Vonderčik, ktorý najvýraznejšiu chuť výškového horolezectva, bigwallu a boulderingu gurmánsky okorenil štipkou divokej vody a skialpinizmu. O tom, že sa bolo na čo pozerat', svedčí široká plejáda pozvaných hostí a obrazovej dokumentácie z ich dobrodružných výprav. O prvovýstupe na najvyššiu horu Severnej Ameriky Mount McKinley a svojom pôsobení na Aljaške porozpráva Blažej Adam, slovenský horolezec a bývalý člen horskej služby. Filmom zo sveta bigwallového lezenia prispeje Stano Zelenský, ktorý strávil niekoľko dní v stenách El Capitan v Yosemitekom národnom parku. Miláčik publika Pavol Barabáš priniesol svoj nový dokument Trou de Fer z ostrova Réunion, kde sa päťčlenná expedícia snaží zdolať najväčší kaňon sveta. Tomáš Greksák priblížil vianočné bouldrovanie v Juhoafrickej republike, počas ktorého Katka Fickuliaková vyliezla zatiaľ najťažší ženský slovenský boulder.

Sprievodná dokumentácia:

Plagát v elektronickej podobe č. 8

DETSKÉ CHALUPKOVO BREZNO

V druhú júnovú stredu sa kinosála Mestského domu kultúry v Brezne zaplnila najmenšími divákmi. Tento deň patrilo predovšetkým im a ich učiteľkám. Ústrednou témou tohtoročnej prehliadky tvorivosti boli strašidlá. Vo výtvarnej sekcii deti preukázali, že sa žiadnych bubákov neboja a v rôznych formách nimi zaplnili vestibul kultúrneho domu. Podujatie otvoril jeho riaditeľ **Július Obernauer**. Výtvarné práce nadaných detí z materských škôl zaradila odborná porota do zlatého, strieborného a bronzového pásma a víťazi si na pódiu slávnostne prevzali ocenenia. Na talentovanú mladú generáciu sa prišli pozrieť aj vzácni hostia prevažne z odbornej sféry slovenského školstva. O kultúrny program sa postaral **Maroš Krajčovič** zo Stredoslovenského osvetového strediska, ktorý drobcov v publiku naučil niekoľko druhov potlesku, v role hercov sa predstavili deti z Materskej školy na Radvanskej ulici v Banskej Bystrici s divadelnou hrou Pytačky a

učiteľky materských škôl z okresu Brezno si nielen pre svojich zverencov pripravili inšpiratívne predstavenie Úbohé strašidlá.

Sprievodná dokumentácia:

Plagát v elektronickej podobe č. 9

OCENENÁ BREZŇANKA

V sobotu 1. septembra na záver tohoročnej jubilejnej Scénickej žatvy v Martine bola členka breznianskeho divadelného súboru **Alžbeta Vagadayová** poctená Cenou Jozefa Kronera, ktorú jej udelili za celoživotné dielo v oblasti hereckej tvorby v amatérskom divadle. Alžbeta Vagadayová je výraznou hereckou osobnosťou nielen Divadelného súboru J. Chalupku v Brezne, v ktorom pôsobí od roku 1968, ale aj v medzinárodnom kontexte. Stvárnila desiatky postáv a postavičiek, za ktoré získala množstvo ocenení na domácich zahraničných festivaloch. Účinkovala aj v niekoľkých slovenských filmoch. Začiatkom tohto roka bola ocenená Cenou mesta Brezna za jeho vzornú propagáciu cestou divadelného umenia doma i v zahraničí. V súčasnosti exceluje v inscenácii Kataríny Mišíkovej-Hitzingerovej Zabudla som s viac ako 40 reprízami v postave starej mamy Márie Sokolovej.

VÝSTAVA V SYNAGÓGE

Členovia fotoklubu Granus Alena Sojková, Peter Berčík, Peter Halmos, Dušan Seifert, Martin Sojka a Pavel Valent sa rozhodli vystaviť svoje umelecké snímky v breznianskej synagóge. Vernisáž profilovej výstavy s názvom *Napísané svetlom* sa uskutočnila v piatok 31. augusta a jej súčasťou bol aj fotografický workshop zameraný na prácu s modelom a s externým osvetlením.

Sprievodná dokumentácia:

Plagát v elektronickej podobe č. 10

DYCHOVÁ HUDBA

Dychová hudba Brezno si v tomto roku pripomína šesťdesiate výročie novodobej histórie. Jej korene však siahajú až k hasičskej dychovke, založenej v roku 1876. Jedným z prvých gratulantov bolo Združenie dychových hudieb Slovenska, ktorého brezniansky orchester je dlhoročným členom. V dňoch 18. - 19. augusta sa v Dolnej Krúpej uskutočnil

Dychfest ZDHS 2012, na ktorom predseda spolku v Brezne Ivan Sýkorka z rúk nového predsedu združenia Jozefa Baláža prevzal ocenenie za aktívne a zaniietené rozvíjanie tradícií dychovej hudby, umelecké úspechy a výchovu mladej hudobnej generácie na Slovensku. Priaznivci dychovej hudby na Horehroní a jej členovia si okrúhle výročie pripomenuli slávnostným koncertom dňa 29. septembra v mestskom dome kultúry v Brezne.

Sprievodná dokumentácia:

Fotografie v elektronickej podobe, CD priečinnok č.5

Plagát v elektronickej podobe č. 11

LETNÁ SPOLOČENSKÁ ATMOSFÉRA

Nástupom horúcich slnečných dní a teplejších večerov sa na verejných priestranstvách aj peších zónach začína s prevádzkou letných terás. Na námestí v Brezne je ich tohto roku po čiastočnom ukončení rekonštrukcie hneď niekoľko. V minulom roku boli len na hlavnej ploche pri veži, tohto roku takéto zariadenia kaviarenskeho alebo cukrárenského charakteru boli zriadené pred stálymi prevádzkami. Najviac je ich na južnej strane (Igl bar, Dance klub), ale začína ožívať aj tá severná. Na breznianskom námestí pribudli terasy v rohu na severozápadnej strane; tam mala svoju terasu cukráreň a Bombura klub. Dve nové terasy boli na severnej strane námestia. Spôsob a podmienky umiestnenia letných terás upravuje nedávno prerokované nariadenie mesta o zásadách činností stavebných úprav a činností v urbanistických okrskoch, umiestňovania reklamných, informačných a propagačných zariadení a sezónnych vonkajších obslužných zariadení na území mesta. Za záber verejného priestranstva v Brezne dosahuje výšku do 6 centov za meter štvorcový na deň. Mesto stanovilo aj dizajn terás tak, aby korešpondoval s celkovým prostredím, obzvlášť v mestskej pamiatkovej zóne Brezna. Externé prevádzky na námestí musia mať kultivovaný mobiliár a zároveň rešpektovať ten mestský. Farba stoličiek a prekrytie sedenia je potrebné ladiť do prírodných odtieňov. Jedna terasa môže zaberáť maximálne 30 metrov štvorcových, na voľnej ploche južnej strany dokonca päťdesiat, a musí byť ohraničená dreveným zábradlím. Život na námestí potreboval vzpruhu. Po otvorení nových terás námestie trochu ožilo. Záujem o posedenie vonku zo strany verejnosti je a vo všeobecnosti sa exteriérovým prevádzkam darí. Chýbalo však viac kultúrnych programov, námestie je bez hudby a v porovnaní s Banskou Bystricou aj bez života.

DIVADELNÁ CHALUPKA

September už tradične patril inšpiratívne festivalu Divadelná Chalupka s medzinárodnou účasťou. So svojím maskotom čiernou ovečkou vstúpil na scénu breznianskeho kultúrneho života pred ôsmimi rokmi. Potešujúce je, že v porovnaní s inými ročníkmi organizátori zaznamenali väčší divácky záujem. Vyvrcholením festivalu bola inscenácia z ľahšieho žánru v podaní trnavského Divadla J. Palárika Vrátila sa raz v noci, a to v hlavnej úlohe s Božidarou Turzonovovou. Festival sa konal počas troch dní v Brezne i Hriňovej, a taktiež v obciach Čierny Balog, Podbrezová, Polomka a Závadka nad Hronom. Programová ponuka ôsmeho ročníka bola tradične bohatá. Zahraničné divadlo reprezentoval DS Jirásek z mesta Nový Bydžov.

Sprievodná dokumentácia:

Fotografie v elektronickej podobenok č.6

Plagát v elektronickej podobe č. 12

BOMBUROVA ŠABLĽA

Do tohto ročníka prišlo 706 prác od 252 autorov z 23 krajín, čo je rekordný počet v doterajšej histórii tohto podujatia. Najviac kresieb zaslali do súťaže účastníci z Číny, Ruska, Bulharska, Srbska, Nemecka, Poľska, Ukrajiny a Uzbekistanu. Nechýbali ani práce napríklad z Grécka, Belgicka, Fínska, Indonézie, Indie, Iránu, Írska a Turecka. V kategórií do 15 rokov pritom do súťaže prišlo 261 prác od 159 autorov a v kategórií nad 15 rokov 445 kresieb od 93 autorov. Súčasťou vyhodnotenia súťaže bola i vernisáž výstavy najúspešnejších prác, na ktorej sa zúčastnili aj delegácie partnerských miest z Rumunska, Srbska, Poľska a Českej republiky. Vyhodnotenie súťaže sa uskutočnilo v breznianskej synagóge v prvú júnovú sobotu, verejnosti bola sprístupnená do konca júna. V hlavnej kategórii nad 15 rokov 17. ročníka medzinárodnej súťaže kresleného humoru a satiry O Bomburovu šablňu 2012 na tému *Máme radi zvieratá?* porota hlavnú cenu udelila **Javehovi Savovi** z bulharskej Sofie. Druhú cenu získal **Valery Tarasenko** z Ruska a tretiu **Darina Kličková** z Košíc. Vyhodnotenie súťaže sa uskutočnilo v breznianskej synagóge v prvú júnovú sobotu. Víťazom kategórie do 15 rokov sa stal **Zhang A He** z čínskeho Peking, na druhom mieste sa umiestnil jeho krajan **Zhao Kun** a na treťom **Júlia Barbasová** z Brezna.

Sprievodná dokumentácia:

Fotografie v elektronickej podobe, CD priečinnok č.7

Plagát v elektronickej podobe č. 13

HOVORCA ROKA Z BREZNA

Asociácia hovorcov Slovenska v septembri vyhlásila víťazov ankety Hovorca roka 2012. Hlavným cieľom súťaže bolo vybrať najkvalitnejšieho hovorcu, ktorý môže byť pre kolegov vzorom po profesionálnej i morálnej stránke. Mesto Brezno sa opäť môže pýšiť. Tento najvyšší titul získal náš občan **Milan Vanga**. Udelený mu bol titul *Hovorca roka 2012* v štátnej správe a štátnom sektore a zároveň si odniesol titul *TOP hovorca 2012*. Od roku 2002 je hovorcom na Ministerstve obrany SR. V Brezne, kde býva jeho rodina, pôsobil aktívne dlhé roky aj ako člen ľudovej hudby Folklórneho súboru Mostár.

KAMENE V DLAŽBE

Na námestí pribudli tri kamene s menami členov rodiny Mittelmanovcov, ktorí boli násilne odvedení z mesta a neskôr popravení v Treblinke a Sobibore. Brezno sa tak stalo prvým mestom na Slovensku, v ktorom osadili kamene, o „ktoré sa potknete“. V stredu dopoludnia boli okoloidúci v Brezne svedkami výnimočnej udalosti. Na námestí pred budovou s popisným číslom 41 sa uskutočnil 31. októbra pietny akt na počesť bývalých občanov mesta. Nemecký umelec Günter Demnig nainštaloval pred budovu tri spomienkové kamene, ktoré ich budú pripomínať.

Rodina Mittelmanová bola známa svojimi lahôdkami a výrobou bryndze, ktorú exportovali aj mimo mesta. Tak, ako väčšina židovských obyvateľov boli počnúc 27. marcom 1942 Hugo, Šarlota a Alica násilne odvedení z mesta a neskôr popravení v koncentračnom tábore.

Primátor Jaroslav Demian v príhovore vyjadril poďakovanie a ocenil prácu organizácie. „*Je dobré, že si môžeme takýmto spôsobom uctiť pamiatku našich bývalých občanov a zamyslieť sa nad nezmyselnosťou prenasledovania určitého etnika len kvôli rozdielnosti náboženského vyznania*“. Primátor ďalej krátko opísal históriu židovskej náboženskej obce v meste a odovzdal slovo rodinným príslušníkom obetí. Pietneho aktu sa zúčastnili aj vnúčatá zavraždeného obchodníka Huga Mittelmana, pán Ivan Belan a pani

Alica Frühvaldová. Obaja vyjadrili túžbu, nech sa už nikdy v živote nič podobné nezopakuje. Pani Alica prečítala pár výňatkov z pripravovanej knihy spomienok, ktoré za života zapísala ešte ich matka, dcéra pána Huga:

„Dlhé roky pred II. svetovou vojnou bol na Hlavnom námestí v Brezne obchod s lahôdkami. Patrili Hugovi Mittelmannovi. Voňavé čokolády, bonboniery, cukríky ale aj švajčiarske syry a dobré vína patrili medzi tie najväčšie delikatesy. No to najdôležitejšie, to bola bryndziareň vo dvore domu, kde Hugo Mittelmann vyrábala bryndzu. Lahôdkovú. Vychýrenú široko-d'aleko. A široko-d'aleko ju aj rozvážal na svojom hranatom aute. Navyiac, denne odchádzali rýchlikom z Brezna dve päťdesiatkilové geletky do Prahy. Pred obchodom bola aj malá benzínová pumpa, ktorá celkom stačila pre tých pár krásnych hranatých áut, čo vtedy chodili po cestách. S účtovníctvom pomáhala Hugovi manželka Šári. Neskôr, keď povyrástli, v obchode pomáhali aj dcéry Edita a mladšia Alica. Vo sviatočné dni sa šli pomodliť do malej synagógy neďaleko námestia. V obchode aj v bryndziarni boli dvaja pomocníci, ktorí sa u nich vyučili a dlhé roky tam aj pracovali. Rok čo rok pred Vianocami zasadla celá židovská rodina Huga Mittelmanna spolu so svojimi pomocníkmi - kresťanmi - k sviatočnému stolu. Spolu zvykli ukončiť rušné predvianočné obdobie. Spolu, pri jednom stole, vítali sviatky. Každý tie svoje. Na stole stál chanukový svietnik a vedľa stola malý vyzdobený vianočný stromček....Takto nažívali až do doby, kým tesne pred 2. svetovou vojnou, vo vojnovom Slovenskom štáte nevyvrcholili protižidovské nálady a kým neboli prijaté protižidovské zákony. Hugo Mittelmann musel zrazu všetko, čo mal, odovzdať. Obchod, bryndziareň, pumpu. Spočiatku musela jeho rodina zanechať „len“ svoj spôsob života. Hugo spolu s bratom Emilom museli deň čo deň chodiť na stavbu breznianskej železničnej stanice. Robili tie najťažšie stavebné práce, na aké neboli zvyknutí. Ani ich priatelia, hoci pracovať veľa vedeli po celý život. A ešte čosi museli. Museli byť označení! Na základe prijatého židovského kódexu, nariadenia 198 z roku 1941, museli viditeľne nosiť žltú Davidovu hviezdu. Hugo Mittelmann bol neskôr zaradený do transportu dňa 28. marca 1942. Miesto určenia - Treblinka. Šarlotu Mittelmannovú s dcérou Alicou vzali o dva mesiace neskôr, 6. júna 1942. Miesto určenia - Sobibor.“

Medzinárodný projekt Stolpersteine sa zameriava na pripomínanie si obetí nacistickej genocídy prostredníctvom dlažbových kociek s údajmi o konkrétnych zavraždených osobách. Sú to kamennomosadzné platformy, ktoré sa vsádzajú priamo do

dlažby chodníka pred dom, v ktorom zavraždené osoby žili. Symbolicky majú spájať súčasných obyvateľov s minulosťou mesta. Podľa slov Jakuba Luntera z organizácie Antikomplex prvé tri kamene v Brezne a následne štyri v Banskej Bystrici sú začiatkom tradície osádzania kameňov na Slovensku. Naša krajina sa tak zaradila medzi dvanásť štátov, v ktorých projekt Stolpersteine prebieha a osadených je už okolo tridsaťtisíc kameňov, z toho v Českej republike viac ako dvesto.

Sprievodná dokumentácia

Fotografie v elektronickej podobe, CD priečinnok č.8

Plagát v elektronickej podobe č. 14

BENEFIČNÝ KONCERT PRE DETSKÉ ODDELENIE

Detské oddelenie Nemocnice s poliklinikou v Brezne, n. o., pod záštitou riaditeľa Antona Bučka a primára Norberta Surového zorganizovalo benefičný koncert. S prvotnou myšlienkou však prišla doktorka Zuzana Ambrosová, ktorá robí sonografický skrining mozgu a obličiek u novorodencov. Ľudia, ktorí si chceli nielen pozrieť a vypočuť skvelých hudobníkov, spevákov a tanečníkov, ale aj finančne prispieť na kúpu oftalmoskopu a resuscitačného setu pre novorodenecké a detské oddelenie, zavítali v stredu 31. októbra do mestského domu kultúry. Piesňou Halellujah ich privítal absolvent Základnej umeleckej školy v Brezne a študent 1. ročníka Konzervatória v Banskej Bystrici Martin Vetrák, sprevádzala ho Miroslava Vetráková a vokály spievala Zuzana Šulajová. Všetci účinkujúci vystúpili s cieľom podporiť dobrú myšlienku. A veru sa to podarilo muzike z Pohronskej Polhory s ľudovou hudbou Kučeravý javor, žiakom druhého stupňa Základnej umeleckej školy v Brezne pod vedením Veroniky Mravcovej, Perfektné výkony podali deti z Faber dance team, spevom a hudbou potešila kapela The Elements. Oblúbený a populárny akordeonista Michal Červienka na záver rozospieval publikum. Vyzbierala sa suma 1342,80 eura, ktorá postačí na kúpu oftalmoskopu a resuscitačného setu. Počas prezentácie vrchnej sestry detského oddelenia Ziny Veždúrovej sa diváci dozvedeli zaujímavé informácie. Hlavne to, že o deti je u nich dobre postarané. Venuje sa im tím 4 lekárov, 10 sestier, 4 sanitárok a novorodencom poskytuje starostlivosť 5 sestier.

Sprievodná dokumentácia:

Plagát v elektronickej podobe č. 15

PODAJME SI RUKY

Už tretíkrát na námestí v Brezne 19. septembra slávnostne ocenili subjekty, ktoré sa ústretovo správajú voči zdravotne postihnutým. Z iniciatívy mesta a s podporou Banskobystrického samosprávneho kraja tak vznikol unikátny projekt. Vďaka pozitívnym ohlasom zo strany verejnosti sa z podujatia postupne stala tradícia. Jeho cieľom je nielen osвета, ale aj možnosť oboznámiť sa na jednom mieste s inštitúciami a firmami, ktoré poskytujú zdravotne hendikepovaným ľuďom svoje služby a prispievajú tak k uľahčeniu a skvalitneniu ich života, ktorý neraz nie je ľahký. Okrem nich na aktuálnom ročníku predstavili svoju tvorbu a aktivity zástupcovia ťažko zdravotne postihnutých, domovy sociálnych služieb z celého regiónu a rovnako aj miestne chránené dielne. Nechýbali domáce občianske združenia a pozvanie prijali aj spriaznené duše z Martina a Prešova.

HOREHRONSKÉ JAZZOVÉ DNI

Pri príležitosti 20. výročia založenia breznianskeho Bombura klubu sa 12. – 14. októbra konali v Brezne Horehronské jazzové dni. Trojdňový maratón sa začal v piatok, kedy sa na pódiu objavil Michael “Patches” Stewart – hlavný trubkár skupín Marcus Miller a Victor Bailey. Na Slovensku odohral len tri koncerty a jeden z nich bude práve v Brezne, aj vďaka jeho sprievodnej slovenskej kapele AMC Trio. V sobotu zahráli zvolenský ZVA-12-28 blues band, ktorí pred dvadsiatimi rokmi v Bombure začínali. Na tretí deň pozvali vychádzajúcu hviezdu z Južnej Afriky, speváčku s veľkým hlasom a podľa mňa budúceho veľkého mena Melanie Scholtz.

Sprievodná dokumentácia:

Plagát v elektronickej podobe č. 16

BOMBURA KLUB DVASAŤROČNÝ

Dvadsať rokov prináša brezniansky multižánrový klub Bombura do regiónu a mesta kultúru v jej najrôznejších podobách. Už niekoľko generácií Brežňanov malo možnosť vidieť a vyrásť na kapelách z celého sveta od Japonska až po Argentínu. Bombura klub je umiestnený už dvadsať rokov v opravenej budove v severovýchodnom rohu námestia. Rodina Pavúkovcov ho získala do majetku reštitúciou. Pôvodne patrila prastarému otcovi súčasného majiteľa a prevádzkovateľa dnešného „Bomburu“ **Mariána Pavúka**. V Brezne

prevádzkoval horehronskú výrobu likérov a rumu. Po určitej dobe existencie si klub získal vo svete meno a dnes je známy aj mimo Slovenska

Muzikanti si v klube zahrajú minimálne raz do týždňa. Počas dvadsaťročnej histórie sa tu vyskytli mnohé legendy slovenskej aj zahraničnej undergroundovej scény. Napriek tomu návštevnosť v porovnaní s deväťdesiatymi rokmi klesla. Spôsobil ju, ako všade, obrovský únik mladých ľudí z mesta, ktorí sú nútení odísť za pracovnými príležitosťami a kariérou. Úbytok mladých ľudí sčasti kompenzuje generácia skôr narodených. Z pohľadu majiteľa klubu začínajú chodiť aj tí, ktorí boli voči Bombure dlhé roky negatívne naladení.

REGIONÁLNY DEŇ TVORIVÝCH ČINNOSTÍ

Na 2. ročníku podujatia pripraveného Partnerstvom sociálnej inklúzie okresu Brezno, mesta Brezna a OZ PRVA - Deň tvorivých činností sociálne slabších skupín obyvateľstva mali -možnosť prezentovať sa seniori a to aktívni a pasívni, žijúci samostatne, ale i združujúci sa v kluboch a denných centrách, domovoch dôchodcov a domovoch sociálnej starostlivosti, zdravotne postihnutí, deti a mládež zo sociálne nepriaznivého prostredia. Podujatie sa uskutočnilo na breznianskom námestí 19. októbra.

PETZVALOV MAPOVÝ OKRUH

V polovici novembra sa v Brezne stretli fotografi z celého Slovenska. Mesto bolo hostiteľom celoslovenského podujatia - vernisáže výstavy a vyhlásenia výsledkov 18. ročníka Petzvalovho mapového okruhu, nad ktorým prevzal záštitu primátor mesta. K organizátorom sa okrem domáceho Fotoklubu Granus a Horehronskému múzeu pripojila aj Turisticko-informačná kancelária ako jeden z čestných členov fotoklubu. Podujatie, ktoré nesie meno zakladateľa modernej fotografickej optiky, je každoročne významným prostriedkom porovnávania úrovne tvorby veľkej časti slovenských fotografov organizovaných v rôznych fotokluboch. Do tohtoročnej súťaže bolo zapojených 16 fotoklubov z celého Slovenska, najvyššie ocenenie z rúk predsedu Zväzu slovenských fotografov Ľubomíra Schmidu prevzal Fotoklub GAMA Žilina, najvyšší počet bodov získala fotografia Branislava Boďu Línie tela. Domáci Fotoklub Granus získal v hodnotení šieste miesto. Medzi najlepšie umiestnených autorov patrí Martin Sojka, dobre boli hodnotené aj fotografie Aleny Sojkovej, Ivety Kardhordovej, ale aj ďalších - Martina

Masteláka, Milana Kováčika, Petra Kováčika, Pavla Valenta, Michala Bobáka, Mikuláša Pauču, Dušana Seiferta, Petra Berčíka, Ferdinanda Hrablaya, Jozefa Paceru a Petra Halmosa. -

Súčasťou dvojdnového podujatia bolo aj spoločné zasadnutie účastníkov, rozbor a zhodnotenie tohtoročnej súťaže, dohodnutie podmienok na nasledujúci ročník a spoločenské posedenie fotografov s prezentáciou aktuálnej tvorby. V nedeľu prijali pozvanie organizátorov do okolitej prírody, ktorá ich inšpirovala k voľnému fotografovaniu.

Sprievodná dokumentácia:

Plagát v elektronickej podobe č. 17

ONDREJSKÝ JARMOK

V dňoch 29. novembra – 1. decembra sa konal v Brezne tradičný 524. Ondrejský jarmok. Nelíšil sa od tohto predchádzajúceho rozložením stánkov (na ploche námestia boli ľudoví výrobcovia, občerstvenie pod obchodným domov a ostatné stánky na Ulici Boženy Němcovej). V piatok sa konali na námestí aj vystúpenia súborov.

Sprievodná dokumentácia:

Fotografie v elektronickej podobe, CD priečinkov č.9

Plagát v elektronickej podobe č. 18

VIANOČNÝ STROM PO NOVOM

Po prvýkrát Mikuláš vianočný strom rozsvietil pri mestskej zvonici, doposiaľ ho zdobili pred mestským úradom. Tradičné čaro sa však nevytratilo. Viac ako desať metrovú jedličku dodali Lesy mesta Brezno a pomocou stroja ju osadili technické služby. V prípade, že by sa stavanie stromu na námestí stalo tradíciou, mestské lesy sa začnú obzerať po záhradách, sídliskách a prostredníctvom novín oslovia občanov, ktorí možno budú chcieť svoj strom na tento účel venovať. Pri jedličke nechýbala tabuľka s informáciou, že strom pochádza z certifikovaných trvalo udržateľne obhospodarovaných lesov.

Sprievodná dokumentácia:

Fotografie v elektronickej podobe, CD priečinkov č.10

MIKULÁŠ NA NÁMESTÍ

Mikulášske popoludnie je neodmysliteľne späté s obdarúvaním. Rovnako ako po minulé roky navštívil Mikuláš aj breznianske námestie. Skôr, ako kónský záprah zaparkoval pred pódium na námestí, zastavila sa veselá výprava pred mestským úradom. V obradnej sieni na Mikuláša, anjela a čerta čakali tri rodiny, ktoré si podľa zástupcov mesta zaslúžia špeciálnu pozornosť. Mesto Brezno v spolupráci s hypermarketom Kaufland venovalo každej rodine nákupnú poukážku v hodnote sto eur na nákup v v Kauflande. Darčkové poukážky a drobné darčkové predmety od mestského úradu odovzdal rodinám viceprimátor mesta Mgr. Ján Račák. Zároveň vo svojom mene obdaroval všetky malé ratolesti hračkami. Pani Anna Giertlová sa stará o školáčku Michaelu a štvorročného Miška, pretože rodičia sa o nich nezaujímajú. Stará mama im tak nahrádza otca aj mamu a sama zvláda neľahké situácie. Martina a Ján Kvietkovci z Mazorníkova sa starajú o dcérky Paulínu, Danielu a Julianu. S trojičkami je okrem veľkej radosti aj mnoho povinností, preto je každá pomoc vítaná. Rodina Kubíniová má dvoch synov, Andreja a Martina. Pokiaľ starší je už školák, mladší Martinko má zdravotné problémy, ktoré vyžadujú nepretržitú starostlivosť, úpravu stravy, používanie špeciálneho kočíka a pravidelné užívanie liekov.

Sprievodná dokumentácia:

Fotografie v elektronickej podobe, CD priečinok č.11

Plagát v elektronickej podobe č. 19

VIANOČNÝ BENEFIČNÝ KONCERT

Koncert, nad ktorým prevzal záštitu primátor mesta Jaroslav Demian, bol venovaný deťom z Brezna, ktoré vynikajú akýmkoľvek výnimočným talentom, ale nemajú dostatočné prostriedky na jeho rozvoj a uplatnenie. V piatok, 28. decembra v rímskokatolíckom kostole si Brežňania vypočuli skvelú Mirku Partlovú a spevácku skupinu Trjof, ktorí podporili projekt svojim vystúpením. Podpora malých talentov prostredníctvom benefičného koncertu sa v tomto roku uskutočnila na pôde mesta Brezno po prvý krát a ambíciou organizátorov je vytvoriť z tohto podujatia tradíciu. Projekt verejne podporuje aj známa moderátorka Jarmila Hargašová-Lajčáková, ktorá sa zároveň stala aj tütorkou celého projektu.

Sprievodná dokumentácia:

Fotografie v elektronickej podobe, CD priečnikov č.12

Plagát v elektronickej podobe č. 20

XXV. ROČNÍK PRECHODU PO STOPÁCH SNP

Pochod, ktorý sa každoročne teší záujmu širokej verejnosti nášho mesta, sa uskutočnil dňa 21. januára. Na jeho 25. ročník sa vydala skupina pozostávajúca z členov Klubu slovenských turistov, členov Základnej organizácie Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov a ostatnej verejnosti. Účastníkov odviezol autobus k pamätníku SNP na Čiernom Balogu. Tam sa im prihovoril starosta obce a členovia zväzu protifašistických bojovníkov. Potom sa skupiny na bežeckých lyžiach a peší turisti vydali na cestu cez Koreňovú do Brezna.

KRNOHY

V piatok pred pretekmi sa v Aréne Brezno konalo podujatie pod názvom Krnohová show. Pre súťažiacich boli pripravené súťažné disciplíny a celé toto podujatie oživil herec Lukáš Latinák a ľudová hudba Bukovinka z Braväcova. Organizátori - Občianske združenie Jasienok, Mestský športový klub a Mestské kultúrne stredisko - pripravili pre súťažiacich ocenenie a pre divákov dobrú zábavu. Na druhý deň, 11. februára nasledovali krnohové preteky vo Vagnári. Podujatie malo športový, ale aj zábavný a folklórny charakter. Tohto roku sa konal v poradí už 10. ročník tohto podujatia.

Sprievodná dokumentácia:

Fotografie v elektronickej podobe, CD priečnikov č.13

Plagát v elektronickej podobe č. 22

VYHLÁSENIE NAJLEPŠIEHO ŠPORTOVCA

V obradnej miestnosti mestského úradu Brezno sa 16. marca uskutočnilo slávnostné vyhlásenie športovcov mesta Brezno za rok 2011. V prvej kategórii *Ocenený športovec* si cenu prevzali: **Janka Ličáková** – Atletický klub Mostáreň MŠK Brezno, **Petra Chudíková**

- Klub biatlonu MŠK Brezno, JUDr. **Elena Kollárová** – OZ klub turistov TOMO, **Elena Gaboňová** – Volejbalový klub MŠK Brezno, **Patrik Veverka** – Športovo strelecký klub MŠK Brezno, **Markéta Šuránková** – Slovenský cykloklub Ďumbier MŠK Brezno, **Marianna Blahútová** – Karate klub Milana Piliara MŠK Brezno. Víťazkou druhej kategórii *Najlepší športovec mesta Brezna* sa na základe tajného hlasovania členov športovej komisie a prezidentov športových klubov stala **Lucia Kováčiková** z Karate klubu. Ocenenia si športovci prevzali z rúk riaditeľa Mestského športového klubu **Petra Luptáka** a primátora mesta Brezno Ing. **Jaroslava Demiana**. V tento deň bola udelená aj cena in memoriam pánovi Ing. **Antonovi Juršovi**.

NOVÉ VEDENIE HOKEJOVÉHO KLUBU

V polovici marca 2012 skončila v Brezne hokejová sezóna 2011/2012 a jej koniec priniesol niekoľko výrazných zmien. Najvýraznejšou bola zmena členov vedenia breznianskeho hokejového klubu. Bývalé vedenie klubu okrem dvoch členov - . Mgr. Tomáša Turňa a PaedDr.Bc. Petra Šuleja - abdikovalo na svoje funkcie. Dňa 26. apríla bolo zvolané mimoriadne Valné zhromaždenie členov HK Brezno, na ktorom bola zhodnotená sezóna 2011/2012. Členovia boli oboznámení so stavom financií a hospodárenia v klube. Poďakovali celému bývalému vedeniu HK Brezno za odvedenú prácu, hlavne jeho bývalému prezidentovi Petrovi Luptákovi a bol zvolený nový Výkonný výbor HK Brezno. Na post člena mal možnosť kandidovať každý z členov HK Brezno. Keďže v dnešnej, hlavne na financie poddimezovanej dobe, sa nie každému chce púšťať do boja o prežitie, nebol ani záujem o posty vo vedení klubu. Nakoniec sa našlo pár jednotlivcov, ktorí spoločne vyslovili snahu pokúsiť sa viesť Hokejový klub aj v takejto zlej situácii a z týchto kandidátov bol zvolený nový Výkonný výbor HK Brezno.

Bol zložený väčšinou z radov bývalých hráčov a rodičov, ktorí sa dlhé roky aktívne zapájali aj v minulosti do činnosti klubu. Výkonný hokejový výbor si na svojom prvom zasadnutí zo svojich členov zvolil štatutárov klubu; prezidentom sa stal Ing. **Peter Dvorský**, viceprezidentom Mgr. **Rastislav Vagaday**, manažér mládeže Mgr. **Tomáš Turňa**, manažér A mužstva PaedDr. **Peter Šulej**, členovia Výkonného výboru **Miroslav Balcar**, JUDr. **Marián Holý**, Ing. **Peter Kováčik**, Ing. **Peter Jerguš**, **Milan Švantner**

STROM PAMÄTNÉHO DŇA

Napriek nie príliš priaznivému počasiu sa počas nedeľného odopoludnia 15. apríla námestie v Brezne zmenilo na ekocentrum diania. V parku pri kostole prebiehalo symbolické sadenie , a tak tu pribudla ďalšia lipa malolistá, strom pamätného dňa Tilia Cordata. Od 15. marca prebieha v tridsiatich okresných mestách na Slovensku informačno-komunikačný projekt s názvom Európskej únii záleží na tom, EKO sa na Slovensku žije. Dejiskom bolo tentokrát Brezno. Návštevníci podujatia *Bud' EKO, bud' EÚ!* sa mohli dozvedieť viac o politike únie v oblasti ochrany životného prostredia a podpory obnoviteľných zdrojov, ktoré vedú k šetreniu s energiami, znižovaniu nákladov za ne a ktoré zároveň pomáhajú mestám a obciam vytvárať nové pracovné miesta. V rámci podujatia bol pripravený program pre deti, odborné prednášky, hry pre mladých nadšencov ekológie, projekcia filmu úspešného slovenského dokumentaristu Pavla Barabáša Pygmejovia – Deti džungle a vďaka interaktívnemu divadelnému predstaveniu mohli návštevníci aspoň fiktívne zachrániť les. Súčasťou projektu je i výsadba zelene, má však skôr symbolický efekt. Cieľom projektu je informovať občanov - dospelých i deti, čo konkrétne EÚ robí preto, aby sa zlepšovalo životné prostredie občanov na Slovensku. Organizátorom podujatia je. ministerstvo zahraničných vecí.

POSOLSTVO K OH 2012

Beh Olympijského dňa sa uskutočnil 20. apríla za príjemného slnečného počasia na škvarovom ovále Mestského štadióna v Brezne za účasti siedmich základných a stredných škôl z Brezna a okresu. Spolu sa podujatia zúčastnilo 1091 športovcov. Pochodeň do mesta priniesli bežci AK Mostáreň MŠK Brezno za spoluúčasti Slovenských biatlonových reprezentantov **Jany Gerekovej a Mateja Kazára**. Účasťou prispel aj stolnotenisový oddiel a jeho hráči, ktorí ukazovali svoje športové majstrovstvo na pripravenom stolnotenisovom stole.

42. ROČNÍK VÝSTUPU NA ĎUMBIER

Dňa 5. mája sa konal už 42. ročník výstupu na Ďumbier. Týmto podujatím si jeho účastníci uctili pamiatku obetí 2. svetovej vojny. Výstup organizoval Klub turistiky Mestského športového klubu Brezno s podporou primátora mesta. Podujatie začalo na

námestí v Brezne slávnostným príhovorom. Po otvorení odišli účastníci autobusom na Čertovicu a Trangošku. Obidne skupiny sa stretli na chate gen. M. R. Štefánika, položili kytice k pamätníku SNP a vystúpili na Ďumbier.

MÍĽA PRE MAMU

Podujatie sa uskutočnilo 12. mája pri príležitosti Dňa matiek. Prebiehalo súčasne vo viacerých mestách na Slovensku. Napriek nepriaznivému počasiu si do centra mesta našli cestu mamičky s deťmi, ktoré prešli „míľu“. Hlavným organizátorom tohto podujatia bolo materské centrum Slniečko Brezno. Pre deti boli pripravené atrakcie – skákací hrad, ako aj súťaž v šprinte bábätiok na zelenom koberci. Spoluorganizátorom podujatia bol Mestský športový klub Brezno.

CESTA ROZPRÁVKOVÝM LESOM

Tradičné podujatie pre deti sa konalo v nedeľu 3. júna nad Viselnicami pri nemocnici. Mestský športový klub Brezno zabezpečil podujatie materiálne a technicky. Na organizácii sa podieľal aj Divadelný súbor Jána Chalupku.

OPRAVA PLAVÁRNE

Prvá etapa opráv plavárne v Brezne bola ukončená 2. júla. Zamestnanci Mestského športového klubu v Brezne od minulého roka realizovali výmenu sklenených výplní plavárne. Na jeseň opravili časť severnej steny, južnú dokončili tohto roku v júli. Opravu plavárne zobrali zamestnanci do vlastných rúk. Každý z nich pomohol tým, čo bolo v jeho silách a kompetencii.

CYKLOMARATÓN PO STOPÁCH MARTINA RÁZUSA

Cyklomaratón po Stopách Martina Rázusa organizuje Spolok Martina Rázusa v Liptovskom Mikuláši. Štart jeho 11. ročníka sa znova uskutočnil pri rodnom dome v Liptovskom Mikuláši - Vrbici. 56 cyklistov sa vydalo na náročný 182 km maratón na trase Liptovský Mikuláš, Brezno, Banská Bystrica, Liptovský Mikuláš. K nim sa po trase postupne pridávali ďalší. Medzi nimi na horskom priesmyku Čertovica aj 12 cyklistov SCK Ďumbier z Brezna. Medzizastávka v Brezne mala cieľ pri soche Martina Rázusa v

mestskom parku, kde nechýbali príhovory a kladenie vencov. Účastníkov privítal viceprimátor Mgr. **Ján Račák**, nasledoval príhovor predsedníčky Miestneho odboru Matice slovenskej PhDr. Ing. **Ivany Kružliakovej**. Za hostí sa prihovoril predseda Spolku Martina Rázusa Mgr. **Vladimír Ferenčík**. Vyzdvihol i zmeny, ktoré sa udiali po ukončení rekonštrukcie námestia a mestského parku v Brezne. Za cyklomaratóncov prehovoril primátor Liptovského Mikuláša MUDr. **Alexander Slafkovský**. Celú slávnostnú atmosféru sprevádzalo pekné počasie a dobrá nálada. Krátko po 12. hodine sa peletón so sprievodnými vozidlami, so svojou štafetou, pohol na cestu k hrobu Martina Rázusa, ktorý je na evanjelickom cintoríne v Banskej Bystrici.

ZRAZ MOTOCYKLOV

Veterán klub Banská Bystrica v spolupráci s Motoklubom Brezno usporiadal 9. júna II. ročník zrazu “*Perákov*”. Trať s dĺžkou 126 km začínala v Brezne, pokračovala cez Podbrezovú, Mýto p. Ďumbierom, Brezno - Zadné Halny, Polomku, Šumiac, Muráň, Tisovec, Brezno a končila v Hronci. Jazda bola venovaná pretekárovi Rudolfovi Demianovi.

STREETBALL CHALLENGE

Na námestí sa uskutočnil 1. septembra už 10. ročník turnaja pre nadšencov pouličného basketbalu pod breznianskou vežou. Až na menší počet zúčastnených tímov sa turnaj vydaril a diváci mohli vidieť kvalitné výkony domácich tímov aj tímov zo vzdialenejších miest. Prvé miesto podarilo vybojovať usporiadajúcemu tímu Bordel z Brezna, ktorý vo finále zdolal ďalší Brezniansky tím JBC. Na treťom mieste skončil kvalitne hrajúci tím z Detvy.

Sprievodná dokumentácia:

Plagát v elektronickej podobe č .23

NOVÁ SEZÓNA HOKEJA

Koncom letných prázdnin sa začala nová sezóna 2012/2013 aj v hokejovom klube Brezno. Po absolvovaní letnej prípravy na suchu si mohli v utorok 4. septembra hráči prvýkrát v sezóne obliecť hokejovú výstroj a začať tak tréningy na ľadovej ploche Arény Brezno. Najväčším problémom bola zlá finančná situácia v klube, s ktorou sa nové vedenie

snažilo dennodenne bojovať získavaním sponzorov a aktívnou komunikáciou s verejnosťou. Prvým väčším úspechom bolo získanie mimoriadnej dotácie od mesta vo výške 15 tisíc eur určenej na čiastočné vykrytie starých záväzkov.

Z ekonomických dôvodov bol hokejový klub nútený neprihlásiť do novej sezóny družstvo juniorov, ktoré kvôli celoslovenskému modelu súťaže patril k najnákladnejším z jednotlivých vekových kategórií. Hráči v juniorskom veku boli preradení do A mužstva. Novinkou v sezóne 2012/2013 bolo, že seniorskú súťaž odohral klub po prvýkrát v divácky atraktívnejšej západnej skupine. Celú jeho súpisu tvorilo 28 odchovancov alebo kmeňových hráčov breznianskeho klubu s vekovým priemerom približne 20 rokov. Družstvo dorastencov prihlásené do 1. ligy začalo svoju súťaž až 28. septembra. Tie okrem samotných tréningov mohli dosiahnuť aj modelovanými zápasmi proti A mužstvu. Do tréningového procesu na ľade nastúpili aj družstvá súťažných ročníkov 5. – 9., ktoré tak, ako v minulej sezóne, hrali najvyššiu súťaž - 1. ligu.

KYSLÍKOVÁ DRÁHA

V ústí doliny Lazná nad nemocnicou v Brezne v piatok 21. septembra otvorili kyslíkovú dráhu. Je to 1,5 kilometra dlhý lesný chodník, na ktorom je vybudovaných deväť stanovišť zameraných na rozvoj koordinácie, sily, pohybu, správneho dýchania a precvičovania zmyslov. Autorkou projektu je poslankyňa mestského zastupiteľstva v Brezne **Petra Dzurmanová** a spoluautorkou **Mária Parobeková** zo Slovenského Červeného kríža, ktorá na slávnostnom otvorení dráhu pokrstila symbolicky, kyslíkovým prístrojom.

ROZLÚČKA S LETOM

Mestský športový klub, Lesy mesta Brezno a Mestské kultúrne stredisko Brezno aj tento rok pripravili 22. septembra pre občanov mesta Brezno podujatie pod názvom *Rozlúčka s letom v lese*. Podujatie sa konalo na Banisku, kde bolo pre návštevníkov pripravené mnoho zaujímavostí. K hodnotným aktivitám patril pripravený *náučný chodník lesom*. Jeho súčasťou bola lesná pedagogika, poznávanie zvierat a chránených území. Účastníkov zaktivizovala výroba vtácej búdky a aktivita „zasad' si svoj strom“. Mohli si opekať špekačky, spoznávať bylinky, pozrieť si vystúpenie sokoliarov. Návštevníci

podujatia obdivovali modely lietadiel. Pripravené boli aj súťaže; pre mužov – hod kálačkou, pre ženy – hod váľkom. Podujatie večer vyvrcholilo koncertom skupiny Vodopád.

Sprievodná dokumentácia:

Plagát v elektronickej podobe č 24

CYKLOMARATÓN JAKI KELLYS BIKE TOUR

Slovenský cykloklub Ďumbier usporiadal 29. septembra 7. ročník breznianskeho horského cyklomaratónu. Išlo o záverečné podujatie pretekov v cyklomaratónskej MTB série na Slovensku so slávnostným vyhodnotením. Na štart sa postavilo takmer 400 pretekárov zo Slovenska, Čiech a Maďarska.

MESTSKÁ FUTBALOVÁ LIGA

Dňa 26. apríla sa na viacúčelovom ihrisku začal 1. ročník jarnej časti Mestskej futbalovej ligy. Zapojilo sa do nej 6 mužstiev, ktoré tvorilo 90 hráčov. V júni sa uskutočnilo play off 4 mužstiev. Víťazom sa stalo mužstvo *Sršne*, ktoré vo finále vyhralo nad hráčmi z *Handlí*.

Mestský športový klub v novembri úspešne ukončil aj jesennú časť 2. ročníka Mestskej futbalovej ligy, ktorá sa hráva na viacúčelovom futbalovom ihrisku pri Aréne Brezno. V tejto časti si silu zmeralo 7 družstiev, ktoré pravidelne každý štvrtok v týždni hrávali futbalové zápasy. Víťazom jesennej časti súťaže sa opäť stal team *Sršne*.

MAJSTROVSTVÁ SLOVENSKA V CEZPOLNOM BEHU

V sobotu 24. novembra sa v Brezne konali tohtoročné posledné atletické majstrovstvá Slovenska, tentoraz v cezpoľnom behu. Bol poriadaný pre registrovaných hráčov pod Viselnicami pri nemocnici. Organizátorom bol Atletický oddiel Mestského športového klubu.

MIKULÁŠSKY VEČIEROK

Mikulášsky večierok na ľade sa uskutočnil 7. decembra v Aréne Brezno. Bol spojený s minikrasokorčuliarskou exhibíciou, ktorú zabezpečil Krasokorčuliarsky oddiel Iskra Banská Bystrica pod taktovkou trénerky Zuzany Babiakovej. Vystúpilo 18

krasokorčuliarok, pričom najmladšia mala len 7 rokov. Deti sa mohli tešiť na Mikuláša, čerta, anjelikov, ľadovú kráľovnú, ktorí im rozdávali sladkosti. Pre návštevníkov bolo pripravené aj prekvapenie v podobe ohňostroja.

PODUJATIA MESTSKÉHO ŠPORTOVÉHO KLUBU

Futbalový turnaj Aréna Brezno

Dňa 26. februára sa v Aréne Brezno uskutočnil futbalový turnaj za účasti 14 tímov, ktoré tvorilo 165 hráčov. Prvé miesto na turnaji obsadilo mužstvo Mýta pod Ďumbierom.

Hokejbalová horehronská liga

V Aréne Brezno začal 5. mája 6. ročník Hokejbalovovej horehronskej ligy. Do tohto ročníka sa zapojilo 10 mužstiev so 150 hráčmi. Hokejbalom žila Aréna každú sobotu, dokonca štvrtfinálové zápasy 23.-24. júna sa hrali celý víkend.

Premietanie majstrovstiev sveta

Mestský športový klub Brezno zorganizoval pre športových fanúšikov a priaznivcov slovenského hokeja premietanie finálového zápasu Slovenskej reprezentácie proti Rusku na Majstrovstvách sveta vo Fínsku. Pre návštevníkov Arény bolo pripravené premietacie plátno, kde si mohli vychutnať zápas. Atmosféra bola úžasná.

Gymnastický deň

V Aréne Brezno zorganizovali 13. júna 3. ročník Gymnastického dňa v Brezne za účasti detí z prvého stupňa základných škôl v Brezne. Cieľom projektu bolo zapojiť do pravidelnej pohybovej činnosti, ktorej základom sú gymnastické športy, čo najväčší počet detí. V našom meste sa do tejto národnej kampane s gymnastikou zapojili všetky tri základné školy aj špeciálna škola. Celkovo sa na tomto dni zúčastnilo 314 detí.

Športuje celá rodina

Mestský športový klub Brezno v spolupráci so športovými oddielmi poriadali pre rodiny s deťmi počas roka sériu športových podujatí. Rodina sa do súťaží mohla prihlásiť počas celého roka. V rámci každého športového podujatia išlo o bodové hodnotenie, kde sa body spočítali spolu za celú sériu podujatí. 10.6. 2012 v spolupráci s atletickým oddielom boli pripravené pre rodiny atletické disciplíny a jazda zručnosti, avšak pre nepriaznivé počasie sa nikto nezúčastnil. Zaujímavé bolo športové podujatie v spolupráci s cyklistickým oddielom pod názov „Bicyklom na Sihlu“. Slnečný deň prial cyklistom a na cestu sa mohli

vydať deti s rodičmi a starými rodičmi. Ďalej bol pripravený stolnotenisový turnaj, minigolfový turnaj a plavecké preteky.

Medzinárodný inline hokejový turnaj

Aréna Brezno v dňoch 28.-29. apríla hostila 2. ročník medzinárodného turnaja v inline hokeji za účasti 8 mužstiev.

Záverečný turnaj neregistrovaných družstiev vo volejbale

9. ročník záverečného turnaja neregistrovaných zmiešaných družstiev vo volejbale - MIX sa uskutočnil 28. apríla v priestoroch ZŠ P2 a ZŠ K. Rapoša.

Športová olympiáda materských škôl

V rámci Dní mesta Brezna uskutočnil 15. ročník športovej olympiády detí predškolského veku o putovný pohár primátora mesta. Súťažilo 96 detí z 24 materských škôl okresu v disciplínach: skok do diaľky, beh na 30 m, hod loptičkou a štafeta. Sprievodnou akciou bola zdravotnícka príprava pod záštitou Miestneho spolku Slovenského červeného kríža.

Minigolfový turnaj

Posledný júnový víkend sa uskutočnilo 13. a 14. kolo minigolfovej ligy za účasti hráčov z celého Slovenska.

Hokejbalová horehronská liga 2012

V Aréne Brezno sa skončil v júli 7. ročník ligy, ktorej sa zúčastnilo 10 mužstiev. Tvorilo ich 160 hráčov. Z víťazstva sa tešilo mužstvo Rolta, ktoré vo finále zdolalo mužstvo Damix.

Tenisový turnaj

Do tenisového turnaja, ktorý organizovali 1. septembra, sa prihlásilo 20 hráčov. Boli rozdelení do troch skupín. Kvalitný tenis sa hral počas celého dňa; až vo večerných hodinách sme spoznali celkového víťaza. Stal sa ním Slavomír Pôbiš, ktorý vyhral vo finále nad Miroslavom Šteňom. Tretie miesto si vybojoval Ľubomír Gálfy.

POČASIE

ZIMA LÁMALA REKORDY

Tohtoročná zima na Slovensku lámala teplotné rekordy staré niekoľko desaťročí. Mrzli sme niekoľko týždňov, problémy malo celé Slovensko, dokonca aj južné časti. Najhoršia situácia bola však u nás, kde sa mínusové teploty blížili k tridsiatke! Nezvládali to bankomaty, naftové vozidlá, vodné toky riek, zvieratá ani my, ľudia. Je pravda, že zima bola po dlhom čase taká, ako má byť. Prišla trochu neskôr, bola však studená, s veľkým množstvom snehu, v Brezne určite nádherná. Na Slovensku si mráz vyžiadal štyri životy. Klimatológovia však konštatovali, že zima bola teplotne v priemere v medziach dlhodobého normálu. Posledný deň vo februári prišlo náhle oteplenie, s ktorým bol spojený aj fohnový efekt. Sneh sa rýchlo začal topiť. V najnižších častiach okresu v ďalších dňoch snehová pokrývka zanikala. Sneh sme mali od 7. decembra do 8. marca, teda 91 dní.

HORÚČAVY UŽ ZAČIATKOM MÁJA

Marec sa niesol najmä v nižších polohách v znamení suchého počasia. Vlahy bolo síce dosť, keďže sa ešte pomaličky topil sneh na horách, ale zrážok bolo žalostne málo. Za zmienku stojí oteplenie približne v druhej polovici marca, ktoré na tú ročnú dobu bolo nadnormálne. Ďalší priebeh počasia bol viacmenej pokojný. Príroda sa pomaličky prebúdzala. Sniežik sa topil aj vo vyšších polohách, začínal sa nový život. Už sa zdalo, že jar prebehne konečne plynulo do leta. Takýto priebeh trval až takmer do konca apríla. Čo sa však stalo potom, to nemá obdobu. V Brezne v tomto období nastali horúčavy. Napríklad 2. mája bola najvyššia teplota 29,1°C. Pozorovatelia na Chopku dávali nesúvislú snehovou pokrývku už 5. mája! Jar teda bola zase skrátaná, rovno sme vhupli do leta.

VLNY HORÚČAV V LETE

Máj to sčasti odčinil tromi zamrznutými, ktorí prišli tak, ako sa na nich patrí, aj so slabými prízemnými mrazíkmi. Aj povestné ochladenie na Urbana síce prišlo s určitým meškaním, ale bolo. Začiatok júna bol daždivý a priniesol zmiernenie sucha, ktoré tu bolo predtým. Ale na prvé dve dekády júna je to typické a očakávané. Čo zase prišlo potom od

18. júna to si jún ešte mohol odpustiť. Štyri horúce dni, počas ktorých v Brezne vystúpila teplota na 31,1°C. Tým sa odštartovala ďalšia vlna horúčav, Koniec júna a začiatok júla boli strašné horúčavy, poľavili až okolo 10. júla. Pekný bol aj august, hneď 1. týždeň strašné horúčavy

ZRÁŽKY

Zrážkovo bol rok slabo podpriemerný; ročný úhrn zrážok bol 708, 8 milimetrov, pričom za normál sa považuje 850 milimetrov. Najviac zrážkové mesiace všeobecne boli október a júl. Najvyšší úhrn roka namerali u nás 7. októbra 39, 4 milimetra. Najsuchšie mesiace však boli marec a august. V marci spadlo iba 3, 3 milimetra zrážok za celý august bol úhrn zrážok len 17, 1 milimetra.

PESTRÝ ROK

Skončil sa jeden veľmi zaujímavý a pestrý rok, ktorého každý mesiac bol samostatnou kapitolou z učebnice pre meteorológov a klimatológov. Počas neho sme zažili skutočnú ruskú zimu, náhle oteplenia a ochladenia na jar, nádherné slnečné horúce dni v lete, z ktorých mali radosť najmä zmrzlinári a majitelia kúpalísk a v neposlednom rade typickú daždivú a hmlistú jeseň s neodmysliteľným slnečným babím letom. Ak sa priemerná ročná teplota vzduchu v Brezne pohybuje od 6,5 do 7,5 ° C, tak tento rok bol teplotne nadnormálnym.

BREZNIANSKE REKORDY V ROKU:

Najteplejší mesiac:	Júl, priemerná mesačná teplota vzduchu dosiahla 19, 2 °C
Najchladnejší mesiac:	Február, priemerná mesačná teplota vzduchu dosiahla -6, 3 °C
Najteplejší deň	7. Júl, teplota vzduchu dosiahla absolútne maximum 33, 5 °C
Najchladnejší deň:	3. február, teplota vzduchu klesla na -28, 6 °C
Najdaždivejší mesiac:	Október, za celý mesiac napadlo 143, 1 milimetrov zrážok
Priemerná ročná teplota:	7,9 ° C

PREHLAD VYBRANÝCH KLIMATICKÝCH ÚDAJOV ZA ROK 2012 PRE LOKALITU BREZNO

Priemerné
mesačné
teploty
vzduchu v °C

mesiac	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	rok
°C	-4,6	-6,3	3,6	9,4	14,4	17,9	19,2	18,4	13,8	8,4	5,1	-4,8	7,9

Maximálne denné teploty vzduchu v °C

mesiac	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	rok
°C	1,6	6,6	9,8	17,4	19,4	24,1	25,6	24,8	19,6	15,8	9,1	1,5	25,6

Minimálne denné teploty vzduchu v °C

mesiac	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	rok
°C	-16,0	-19,1	-4,6	1,2	8,3	11,8	11,6	11,9	6,8	1,4	-0,6	-14,2	-19,1

Počet letných dní s maximálnou teplotou vzduchu 25 °C a viac

mesiac	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	rok
dni	0	0	0	4	11	14	22	24	9	1	0	0	85

Počet mrazových dní s minimálnou teplotou vzduchu pod 0 °C

mesiac	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	rok
dni	30	27	27	9	0	0	0	0	1	3	7	24	128

Mesačné úhrny zrážok v mm

mesiac	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	rok
dni	29	29	9	0	0	0	0	0	0	10	10	29	88
mm	21,6	9,4	2,3	18,8	10,7	27,2	29,9	6,0	13,1	39,4	11,9	17,6	39,4

Počet dní so snehovou pokrývkou 1 cm a viac

mesiac	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	rok

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA 2012

BIATLONISTI Z CELÉHO SVETA V BREZNE

Fotografie v elektronickej podobe, CD priečnikov č.1

Plagát v elektronickej podobe č. 1

OCENENIE OSOBNOSTÍ

Fotografie v elektronickej podobe, CD priečnikov č.2

DNI MESTA BREZNA

Fotografie v elektronickej podobe, CD priečnikov č.3

Plagát v elektronickej podobe č.2

MÁJOVÉ OSLAVY

Fotografie v elektronickej podobe, CD priečnikov č.4

Plagát v elektronickej podobe č.3

KONCERT VONDÁČKOVEJ

Plagát v elektronickej podobe č.4

VEĽKONOČNÝ BENEFIČNÝ KONCERT

Plagát v elektronickej podobe č.5

HABERA V ARÉNE

Plagát v elektronickej podobe č.6

ALEXANDROVCI

Plagát v elektronickej podobe č. 7

FESTIVAL HORSKÉHO FILMU

Plagát v elektronickej podobe č. 8

DETSKÉ CHALUPKOVO BREZNO

Plagát v elektronickej podobe č. 9

VÝSTAVA V SYNAGÓGE

Plagát v elektronickej podobe č. 10

DYCHOVÁ HUDBA

Fotografie v elektronickej podobe, CD priečnikov č.5

Plagát v elektronickej podobe č. 11

DIVADELNÁ CHALUPKA

Fotografie v elektronickej podobenok č.6

Plagát v elektronickej podobe č. 12

BOMBUROVA ŠABĽA

Fotografie v elektronickej podobe, CD priečnikov č.7

Plagát v elektronickej podobe č. 13

KAMENE V DLAŽBE

Fotografie v elektronickej podobe, CD priečínok č.8

Plagát v elektronickej podobe č. 14

BENEFIČNÝ KONCERT PRE DETSKÉ ODDELENIE

Plagát v elektronickej podobe č. 15

HOREHRONSKÉ JAZZOVÉ DNI

Plagát v elektronickej podobe č. 16

PETZVALOV MAPOVÝ OKRUH

Plagát v elektronickej podobe č. 17

ONDREJSKÝ JARMOK

Fotografie v elektronickej podobe, CD priečínok č.9

Plagát v elektronickej podobe č. 18

VIANOČNÝ STROM PO NOVOM

Fotografie v elektronickej podobe, CD priečínok č.10

MIKULÁŠ NA NÁMESTÍ

Fotografie v elektronickej podobe, CD priečínok č.11

Plagát v elektronickej podobe č. 19

VIANOČNÝ BENEFIČNÝ KONCERT

Fotografie v elektronickej podobe, CD priečínok č.12

Plagát v elektronickej podobe č. 20

KRNOHY

Fotografie v elektronickej podobe, CD priečínok č.13

Plagát v elektronickej podobe č. 22

STREETBALL CHALLENGE

Plagát v elektronickej podobe č .23

ROZLÚČKA S LETOM

Plagát v elektronickej podobe č 24